

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2959 — nočna 2996, 2994 in 2958

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljke in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Edina pot

Zakaj je na svetu toliko trpljenja in zakaj je zemlja bolj podobna solzni dolini kakor pa kraju veselja in udobnega uživanja za večino njenih prebivalcev? Tako sprašujejo v teh težkih časih, ki jih preživljamo, mnoge zaskrbljene, nepotrpežljive duše. Vsako neugodje in trpljenje občutimo tem bolj živo danes, ko je življenje novodobnega človeka vse tako uravnano, da se čim bolj izogne vsaki neprijetnosti. Razveseljevanja, ki jih nudi moderna civilizacija, imajo v prvi vrsti namen, da človek pozablja tisto, kar bi sam s seboj v samoti le z bolečino nosil. Zato teatri in kino in v veliki meri tudi alkohol, ki je postal čudežna reka Letha za moderni svet. Toda končno se človek z vsemi temi dvomljivimi sredstvi trpljenju le ne more izogniti, kar bo vsak potrdil iz lastne skušnje. Zato je slej ko prej važnejše vprašanje, kako trpljenje premagati, ki človeka in zlasti dobrega človeka nikakor ne stre, temveč ga oplemeniti in dvigne.

Že stari svet se je pečal z začetnim problemom trpljenja, kakor nam med drugim s čudovitom nazornostjo kaže biblična Jobova knjiga. V tej tudi danes mnogo čitani svetopisemski knjigi se v presenetljivih variacijah prikazuje varljiva igra usode in sreče. Najraznovrstnejša so stališča, ki jih prijatelji k Jobovi nesreči zavzemajo, dokler končno Bog ne obrne vsega v dobro. Job, ki je pri vsej pobožnosti bil prej vendarle samozavesten mož, je po trpljenju izčrpan in Bog ga more ob-
suti z obilico dobrot brez nevarnosti, da bi težko preizkušani radi nenadne obilne sreče pozabil, kako nestanovitni so njegovi nasmeji.

Prav isti nagib utegne že tudi danes biti najgloblji vzrok skrivnosti, zakaj morajo tudi pravični, pošteni ljudje toliko trpeti v življenju: Trpljenje jih izžori v boljše ljudi. Osvobodijo se mnogih stvari, ki sicerneče stalno tišče k tlom, bolj svobodni postanejo v svoji notranjosti in tenko-
čutni za resnične življenjske vrednote. Srce človeka, ki je mnogo trpel v življenju, bo hitro do-
umlo bridkost bližnjega, bo pravilno zajelo bo-
leest vsega naroda. Kdor je šel skozi ogenj trplje-
nja, ne bo več trepetal radi izgube denarja, pre-
moženja, niti ne življenja. Samo tisti, ki so trpeli
v življenju, so zmogni držati pokonci zastavo
idealizma na tem svetu. Nihče, ki ni trpel, ne
more tega razumeti ne tega storiti. Tudi se ne bo
mogel povzpeti nad povprečnost in vse življenje
se ne bo otesel strahu pred trpljenjem, kar je naj-
večja ovira vsaki dobri stvari na svetu.

Vsa najboljša literarna in pristno umetniška
dela, ki imajo globino in trajno vrednost, so po-
rojena iz trpljenja (ne iz strasti). Istotako je tudi
politika le revna igra v rokah mož, ki so sku-
sili le solčne strani življenja. Intenzivnega, boga-
tega notranjega življenja si brez trpljenja niti mi-
sli ni moremo. Zato ima Francouz globokomnen
pregovor: Qui peut souffrir, peut oser! Le kdor
ima pogum trpeti, si lahko kaj upa v življenju.
Kdor se boji žrtve, ni sposoben za večje stvari.
Taki tudi ne bodo nikdar okusili globoke sreče,
ki jo občuti svobodni duh, gospodujoč nad sebič-
nostjo, in pogumno se boreč za velike, idealne
cilje. Človek, ki se ne upa trpeti, ne pozna božje
volje, ki ni hotela iz nas napraviti ljudi uživanja
in izživljanja in solzavih slabičev, katerim je vse
pretežko v življenju, ki vedno povešajo glave in
ne nehajo tožiti nad »slabimi časi«, mesto da bi
krepko poprijeli in sebi pripadajočo nalogo dobro
izvršili. Le preradi prezremo, da moramo biti sku-
šani in preizkušeni, da tako izobličimo v sebi naj-
boljše sile. Celotno Pestalozzi trdi, da etike in
trpljenje ljudi prej vodijo k miru in veselju kakor
pa brezskrbno uživanje. Kot katoličani pa imamo
ravno v krščanstvu vir neizmernе energije, ki je-
kleni našo voljo in v vseh stvareh človeške druž-
be vzgaja duševne plemiče in junake. Danes je več
heroizma v malem življenjskem krogu kakor pa v
tako zvani junaški dobi. »Knezu sveta« je pre-
puščeno, da dobre preizkuša z dobrinami, ki jih
ima v lasti in jih svojim podeljuje. Lahko jih plaši
in straši tudi z velikimi nevarnostmi. Mnogokrat
mu je izročena tudi velika oblast nad pravičnimi,
celo nad njihovim življenjem, kadar hoče Bog po-
kazati, koliko morejo z njegovo pomočjo ljudje
prestati za dobro stvar.

Trpljenje je najsigurnejši ključ do ljudske du-
še. Ljudstvo, ki je v stiskah, ima navadno jako
oster čut, da razloči, ali tisti, ki ga hoče tolažiti,
tudi ve, kaj ono trpi. Ljudje bodo šli preko živ-
ljenjske kalvarije le za tistim voditeljem, ki je že
sam pred njimi stal na Golgoti. Mi še danes glo-
boko občutimo Davidove psalme, ker so od avtor-
ja bili res doživljeni. V tem je tudi izvor skriv-
nostnega vpliva gotovih govornikov, politikov, pri-
digarjev na ljudstvo. Trpljenje je najboljša šola za
učenje drugih in edina voditeljska legitimacija
pred narodom.

Toliko je gotovo, da bi brez velikega trplje-
nja bilo posamično človeško življenje za človeka
samega, za njegovo okolico in za njegov narod —
le majhnega pomena. Tako zvani srečnejši, od sta-
rejšega Kreza in Polykrata pa do modernih denar-
nih mogotcev po pravici niso bili nikdar ljubljani
od naroda. Zato pa tudi voditelji in izobraženci
vsakega naroda ne smejo zreti svojega ideala v

Senzacionalna razkritja socialistov v avstrijskem parlamentu:

Nevarna smodnišnica v središču Evrope -

**Avstrijski Heimwehr oskrbuje z orožjem vse
sovražnike miru in obstoječih pogodb**

Avstrijski zvezni kancler dr. Dollfuss

Dunaj, 4. februarja.

Komaj se je takozvana hirtenberška afera, ki so jo sedaj mislili na lep način likvidirati diplomatičnim potom, nekoliko poglobila, že se je stvar vnovič hudo komplicirala po novih razkritjih socialistnih demokratov v avstrijskem zveznem parlamentu. Znano je, da je v Avstriji napetost med socialisti in narodnimi socialisti oziroma heimwehrovcem vedno večja, ker avstrijski narodni socialisti čedalje bolj predrzno dvigajo glave. Avstrijska zvezna vlada, ki očitno vedno bolj leze pod vpliv avstrijskih fašistov, je odredila te dni v socialističnem delavskem domu v Dunajskem Novem mestu preiskavo, ker je izvedela, da se tamkaj

nahaja socialistično skrivališče orožja

Policija je našla 8 težkih strojnih pušk, 4 stojala za strojne puške, 31 karabink, 31.000 pa-
tron, 47 bajonetov in drugo orožje.
To dejstvo je socialne demokrate zelo raz-
burilo, kar je umevno, če se pomisli, da avstrijska vlada ni še nikoli odredila nobene preiskave pri heimwehrovcih, o katerih vsak otrok ve, da so oboroženi in to še neprimerno bolj nego socialisti. Razburjenje je naraslo, ker je oro-
ništvu nadaljevalo preiskavo tudi v skladišču
cestnega odbora v Dunajskem Novem mestu. Tam so našli 30 strojnih pušk, 80 pušk in 70.000
patron. Mnogi so priredili demonstracije in
ogrožala orožnike, ki so se komaj hitro rešili
na pripravljeni avto. Preiskava pa se je vršila
tudi v nekdanji vojaški bolnišnici, kjer so tudi
našli 24 strojnih pušk, 800 kosov municije in
druga vojna materialja.
Zaradi tega je prišlo do

burne debate v proračunskem odboru

parlamenta. Socialni demokrati so nastopili z
največjo odločnostjo in si izbrali za tarčo po-
sebno zveznega kanclerja dr. Dollfussa in pa
državnega podtajnika za varnost dr. Feya (ki
je nedavno inspiciral državno mejo na Koro-
škem). Napad je bil silno učinkovit in je kan-
cler prišel v hudo zadrego. Socialisti so mu nam-
reč dokazali, da je v hirtenberški aferi sporočil
zastopnikom velesil in male antante neresnico
in so razkrili tudi druge hude stvari, ki bodo
imela za posledico, da se bo

hirtenberška afera razvila v mednarodni dogodek prve vrste

Seveda so heimwehrovcem zmerjali socialiste, da
so veleizdajalci in da hujskajo inozemstvo pro-
ti lastni državi, toda socialisti so jim dobro od-
govorili, da je to le odgovor na preiskave v
Dunajskem Novem mestu in da pri tem ne gre
za nobeno veleizdajo, ampak za to, da Avstrija
spoštuje določbe senžermenske pogodbe in se

ne da zapelati v pusto- lovščino

Debatu v budžetnem odboru se je razvila
nekako tako-le: Ko je poročevalec finančnega
odseka poročal o členu državne pogodbe iz St.
Germaina, je povzel besedo socialist Stika, ki
je odredil državnemu tajniku Feyu moralno
pravo, da išče orožja pri socialistih, ko pa se
čisto nič ne briga za ogromna skladišča orožja,
ki ga ima spravljenega Heimwehr. Dr. Feyu je
dobro znano, da so imeli v zadnjem času

tem, da se kar moči odtegujejo vsemu trpljenju
ljudstva, iz katerega rastejo, in ustvarijo iz sebe
nekakšno privilegirano kasto, temveč da v sreči
in nesreči dele narodovo usodo in mu po svojih
voditeljskih in umskih sposobnostih kažejo pot v
boljšo bodočnost. Inteligenca, ki ne bi imela za
to smisla, bi z vso svojo izobrazbo narodu le malo
koristila. Prej ali slej bi delila usodo bivše ar-
istokracije, ki je svoj življenjski cilj zrela le še v
samoohran-

voditelji Heimwehra v Budim- pešti konference s tamkajšnjimi monarhisti glede vtihotapljanja orožja

ki se sistematično iz Avstrije prevažajo na Mad-
jarsko, G. Fey pač zasleduje cilj, da bi repu-
blikanci bili popolnoma brez orožja, ko bi av-
strijski in madjarski fašisti poizkusili kakšen
državni udarec. Socialisti niso nikoli tajili, da
imajo orožje in ga bodo tudi tako dolgo imeli,
dokler bodo oboroženi heimwehrovcem »nacisti«.
Potem, ko je državni kancler dr. Dollfuss
skušal vzeti v zaščito orožništvo in poročal o
najdbah orožja v Dunajskem Novem mestu, se
je oglasil socialistični poslanec dr. Deutsch, ki
je temeljito obrčunal z državnim kanclerjem
dr. Dollfussom. Dejal je: Konstatiram in za-
htevam, da se mi prinesejo protidokazi, ako
ni res, da

dr. Dollfuss ni poročal velesilam resnice glede hirtenberške afe

in da se kljub nasprotnim trditvam še danes
v Hirtenbergu nahaja 10.000 pušk in 100 mitra-
ljez (dr. Dollfuss: »Kar vi tukaj govorite, meji
na veleizdajo!« — burni ugovori pri socialistih).
Če govorite o veleizdaji, potem je veleizdajalec
dr. Fey, ki trpi, da se v Avstriji shranjuje in
vtihotaplja na Madjarsko orožje, ki pohaja iz
tule države, in s tem krši nevtraliteto avstrijske
republike ter jo tako izpostavlja nevarnosti
akecije velesil. Orožje v Hirtenbergu

se naha a pod varstvom Heimwehra

in stražniki dobivajo za to 100 šillingov na teden.
V stanovanju g. Mandla, ki to zadevo vodi, se
tudi shajajo častniki avstrijske zvezne armade
z madjarskimi častniki, ki prevzemajo orožje
in ga s tovornimi avti skozi Enzerfeld vtihotap-
ljajo na Madjarsko. Tudi

taja etala, ki leta preko Avstrije na Ogrsko, nosijo s seboj orožje

ker dobro vedo, da se jim od Avstrije ničesar
ne bo zgodilo. So visoki krogi vlade in indu-
strije, ki to stvar podpirajo in intrigirajo, da
bi se

zanelila v srednji Evropi vojska

Na te težke očitke dr. Baura zvezni kancler
ni odgovoril ničesar, nego le z medklici trdil,
da so to nedokazane trditve, nakar je pa takoj
dobil odgovor socialistnih demokratov. Oglasil se
je še fašistični poslanec Neustädter, ki ni mo-
gel ničesar pozitivnega odgovoriti, ampak samo
zmerjal socialiste z veleizdajalci, češ, da so
take vrste veleizdaje uganjali tudi pod bivšo
monarhijo in pomagali sovražnikom Avstrije.
Ko je Neustädter metal okoli s temi izrazi, mu
je socialistični poslanec dr. Ellenvogel zaklical,
naj molči, ker socialisti vedo, da heimwehrovcem

Vladna hriza v Spaniji

Socialisti izstopili iz vlade

Garcia Prieto

Madrid, 4. febr. ž. Politični položaj v Spaniji se
je zadnje dni zelo poslabšal. Na snočnji seji ko-
tezov je prišlo do dramatičnega spopada med pre-
sednikom vlade Azanom in njegovim prejšnjim so-
trodnikom in bivšim zunanjim ministrom ter vodi-
teljem »radikalov«, Lerrouxem. Le-ta je ostro na-
padel vladno politiko, ki dopušča, da socialistični
sindikati vladajo nad vsem ostalim ljudstvom. Ler-
roux je protestiral tudi proti diktatorskim ukrepom
vlade, ki so samo dokaz slabega položaja te vlade.
Lerroux je ostro napadel nasilne metode Azanove
vlade, grnjal izjemne odredbe vlade proti tisku in
druževalni svobodi ter njeno popolno nezmožnost
izvesti potrebne socialne reforme.

»Če ne bo prišlo kmalu do vladne krize,« je
vzkliknil Lerroux, »potem bo Spanija sopot dobi-
vela krizo vladavine!«
Te besede so izzvale med vladno večino velik
vihar, radi česar se je morala seja prekiniti. Ko se
je vznemirjenje nekoliko poglobilo, je odgovoril vlad-
ni predsednik Azana, ki je skušal dokazati, da je

Vodja avstrijske socialne demokracije dr. Bauer

oskrbujejo z orožjem tudi hrvatske monarhiste,
nakar je Neustädter odgovoril: »Kar vi zadnje
čase uganjate, ko se celo ne sramujete take
laži, da mi oskrbujejo z orožjem hrvatske mo-
narhiste, to je čisto navadna podla veleizdaja.«
Nato je odgovoril socialno-demokratski po-
slanec dr. Bauer, ki je očitke socialistov ener-
gično ponovil in dejal, da bo treba parlament
razpustiti in

razpisati nove volitve

ker socialisti ne bodo trpeli, da bi se pognala
republika v avanturo.

Prizor v finančnem odboru bo imel zelo
resne in dalekosežne posledice. Znano je, da
zastopniki male antante zahtevajo, da hirten-
berška afera pride pred Zvezo narodov. Angle-
ška diplomacija, ki je bila skupaj s francosko
napravila v tej zadevi korake na Dunaju in
Budimpešti pa tudi drugod, se trudi, da bi se
stvar likvidirala mirno brez posledic. To pa se-
daj po razkritjih socialistov v avstrijskem pa-
rlamentu ne bo šlo. Tako Francija, kakor Angli-
ja in države male antante bodo primorane zahtevati,
da se stvar temeljito razčisti in da se

Avstrija energično prisili k spo- štovanju neutralitete

ker ne gre, da bi Avstrija postala nekako skla-
dišče orožja in središče intrig, ki jih fašizem
snuje proti sedanjemu stanju v srednji Evropi
in proti svetovnemu miru.

Heimwehrovska akcija je naperjena v prvi vrsti proti Jugoslaviji

Pariz, 4. febr. tg. »Populaire« ponavlja da-
nes svoje očitke, ki jih je naperil proti vodi-
telju heimwehrovcem, knezu Starhembergu radi
njegove vloge v hirtenberški aferi, in jih vzdr-
žuje popolnoma. Bivši madjarski poslanik v
Berlinu Kanya je vodil ta pokret, ki je v prvi
vrsti naperjen proti Jugoslaviji.

politični položaj v Spaniji spovsem normalen (ve-
lik smeh in ironični klici pri opoziciji), radi česar
se ne more trditi, da parlament ne dela tako, ka-
kor je njegova dolžnost. Vlada smatra, da je so-
delovanje s socialisti potrebno. Azana je v nadalj-
njem govoru obtožil Lerrouxa, da hoče z nelegalnimi
manevri škodovati vladi.
Na splošno iznenadenje pa sta po govoru pre-
sednika vlade nenadoma odstopila minister javnih
del, vodja španskih socialistov Garcia Prieto, in
prosvetni minister, ki prav tako pripada tej stranki.
Svojo demisijo sta utemeljevala s tem, da ne želita
biti v napotje sporazumu med meščanskimi stran-
kami. Popolnoma jasno je, da je ta nenadni odstop
dveh ministrov izzval po vsej Spaniji veliko senza-
cijo in da bo imel dalekosežne politične posledice,
ker brez socialistov vlada nima večine.

Zelo mila razsodba v procesu zoper Eidoux

Rim, 4. febr. tg. V procesu pred izjemnim so-
diščem v varstvo države proti voditelju pariške po-
litične Eidouxu in njegovi tajnici Bonnetfond, ki
sta bila obtožena volunturna v prid Francije, je bila
v večernih urah kljub ostrim zahtevam državnega
pravnika izrečena mila razsodba. Došim je držav-
ni pravnik zahteval za Eidoux 15 let ječe, za nje-
govo tajnico pa 10 let ječe, je sodišče izreklo, da
zločin volunturna ni podan in da sta obtožena samo
poskušala širiti v svrhu volunturna takta poročila,
ki bi imela ostati tajna. Eidoux je bil obsojen na
pet let ječe, od katerih mu odštejejo 3 leta z anne-
stijo, dalje pa se mu vračuna v kazni pet mesecev
preiskovalnega zapora, tako da bo imel prestati
samo še kazni poldruga leta ječe. Bonnetfond pa
je bila obsojena na tri leta in štiri mesece. Ker pa
je ta čas že iztekel po amnestiji in preiskovalnem
zaporu, so jo takoj po razglasitvi razsodbe izpustili
in izgnali. Ob koncu sta izjavila oba obtožena, da
s svojim delovanjem nista zasledovala nobenih po-
litičnih tendenc.

Daladier dobil zaupnico s 370 glasovi proti 200 - Socialisti so slejkoprej nesigurni

Pariz, 4. febr. Vlada g. Daladiera je dobila v petek pri svojem prvem nastopu v poslanski zbornici večino 170 glasov. Aplavz, s katerim je bila sprejeta njena deklaracija, ni bil ravno preveč navdušen. Vzrok je v tem, ker je g. Daladier v svoji deklaraciji, v kateri je obširno govoril o zunanje-političnem položaju, ki je po nastopu Hitlerja v Nemčiji vse kaj drugega nego rožnat, malodane z molkom prešel preko onega vprašanja, ki je danes v Franciji najbolj važno, namreč okoli finančne reforme, nad katero je padel njegov predhodnik Paul Boncour.

Zdi se, da bo Daladier, da ugodni socialistom, opustil finančni načrt prejšnje vlade. Toda Daladier mora postopati po načelu, da bo volk sit in kosa cela. Ako hoče dobiti glasove sredine, se bo moral odpovedati projektiranim davkom na kapital, če pa hoče potolažiti socialiste, bi moral vsaj avesti nekatere državne monopole, o katerih pa francoski kapital ne bo absolutno ničesar slišal. Daladier je v svoji deklaraciji rahlo obljubil nekakšno državno kontrolo nad privatno podjetnostjo, s čimer je mogoče misliti železnice, ki so v Franciji v privatnih rokah in še kakšno drugo panogo produkcije, toda določenega ni rekel ničesar.

Rezultat je bil, da je dobil zaupnico s 370 glasovi proti 200. Socialisti so glasovali za, izrecno pa naglašajo, da se iz tega nikakor ne sme sklepati, da bodo glasovali tudi za proračun. To je odvisno od vlade in od seje strankarskega izvršnega odbora socialistične stranke, ki bo v nedeljo, dne 5. t. m. 200 glasov pomeni za vlado veliko opozicijo, ki se zna kmalu izpremeniti v večino, ako ne bo uspelo napraviti kompromisa s socialisti.

Levičarski blok je umrl! Stojimo pred vlado nacionalne unije

Pariz, 4. febr. Igr. Kljub temu, da je Daladier z glasovanjem 370 proti 200 dobil enako zaupnico kakor Herriot in Paul Boncour, je videti, da je večerajnji Herriotov govor v parlamentu povzročil senzičonalen preokret, ker se da posneti iz njegove izjave, da je želeli koalicije vseh republikan-skih elementov. Levičarska večina bi se zamenjala s koncentracijsko večino, radikalni bi se ločili od socialistov in stali skupno s sredino, ki jo vodi Plandin. Tak preokret bi bil sličen, kot je bila Poincaréjeva nacionalna unija iz leta 1924. Herriot se je izjavil še jasneje: Radikalna stranka upa, da bo parlament v težkih notranjih in zunanje-političnih razmerah sedanjega časa pozabil vse, kar loči stranke in da se bo združil v čim širšo republikansko koalicijo.

Matiné piše, da odoobravanje, katero je žel Herriot po svojem govoru, kaže, da koncentracijska večina še obstaja, da pripada bodočnost njej in da bo Herriot njen voditelj. Tudi socialistični »Populaire« priznava, da je imel Herriotov maneuver pri strankah sredine in daleč v tabor desnice popoln uspeh.

Roosevelt oficijelno prezydent Združenih držav - Delovnemu ministrstvu bo načelovala miss Perkins

Washington, 4. febr. AA. Iz Warms-Springs poročajo: Danes so Roosevelta proglasili za predsednika USA.

Glede kabineta, ki si ga bo novi predsednik izbral, je danes čisto gotovo, da bo državni tajnik za zunanje zadeve, tenesseejski senator Hull, državni tajnik v zakladnem ministrstvu senator Glas iz Virginije, generalni postni mojster James Farley, državni tajnik v delovnem ministrstvu Miss Fr. Perkins.

Miss Perkins se je rodila leta 1882 v Bostonu (Massachusettsu) in zdi se, da je za to mesto posebno kvalificirana. Njene sociološke razprave so v Združenih državah dobro znane; od l. 1910 je za-

vzemala že več uglednih mest v raznih industrijskih podjetjih.

Roosevelt je zapustil snoci na jahti »Vincent Astor« Warmsprings. Za svoje odsotnosti bo v brez-zični zvezi z Miamiem in bo vsak dan dajal izjave listom. Preden se je vkrcal, je Roosevelt izjavil, da bo objavil oficijelno listo svojih ministrov šele 2. marca. Dalje je izjavil, da hoče sklicati kongres na posebno sejo, da bo razpravljal o uravnoteženju proračuna in ukrenil vse potrebno zastran vprašanj, ki jih je republikanska uprava utegnila zaumeriti ali pa odložiti.

Tri dni obsednega stanja v Romuniji - Javnost neodobrava tega koraka

Bukarešta, 4. febr. Z. Danes opoldne je bil minis-trski predsednik Vajda Vocevod sprejet pri kralju v avdienco, ki je trajala zelo dolgo. Kralj Karol je podpisal dekret, ki predpisuje obsedno stanje v Bukarešti, Ploestiju in Jasyju. Dekret bo jutri objavljen v »Uradnem listu«, pri kateri pri-liki stopi obsedno stanje tudi v veljavo.

Obsedno stanje je zaenkrat omejeno le na tri dni vendar pa ima vlada preoblastilo da ga lahko v slučaju potrebe razširi še na druga mesta. Edino v Besarabiji ne bo proglašeno obsedno stanje, s čemer se rešuje tudi spor, ki je nastal med ministrom za Besarabijo Pan Halipeom in ministrskim pred-

sednikom Vajda Voceodom. Pan Halipeom, ki je bil proti temu, da bi obsedno stanje veljalo tudi za Besarabijo, je danes umaknil svoje demisijske. Obsedno stanje pa je razširjeno samo na sodišča, medtem, ko se cenzura tiska ne bo vsila. Danes popoldne je bila izredna seja vlade, na kateri bo vlada opravila svoje postopanje.

Proti proglasitvi izrednega stanja vlada v javnosti velik odpor, dasi se utemeljuje s tem, da je delavske gibanje sad komunistične propagande. Zakonodajni svet je predlog vlade sprejel le s piko večino, valed česar je bil Vajda Vocevod zelo nezadovoljen.

Krvavi poulični boji v Nemčiji se nadaljujejo - Hud udarec vladi v Prusiji

Berlin, 4. febr. Igr. V Berlinu in v zapadni Nemčiji je bilo preteklo noč zopet mnogo krvavih žrtv notranje-politične napetosti v Nemčiji. V Berlinu samem so se na dveh krajih spopadli narodni socialisti in komunisti, in sicer v Moabitu in v Neuköllnu. Pri tem sta bila ubita dva komunisti, eden pa je bil smrtno nevarno ranjen. V okolici Dorlmunda so se spopadli narodni socialisti in pristaji Reichsbannerja. Pri tem je bilo hudo ranjenih pet pristavev Reichsbannerja in trije narodni socialisti, dočim je stvelilo lahko ranjenih na obeh straneh precej veliko.

Naknadno se še poroča o dogodkih vberajpne dne v Wittenau, da je bilo tam 11 oseb hudo ranje-nih. V okolici Kölna so komunisti streljali na voz električne železnice, v katerem se je vrstala domov godba narodnih socialistov. Voznik je vozil z največjo hitrostjo, vendar pa je bila v vozu ena oseba

hudo ranjena. Policija je nato pustila na ulice oklepne automobile, ki so morali na različnih krajih posredovati in razganjati demonstrante.

Berlin, 4. febr. Igr. Po viharu seji je danes pruski deželni zbor z 214 proti 196 glasovom odklonil predlog narodnih socialistov za razpust deželnega zbora. Tudi takozvani kolegi trojice, ki ima po ustavi edini pravico sklepati o razpustu deželnega zbora, je danes popoldne tak sklep odklonil. V tem kolegiju trojice so bili narodno-socialistični pred-sednik pruskega deželnega zbora Kerri, ki je predlagal razpust, odklonila sta ga pa ostala dva člana kole-gija, pruski ministrski predsednik, socialist Braun, ki formalno še opravlja predsedniške poste, in pruski državni svetnik dr. Adenauer, ki pripada cen-trumu. Radi tega po ustavi nima državna vlada Hitler-Hugenbergova nobene možnosti več, razpisati nove volitve tudi za pruski deželni zbor, četudi vlada Prusija podkanceler Papen kot državni komisar.

Seja narodne skupščine 7. t. m.

Nov volilni zakon in obč. zakon

Belgrad, 4. febr. I. Seja narodne skupščine je napovedana za torek, 7. t. m. Na dnevnem redu je določitev dnevnega reda za prihodnjo sejo. Kakor doznavamo, bo skupščina vzela najprej v pretes zakonski osnutek o spremem-bah in dopolnitvah zakona o volitvah narodnih poslancev nato pa zakonski osnutek o spremem-bah in dopolnitvah zakona o občinah. Do tega časa pa bo že dokončal svoje delo tudi finančni odbor, nakar se bo v skupščini pričela proračunska debata.

Belgrad, 4. febr. I. Odbor, ki proučuje za-konski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah narodnih poslancev, je danes popoldne dokončal svoje delo. Na seji je bila mestoma zelo burna debata pri onih členih za-konskega osnutka, ki so bili preje rezervirani. Odbor je na svoji današnji seji sprejel vse čle-ne gornjega zakonskega načrta ter bo izročil svoje tozadevno poročilo narodni skupščini v ponedeljek popoldne. Za poročevalca narodne skupščine je določen poslanec Tripko Ninković.

Belgrad 4. febr. I. Finančni odbor je danes popoldne nadaljeval s svojim delom ter vzel v pretes proračunski predlog ministrstva za goz-dove in rudnike.

Bomo lahko govorili s Zeileisom

Belgrad, 4. febr. AA. Prometni minister je odobril telefonski promet med Ljubljano in Gries-clinchom ter njegovo pomožno telefonsko centralo Gallspachom. Promet se lahko začne takoj. Taksa znaša 0,975 Din odnosno 4,65 zl. fr. za enoto razgovora.

Gandhijeva žena tretjič aretirana

Bombay, 4. febr. AA. Danes so ženo Mahatme Gandhija aretirali v vasi Ras. Vzrok aretacije ni znan. To je že tretjič v zadnjih trinajstih mesecih, da so aretirali Gandhijevo ženo.

Drobne vesti

Washington, 4. febr. AA. Kongres je sprejel zakonski načrt, ki z njim poklanja Rdečemu križu in drugim humanitarnim organizacijam 850.000 bal bombaza, da pripravijo obleke za siromašne prebi-valce. Zakonski načrt je zdaj na podpisu pri Hooveru.

Pariz, 4. febr. AA. Danes ob 11,45 je dolar notiral 25,00, funt pa 87,05.

Kodanj, 4. febr. AA. Znameniti gospodarstve-nik Birek je umrl.

Berlin, 4. febr. AA. Dohodki nemških železnic so leta 1932 padli za 958 milijonov mark, to je za 25% nasproti letu 1931.

Köln, 4. febr. AA. V nekem rudniku v ruhrski kotlini je nastal ogenj. Najbrž je eksplodirala ru-darska svetilka. En rudar je mrtev, štirje so pa še v rovu in jih dozdaj niso še mogli rešiti.

Washington, 3. febr. AA. Proračunski primanj-likaj ameriških Združenih držav v prvih sedmih mesecih tekočega proračunskega leta znaša 1272 milijonov dolarjev.

Najdena milijonarka

Belgrad, 4. febr. I. Belgrajska policija je danes popoldne našla znano bolgrajsko milijonarko gospo Drago Mitričević, ki je pred 14 dnevi izginila. Po-licija je ugotovila, da so jo neznani zločinci ubili v njenem stanovanju v kralja Milana ulici z nekim topim orodjem ter jo nato zavlekli v klet, kjer so skrili njeno truplo v temnem kletnem kotu in na-metali nanj razen les in tramovje.

Agrarna reforma v gornje-grajskem okraju

Ljubljana, 4. februarja.

Jutro od 31. januarja poroča, da so bile na političnem zborovanju v Siski, pa tudi drugod, spre-jete razne resolucije, med njimi tudi ena, ki za-hteva, »da se izvede agrarna reforma tudi na cer-kvenih posestvih, ker bo le na ta način našemu ma-lemu človeku omogočeno priti do lastne gredce. Ker se s takšnimi pozivi med nepoučenimi ljudmi očitno hoče ustvariti neko zmotno naziranje, ka-kor da se cerkvena oblast krčevito upira agrarni reformi, ugotavljamo, da so že leta 1921 katoliški škofje Jugoslavije principiarno pristali na izvedbo agrarne reforme na cerkveni posesti proti primerni odškodnini. Pozneje izdani zakoni so cerkveno po-sest, kakor vsako drugo veleposestvo, res tudi zajeli pod agrarno reformo. Vsa obsega, ki je nad zakonit-im maksimumom, se tako že dejansko nahaja v ro-kah agrarnih subjektov. Le-ti že plačujejo od agrar-nega urada določeno najemnino in sicer ne cerkve-ni oblasti, ampak dotičnim agrarnim uradom. Če pa ta zemlja še do danes ni prešla v last zakup-nikov, je krivo dejstvo, da zakon o likvidaciji agrar-ne reforme (19. junija 1931) še ni izvršen. Toda za to ne zadene krivda škofov.

Nadašnjevanje resolucije pravi: »Smo proti te-mu, da se je z ustvaritvijo izjem skušalo ščititi sko-fovski veleposestvo v gornjegrajskem okraju, ker vemo, da je tam preko polovice vsega prebivalstva v srežu baš zaradi združitve velikih kompleksov zemlje v eni roki skrajno obubožanost. Tudi ta čet

resolucije je /Kajti nar-čno gornjegrayskega škofijskega posestva, je prav tako vsa agrarna zemlja s planinskimi pašniki vred, ki presega zakoniti maksimum, že v rokah agrarnih upravičencev kot zakupnikov. Od strani uprave ško-fijskih posestev ni prav nobene ovire, da ta zemlja pride po zakonu v njihovo last.

Kar posebej tiče gozdov, § 10 zakona o agrarni reformi izvzame vse gozdove po celi državi od ekspropriacije. Le kot izjemo izključuje v razlasti-tez gozdove okrajev Sušak, Delnice, Vrboško in dravske banovine (§ 24) in sicer iz nacionalnih raz-logov, ker so ti velegozdovi večinoma v rokah ino-rodcev. In prav zaradi tega so v dravski banovini izvzeti od ekspropriacije gornjegrayski cerkveni go-zdovi, ker ne pripadajo inorodcem, ampak doma-činom. Dohodki teh gozdov se v prvi vrsti obračajo v kulturno-šolske namene.

Cerkvena oblast se torej pri nas nikakor ne ustavlja, da se izvrši, kar določa zakon. Kakor zna-no, je bil že razpisan komisijski ogled planin ta-mošnjega veleposestva zaradi kononoveljavnje ure-ditve te zadeve v smislu zakona o likvidaciji agrar-ne reforme. Radi brzotajavnega protesta gornjegray-skih občin — torej ne škola — na ministrstvo za poljedelstvo je bil pa postopek ustavljen.

Med tem ko ZN „rešuje“ kitajsko-japonski spor

Ofenziva proti Džeholu se v najkrajšem času začne

London, 4. febr. Z.

Iz Pekinga poročajo, da je poveljnica kitajskih čet Cansulan izdal povelje, da se zberejo vse čete, ki so v pokrajini Džehol, na »meji Džehola. Cansulan je izjavil tiskarjem, da je vojna na Dalj-nem vzhodu neizbežna in da ni mogoče predvideti, na katerem mestu se bodo borbe pričele. Iz Nankin-ga je prišlo povelje, je rekel general Cansulan, da se vse čete, ki so v pokrajini Džehol, preselijo v orožje, municijo in hrano, da lahko odbijejo prve japonske napade.

Po mnenju generala Cansulana ni mogoče predvideti, ali bo imela japonska ofenziva, ki je neizbežna, za cilj Pekin ali Tienčin. V tem slu-

čaju je Kitajska pripravljena na obrambo. Cansu-lan ni hotel dati nobenih podrobnosti izjav, ki bi mogle kompromitirati vojaški položaj kitajskih čet, iz dobro poučenih krogov pa čujemo, da je koncen-tracija kitajskih čet na meji Džehola v polnem raz-mahu in da iz notranjosti Kitajske neprestano pri-hajajo nove čete v Pekin, kjer se mrzlično utr-jujejo.

Iz Tokia se izve, da bo Japonska v najkrajšem času pričela z novo ofenzivo v Džeholu. V vseh vojaških krogih so prepričani, da so velike japo-nske akcije neizbežne. Zastopniku Reuterjevega ura-da je japonsko vojno ministrstvo sporočilo, da je generalni štab trdno sklenil, pričeti v najkrajšem času z vojnimi operacijami.

Generalna revizija upokojenskih draginskih doklad

Belgrad, 4. febr. I. V zadnjem času je fi-nančno ministrstvo prejelo več ovad, da pre-jemajo nekateri upokojenci na podlagi netočnih podatkov nepravilne draginske dodatke. Ker je bila državna blagajna na ta način zelo oško-dovana, je finančno ministrstvo odredilo gene-rалno revizijo vseh prijav upokojencev za pre-jemanje draginskih doklad.

Osebnosti

Belgrad, 4. febr. I. Na predlog prometnega mi-nistrstva je postavljen s kraljevim ukazom v 4. pol. skup. II. stopnje v splošnem oddelku za viš-jege svetnika in šefa pravnega oddelka dr. Lav Vučina, dosedanj višji svetnik iste položajne sku-pine in šef administrativnega oddelka ekonomskega oddelka glavnega ravnateljstva drž. železnice.

Iz 7. v 6. položajno skupino so napredovali sledeči pošto-brzojavni uradniki in uradnice: Mi-lena Omanen, Ziri; Anastazija Jug, Ivan Rakovec, Ljubljana I.; Ivan Novak, Ljubljana V.; Karel Hribernik in Jurij Bilas, Maribor I.; Josip Čer-novšek, Maribor II.; Avgust Brejc, Novo mesto; Valerija Polgar in Gabrijela Debeve, Novi Sad I.

Iz 8. v 7. položajno skupino so napredovali sledeči pošto-brzojavni uradniki in uradnice: Hil-da Čop Kranjska gora; Ivan Krašovec in Olga Ga-vrilović, Ljubljana I.; Angela Fačini, Ljubljana IV.; Milan Rajh, Maribor I.; Dušica Škerlj, Pavla Kan-dus, Ciril Kokošar, Miroslav Belin, Maribor II.; Bogomir Leške, Trbovlje II.; Terezija Grobčnik, Celje.

Na predlog prometnega ministra je postavljen s kraljevim ukazom pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani v 7. pol. skup. na postaji Ljub-ljana-glavni kolodvor za kontrolorja M. Vaček, do-sedanj kontrolor iste položajne skupine in šef po-staje Kočevje.

Za upravnika 6. pol. skup. pri pošti in brzo-javu v Ljubljani IV. je postavljen za upravnika 6. pol. skup. Hinko Haš, staročina 7. pol. skup. pri isti pošti.

V ekonomski oddelci železniškega ravnatelj-stva v Smederevu je postavljen za kontrolorja Ivan Megla, dosedanj kontrolor iste položajne skupine. Upokojena je Olga Podgornik, poštna uradnica 7. pol. skup., Maribor I. — Z rešitvijo ministra za gozdove in rudnike je postavljen za gozdnega pri-stava 8. pol. skupine in šefa gozdarne uprave v Kranjski gori ing. Radovan Zupančič, uradniški pripravnik in šef iste uprave.

Belgrad, 4. febr. Postavljeni so za svetnika v 5. skupini in šefa personalnega oddelka splošnega oddelka ravnateljstva drž. žel. v Zagrebu Milivoj Prica, svetnik splošnega oddelka zagrebškega ra-vnateljstva, in za poverjenika v 6. skupini splošnega oddelka zagrebškega ravnateljstva Franja Stamber-ger, poverjenik v isti skupini, in vršilec dolžnosti personalnega oddelka na istem ravnateljstvu.

Bolgarski emigranti se vrnejo

Belgrad, 4. febr. I. Z nocošnjim brzovojakom ob 11,40 odpotujejo v Bolgarijo oba bolgarska zemljoradniška ministra v kabinetu Stambolijskega Ne-deljko Atanasov in Hristo Stojanov, ki sta prebila s svojimi mnogostevilnimi tovariši dolgo vrsto let v emigraciji. Na obmejni postaji Dragoman jima pri-pravljajo njihovi somišljeniki slovesen sprejem. Po-lag obeh ministrov odpotuje nocoj v Bolgarijo še 30 drugih emigrantov z ženami in otroci, med kateri-mi je več bivših okrajnih glavarjev, en okrožni taj-nik in nekoliko učiteljev. Druga skupina bolgarskih emigrantov, ki jo bo vodil Obov, se bo vrnila v Bolgarijo najbrž ob koncu februarja. Takoj za njm pa se bo vrnila v domovino še tretja skupina, s Krsto Todorovom na čelu.

Slovenski večer

Zagreb, 4. febr. Z. Slomškovo prosvetno društvo v Zagrebu priredi jutri zvečer v Jeronimovi dvora-ni svojo zabavo. Na tej zabavi bodo med drugim de-klamirali Slomškove pesmi in predvajali štiričlan-ko »Ulica št. 15« od Šembreka v prevodu Darkosa. Med Slovencev vlada za ta večer veliko zanimanje.

Električni lok ga je ubil

Maribor, 4. februarja. Ko je nocoj nosil 33 letni delavec Josip Ka-vran, stanujoč v Jezdarski ulici 8, čez dvorišče hiše št. 44 v Aleksandrovi ulici snop slame, se je tam zapletel v odtrgano telefonsko žico, ki je nato dobila stik z električno napeljavno 230 voltov nape-tosti. Tok je delavca na mestu ubil. Poklicani poli-cijski zdravnik dr. Zorjan, ki je prišel takoj na mesto nesreče, je mogel ugotoviti le smrt in so bili vsi poskusi, da bi ga obudili k življenju, brez uspe-ha. Reževal, ki je v najlepši mladosti tako nenado-ma in nepričakovano izgubil svoje življenje, so pre-peljali v mrtvašnico na Pobrežju.

Predrzen vliom v hotel „Jekler“ na Bledu

Bled, 4. februarja. Danes ponoči so neznani zlikovci vlomili skozi letnata vrata hotela »Jekler« ter nato nasilno odprli pet, ali šest zaklenjenih vrat, česar ni nihče slišal. Končno so vlomili v železno blagajno, ki so jo na-vrtali in nato z nekim rezilnim orodjem izrezali ter jo izpraznili. K sreči v blagajni ni bilo mnogo gotovine, ker jo je lastnica spravila drugam. Vlo-milci so dobili samo 20 švicarskih frankov in 60 silingov. Poleg tega so predvržni okradli tudi 1000 gajno natakariče in ji odnesli 500 Din. Vlomilci so se obnašali tako predržno, da so na mizi pustili dve steklenici piva, na stenskih pa tudi dve steklenici. Iz zlobe, najbrž radi promajnega plena, so poricali domačemu sinu na smučah jermenje. Vsi znaki kažejo, da so bili domačini, katerim so bile razmere v hotelu »Jekler« prav dobro znane. Orož-ništvo je zlikovcem že na sledu in lahko upamo, da bodo prejeli pravično kazen.

Dunajska vremenska napoved: V severnih Al-pah bo deževalo. V južnih Alpah oblačno vreme. Od zapada se bliža toplo vreme, potem pa vihar. V splošnem bo vreme toplo in spremenljivo, v pro-stih legah močni zapadni vetrovi.

Zagrebska vremenska napoved: Lahno oblač-no, precej stalno in zmerno hladno.

Zahvala

Kljub globoki žalosti, ker je vse prerano odšla od nas po večno plačilo naša tako zelo ljubljena

Urška Maležič

smo dolžni, da izpolnimo njeno željo, da se najvdaneje zahvalimo velikemu dobrotniku pre-dstitemu gosp. univ. prof. dr. Svojo Andreju, ki jo je ves čas njenega dolgega trpljenja kre-pil s tolažili sv. vere, voditelju Stolne Marijine kongregacije preč. gosp. Košmrlju Aloj-ziju za tolažbo v njeni bolezn, čč. sestram, ki so ji v zadnjih dnevih tako usmiljeno laj-sale bo. Iskrena zahvala Načelnstvu in nadzor-stvu Produktivne zadruge ljubljanskih mizarjev, posebno njenemu načel-niku gosp. Zoretu, dalje vsem članom za-druge za naklonjenost, pevskega društva »Ljubljana« za s slovo zapeto žalostinke, Stolni Marijini kongregaciji za zad-nje spremstvo, vsem, ki so ji poklonili rože in vence v zadnji spomin in vsem, ki so jo spre-mili na njeni zadnji poti vdani: Bog plačaji!

V Ljubljani, dne 5. februarja 1955.

Žalujoči ostali.

Zakaj se draži kruh

Belgrad, 3. februarja.

Kako težki časi so pristi nad našega kmeta, kako vsi. Vzrokov je več in različnih in jih na tem mestu in ob tej priliki ne bomo obravnavali. To so in se bodo storili poklicanejši in na merodajnih mestih. Danes nam je namen, da osvetlimo zadevo o ponovni podražitvi kruha, ki je tako vnebovpijoča in ki bo prizadela ravno one, ki so že doslej najtežje živeli, dočim bodo ves dobiček spravili v svoje žepke ljudje, ki niso s pšenico in žitom sploh imeli nobenega drugega posla, kakor da so ga kupili, ga nekaj časa držali v skladiščih, sedaj pa mu po svoji volji diktirajo cene.

Niti tri tedne se ni od tega, ko so se po Belgradu začele širiti govorice o podražitvi kruha, kar se je tudi zgodilo. Povečanje cen, ki je znašalo po pol dinarja pri kilogramu, je izgledalo na oko majhno; ali če vpoštevamo dejstvo, da je ravno kruh najosnovnejše in najbolj potrebno živilo, ki ga človek sorazmerno največ troši, pridemo od pol dinarja pri kilogramu na stošote in milijone, katere bodo krvavo plačali ravno oni, ki imajo najmanj. Zadnje dni pa je za prvo prišla nova, prav tolikšna podražitev kruha. Da bomo stvar razumeli, je treba osvetliti letošnje trgovino s pšenico in vzroke, ki so dovedli do tolikšnega dviga cen zlasti v mesecu januarju.

Zadnja žetev pri nas spada med najslabše za zadnjih deset let. Zlasti žitna rja je uničila ogromne komplekse pšeničnih polj. Kljub temu so strokovnjaki računali z izvozom (naslanjajo se na rezerve iz l. 1931., ki niso bile prodane). V teku žetve je pšenica notirala na novosadski borzi povprečno 150 Din za meterski stot. Kolikor bolj se je uveljavljalo mnenje o slabi žetvi, toliko bolj živahno so rasle tudi cene pšenice in dosegle skoraj 160 Din za 100 kg. Sledil je občuten padec v septembru, ki pa je trajal le, dokler je kmet ponujal velike količine pšenice, ker je hotel in moral (pred nastopajočo zimo) priti do nekaj denarja. Najnižje je stala pšenica sredi septembra, ko so kmetje dobi-

vali za meterski stot povprečno 125 Din. Potem so cene začele ponovno rasti, zlasti radi tega, ker je bilo vedno manj pšenice na trgu. Lestvica je sledeča: 8. oktobra do 152,50, koncem decembra 171, par dni kasneje (za pravoslavni božič) 180, 16. januarja že 207, 25. januarja 220 in nekaj dni potem že 235.

Nastane zelo umestno in logično vprašanje: Kdo je pri toliki (več ko 80%) podražitvi spravi največji dobiček? Da takoj odgovorimo: Kmet gotovo ne. Res je, da je kmečki stan v onih krajih, kjer se prideluje večji del naše pšenice, materialno solidnejši, vendar so tudi v teh krajih (Vojvodina, Slavonija) v zadnjih letih nastale obšutne vrzeli, katerih posledica je bila trošenje rezervnega denarja. Povprečna težnja in potreba jugoslovanskega kmeta takoj po žetvi je bila, da pridelek čimprej spravi v denar, da na ta način plača vsaj najnujnejše dolgove, davke in podobno. Zelo po spekulaciji s kmečke strani ni bilo opaziti nikjer. Nasprotno pa so posamezni močnejši žitni trgovci letos pri trgovanju s pšenico napravili dober izkupitec. Ko je bila cena pšenice najnižja in ponujanje največje, so nakupili velike množine žita in ga držali v skladiščih nekaj mesecev. Ko pa je začelo na trgu primanjkovati s kmetov (direktno) pripepljene pšenice, so se začeli močno. Zal, so pšenični trg tudi resnično imeli v svojih rokah, začeli s diktiranjem cen in na ta način stošotem delavskih in uradniških družin napravili že tako težko življenje še teže.

Dvig cen kruha za 1 Din pri kilogramu v zadnjih treh tednih je torej čisto logična posledica dvigovanja cen pšenice. Pogosto se sliši ugovor, češ, da so peki povzročitelji podražitve kruha. Morda, a ne vedno! Poglejmo, zakaj! Oziral se bom na Belgrad, ali pripomniti moram, da je v tem oziru približno enako povsod. Pekarska obrt je zlasti tu doli silno razvita. Sam Belgrad ima nekaj sto pekarskih firm, ki imajo čisto majhna prodajna področja, neznaten kapital in zato tudi minimalen

zaslužek. Moko nabavljajo v manjših količinah od mlinov in nimajo niti potrebnih skladišč za večje količine. Rezerve torej peki tega kalibra nimajo. So torej popolnoma navezani na cene, ki jim jih diktirajo mlini in v nobenem slučaju ne morejo zadržati dvigovanja cen, pa če bi jih tudi hoteli. Njihove trditve, da so čisto nedolžni in neodgovorni za dvig cen kruha, je treba v splošnem torej vzeti kot za precej iskrene, čeprav so tudi tu izjeme.

Drugače pa je že z večjimi, zlasti valjenimi mlini, pri katerih kupujejo peki in trgovci. Ti so laže nakupili in držali v skladiščih večje količine pšenice in torej imeli daleč več pogojev za rentabilno spekulacijo. Nad njimi pa so še žitni trgovci, katerih edini cilj je zaslužek pri spekulaciji z žitom. In ravno oni so letos prišli na svoj račun in sijajno zaslužili.

Iz vsega zgoraj napisanega logično sledi ta-le zaključek: Kmet je naš najbolj razširjeni in danes najrevnejši stan. S pšenico je imel vse delo samo on, haska pa zelo malo. Prodajal jo je prezgolaj in zato po prenikljivih cenah. Ni ni računal, da bo dražja čez mesec, ker je pridelek slab. Ko bi bil mislil na to, bi vsaj del od revežev-odjemalcev vzete denarja (za kruh) prišel v njegove (t. j. revne in potrebne) roke. Tako pa niti do tega ni prišlo, ampak bodo zadnji, za kruh izdani dinarji našega delavstva, nižjega uradništva in ne slovenskem tudi kmeta, padli v že tako dovolj polne žepke spekulantov, pa naj si bodo to poklicali štini prekupeji in trgovci, ali pa lastniki velikih mlinov.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
Izdano od Ministrarstva socijalne politike in narodnega zdravja
S. števil 249 od 15. 4. 1932.

Kajserjevimi
prsinimi karamellami
Mi kizujemo prehladu
Košljun, Katorju, itd.

Tatvina in uboj pred sodiščem

Novo mesto, 3. febr.

Kazenski senat trojice tuk. okr. sodišča je danes razpravljal zoper Badovince Gabrijele iz Dola pri Suhorju. Le-ta je lansko jesen kradel na debelo tostran in onstran Gorjancev pri več posestnikih in ogoljufal tudi ženo davnega sluga Kovačiča. Izdajal se je za solastnika apnenice ter ji je prodajal 3500 kg apna. Dala mu je 100 Din are. Sodišče mu je prisodilo dve leti strogega zapora in izgubo častnih pravic.

Vršila se je nadalje razprava zoper Gramca Antona iz Stankovega pri Brezicah, ki se je dne 8. okt. 1932 vračal iz vinograda svojega brata. Pridružil se je posestnici sin Klemenčič Martin, ki je šel z njim do svojega doma. Naenkrat pa je prišel, domnevno nahujskan, za Gramcem in kričal nad njim, da morata se nocoj obračunati. Vnel se je med njima prepir. Gramc je pograbil burklje, za katere sta se ruvala, dokler jih ni odvezal posestnik Jalovec. Gramc je nato zagrabil v veži sekalo in udaril Klemenčiča po roki, boja tudi po glavi. Nato pa je Gramc odšel domov.

Kmalu potem je prišel Klemenčič k Jalovečevi hiši in zahteval Gramca. Jalovečevi so mu pojasnili, da je Gramc odšel domov. Klemenčič se je nato napotil proti Gramčevi hiši, kjer je razsajal in z neko planko tolkel po plotu in klicah Gramca, naj pride ven. Le-ta je šel v vežo, vzel sekirico in skočil z njo na dvorišče. Oba sta stekla drug proti drugemu. Gram je pri tem z ušesom sekire udaril Klemenčiča po glavi, tako da se je zvrnil na tla, potem pa še ležečemu zadal nekaj udarcev. Zlomil mu je lobanjo, na več mestih utisnil črno kost in zmečkal možgane. Z udarci mu je prizadejal eno smrtno in 3 smrtonesne poškodbe, vsled česar je nesrečni Klemenčič izdihnil.

Gramc se je zagovarjal s silobranom, ki pa po pričevanju priča in gori opisanem dejanskem položaju ni bil podan. Sodišče je prisodilo Gramcu 15 mesecev robj.

Glas »skrivnostne bele žene«

Iz Virovitice poročajo: V bližnji vasi Peplani so kmetje pri razkopavanju zemlje našli na sledove grobnice iz stare rimske dobe. Zelo je zanimivo, kakor je prišlo do tega odkritja. Neki premogar je sanjal, da se nahaja na področju brega, ki ga tamkajšnje ljudstvo imenuje »sturski grad«, zakopan zaklad. V istem hipu se mu je prikazala neka bela žena, ki mu je svetovala, naj gre prvo nedeljo po polni luni pod »sturski grad«. Označila mu je točko, kjer mora razprostrti bel robec, nanj poklekati in moliti, nato naj vztrajno koplje in našel bo zakopano blago. Premogar je zjutraj pripovedoval svoji ženi te sanje in žena ga je prvo nedeljo po polni luni nagovarjala, naj poslušaj glas tajne žene. Res je premogar odšel na dotično mesto in na opisani način izvršil pogoje bele žene ter začel kopati. Ko je s kopanjem prišel že dva metra globoko, je iskopal ostanke lobanje, kar ga je tako preplašilo, da je vrgel lopato proč in pobegnil. Za to je zvedel ekonom Laza Markovič, ki je lastnik omenjenega zemljišča na bregu »sturski grad«, in je nadaljeval s kopanjem. Kmalu je našel na grobnico, v kateri je bilo polno človeških kosti. Sodijo, da ta grobnica pohaja iz rimskih časov, ker so nedaleč od tam našli rimske zidove. Žal da Markovič, zaradi pomanjkanja sredstev ne more nadaljevati z izkopavanjem.

Jeseniški smučarji

Jesenice, dne 4. februarja 1933.

Kakor je »Slovenec« pred kratkim poročal, ima Ljubljana okrog sedem tisoč smučarjev, kar bi bilo nekako 10 odstotkov vsega prebivalstva. Jesenice imajo potem gotovo 20 odstotkov dilcarjev, ki pa imajo letošnje zimo veliko smolo. Ali manjka snega, ali pa je moker in južen, da je vsaka resna smuka po njem nemogoča. Edino severna stran Možaklje je še uporabna, kjer je nameščena tudi precej dobra skakalnica, južni obronki Mirece pa so goli, tako da so jeseniške množice smučarjev primorane hoditi se smučati dalje gori proti Kranjski gori, prav kakor Ljubljanci ali pa Zagrebčani. Celo tako je bilo preteklo nedeljo, da so se hrvatski smučarji nemalo začudili, ko so prišli na Gorenjsko, češ, saj ga imamo pri nas doma več, kot pa vi tukaj v hribih.

Svečnica na Jesenicah

Zanimiv in obenem ginljiv je bil začetek ljudskega petja v jeseniški župni cerkvi, s katerim se je pričelo na Svečnico popoldne. Sprva glasovi niso hoteli na dan, potem pa vedno močnejše in litanije še niso bile v sredini, ko je že pela vsa cerkev, ki je bila, kljub temu, da se v splošnem ni poznalo, da je praznik, skoraj polna. Upati je, in prvi dan se je pokazalo, da se bo ljudsko petje na Jesenicah kaj kmalu udomačilo.

Pri glavnem opravilu na Svečnico pa je le malo svečic gorelo v moških rokah, kajti tovarna je obratovala in tako so bili možje zadržani od obiska cerkve. Kako lepo je bilo nekdanj, ko se je tudi ta zadnji božični praznik slovesno praznoval. Pa niso bili zato takrat prav nič slabši časi, nasprotno, stari ljudje bodo radi pritrčili, da se je takrat živelo bolje kot pa danes.

Zbirajte Baragove spomine!

Pismo Slovencem v domovini

Jožef Gregorič, član odbora društva »Škof Baraga« v Chicago, je spisal leta 1931 knjigo: »Apostol Indijancev Cipava«. Pred kratkim je pisal zanimivo pismo o škofu Baragi, ki ga objavljamo. Če kak čitatelj »Slovenca« ve za naprošena pojasnila, ga prosimo, da jih pošlje na uredništvo »Slovenca«. Piše sledeče:

»Leta 1932 sem mnogo časa porabil, da sem zbiral snov o Baragi. Tudi več izvirnih pisem njegovih ali o njem sem našel, ki vsa pričajo o nesebični požrtvovalnosti njegovega življenja. Sedanji misijonarji, ki delujejo v starem Arbre Croche, služijo kolikor mogoče ugodnosti prvotno misijonsko pogodovino tega kraja, kjer je nekdanj Baraga deloval. Leta 1833 je Baraga poslal Leopoldinski družbi zemljevid teh krajev. Obenem je svojo sestro Amalijo prosil, da naj napravi posnetek tega zemljevida. Ali ve kdo za ta zemljevid?

V poletnem času 1931 sem bil tam in smo iskali srebrne svečnike, ki nosijo napis: »Math. Schreiner in Laibach Gurtler 1842«. Brezdomno so

bili ti svečniki poslani č. o. Pircu, ki je deloval ob tem času v onih krajih.

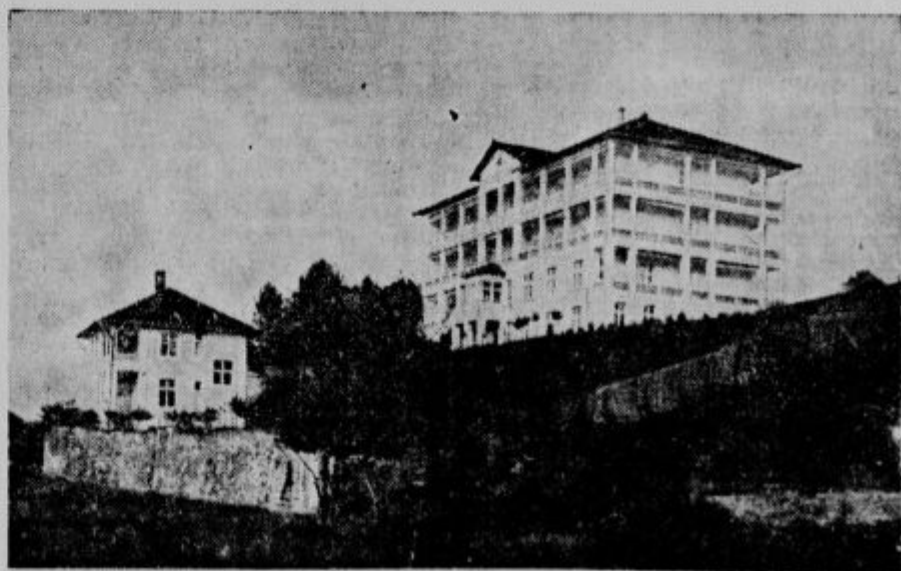
V sedanjih duhovnih hiši v tem istem kraju se nahaja tudi zelo umetno izdelan križ, ki nosi napis: »Fecit Pompe 1791«. (Iz Ljubljane?)

Zanimanje med Amerikanci za Baragovo beatifikacijo je večje, kakor bi človek mislil. Neki nemški časnikarski dopisni sindikat je pošiljal dva do tri članke o Baragi približno nad sto katoliškim časopisom, ki so združeni v tem sindikatu. To se je delalo več let. Jaz sem našel v javni knjižnici v Chicagu približno 500 knjig, ki omenjajo Barago in sicer vse v najbolj spoštljivih besedah.

Zanimanje med nami ni bilo primerno poživiljeno. Toda jaz zaupam v naše vernike, da bodo nekega dne v presenetljivi meri odgovarjali pozivu, ako bodo pravi voditelji vzeli to v roke, in držnem si napovedati, da bo mladina, rojena v Ameriki, stala na čelu tega gibanja.

Vse, karkoli bi moglo dati pojasnila o zgoraj omenjenih točkah, bi zelo cenili, posebno glede posnetka omenjenega zemljevida.

Nov zdravilni vrelec v Vrnjački banji

Sanatorij »St. Gjurdje« v Vrnjački banji

»Hrvatska Straža« poroča:

V znanem srbskem zdravilišču Vrnjačka banja kopljejo nov vrelec tople zdravilne vode. Do ones so izkopali 40 metrov globoko. Kopališka uprava je izjavila, da novi vrelec ne bo škodoval sedanjim vrelcem, ter obenem opozarja, da je zdravljenje sedaj pozimi zelo ugodno in prijetno. Te dni je prav pomladno vreme. V sanatoriju »St. Gjurdje« (na sliki) so cene znižale za 40 do 50%.

Slovenski misijonar v Južni Afriki

Pismo brata misijonarja Rafaela Kolenea iz Južne Afrike dr. L. Ehrlicu v Ljubljani:

Zamorske deklice: Vse so si sestričine med seboj. Tri, ki so v belih pokrivilih, so rimsko katoliške vere in se pišejo Majila. So zelo revnih staršev.

Maria Trost, 1. jan. 1933.

Prosim, oprostite, ako se zopet predrzmem pisati nekaj vrstic iz daljnega Juga. Sem pač radoveden, ali ste moji dve pismi prejeli in stvari, ki sem jih poslal za Museum.

Visokočastiti g. profesor! Ali smem vprašati, kdo piše o meni v Slovencu? Najbolj gotovo Vi, gospod, kaj ne? Jaz bi Vas, visokočastiti, lepo prosil, da bi o nas, o našem misijonu ali o meni kaj v slovenske liste pisali in bi meni tiste številke poslali.

In to se Vam je tudi precej zanimivo zdelo, ko so naš tako preprosti in ponižni gospod P. Jožef Musar pri volitvah kar general postali, kaj ne?

Pri nas v misijonu smo vsi prav zadovoljni. Res, smo samo trije slovenski fantje tukaj, drugi pa so Nemci, pa vsi zadovoljni. In posebno nas vse še to veseli, ker ste našega g. generala tako slovesno sprejeli v Ljubljani. Vsi naši misijonarji Vas Slovencev ne morejo prehladiti za take usluge. Posebno vsi hvalijo Prevziščenega dr. G. Rožmana; vsi pravijo, takega nadpastirja pa ni lahko dobiti. Nadvse se čudijo Vam, ljubim Slovencem, da ste tako goreči za misijone.

Pri nas smo božične praznike prav lepo in slovesno obhajali. Na božično noč smo imeli kar tri sv. maše zaporedoma: pri prvi peti sv. maši je igrala tudi naša godba, pri drugi so molili glasno sv. rožni venec in pri tretji so pa zopet peli, ker naši zamorški prav lepo pojejo in imajo tudi prav lepe glasove. Vernikov je bilo prav veliko in tudi sv. obhajil pri vseh treh sv. masah.

Sv. krstov nismo nič imeli letošnji božič, ker našega g. župnika še ni nazaj iz Evrope, kamor so šli s P. Musarjem k generalnim volitvam. Njegov namestnik pa v tem času krsti samo v smrtni nevarnosti. Ako ne poprej, upam, da bo za veliko noč

prejelo veliko tudi odraslih zakrament sv. krsta; se pridno učijo.

O drugem misijonskem delu je pa gotovo kaj naš visokočastiti P. general govoril z Vami. Sedaj delamo prav pridno šole na vseh straneh. P. Moršer jo je dokončal v Ermelu, sedaj pa delamo zopet eno in mislim, da se še za drugih šest pripravja. Ko bi imeli le kaj več denarnih sredstev!

Moje zdravje po operaciji se silno počasi boljša. Cele noči mi ne da spati, delo imam pa vedno le težko; no pa ljubi Bog že ve, zakaj mi polno bolečin pošilja. Njemu bodi hvala za to! — In Vas, visokočastiti g. profesor, najlepše pozdravljam in Vam ostanem udani misijonski brat na daljnem Jugu — Rafael Kolenc. Molite za mene in za naš misijon! Z Bogom!

Takole so oblečeni zamorski fantje, ki delajo kot delavci po mestih, da si kaj zaslužijo. — Kdor je živji daleč od mesta, da nima službe, je pa kajpada drugače oblečen, skoroda gol.

O graških Slovencih

K članku »Oče graških Slovencev« v »Slovenec« 4. febr. 1933 smo prejeli naslednje pojasnilo:

»Čudno je, da se v tem člančku prav nič ne omenja »Slov. katol. akad.-lehn. društvo Zarja«, ki je tako odlično in neustrašeno delovalo vprav v času najhujšega divjanja nemških nacionalcev proti Slovencem in po mnogih naporih doseglo, da so imeli graški Slovenci v zadnjih dveh letih svetovne vojne slovensko službo s slovensko pridigo in slov. petimi litanijami v sredi mesta stoječi veliki cerkvi Usmiljenih bratov.

Mohorjeva družba je imela tedaj v Gradcu 142 članov; lansko leto (1932) samo enega, t. j. misijonskega brata lazarista Krizostoma Oroža; letos jih ima razen tega, ki dobiva poslej 2 izv., samo še 5 drugih, med temi pa »Čitalnice« ni!

Vprašanje je torej, kako delujejo pod onim člankom podpisani »Graški Slovenci« in slov. visokošole v Gradcu, in kaj se v tej »Čitalnici« čita? Ali morda samo knjige Vodnikovove družbe?

Ali ni ta članček samo lep uvod za bližajočo se lektirajo za podporo?

Nesreče

Novo mesto, 3. febr.

Šumina Niko, 25-letni pos. sin iz Keserjev, občina Radatoviči, se je prepiral in dobil s polenom po glavi, tako da mu je razbilo lobanjo in ga težko in nevarno poškodovalo.

Trdi Leopold, 19-letni delavec iz Desince, je v Ormožju rezal s cirkularno desko na žagi lesne trvdke »Zorac«. Pri žaganju mu je roka izpodrsnila in je zadel z levico v cirkularko ter si je urezal dlan.

Letniki! -- „Karitas“!

Vsi, ki ste roj. l. 1859, 1864, 1869, 1874, 1879, 1884, 1889, 1894, 1899, 1904, 1909, 1914, 1919 zavarujte se pri »KARITAS« takoj, sicer boste zavarovani pri istem prispevku za znatno manjši znesek. — Pojasnila dobite v župnih uradih in pri Vzajemni zavarovalnici, oddelek »KARITAS«, Ljubljana.

„Karitas“ ni samopomoč

Ljubljanske vesti:

Sprememba pri Pokojninskem zavodu

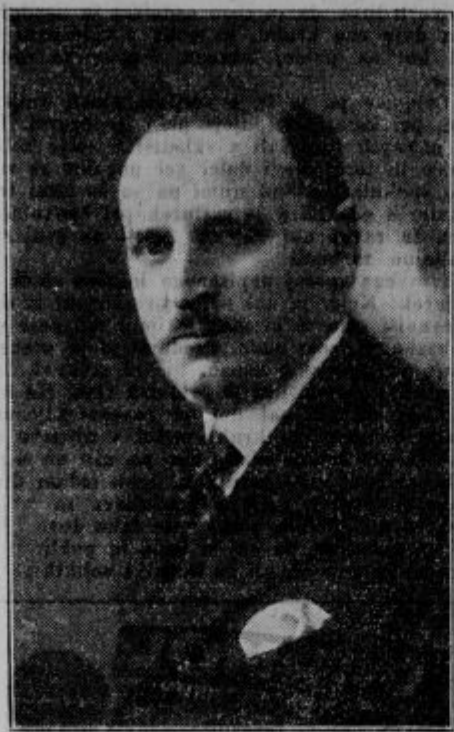
Ob odhodu dosedanjega predsednika g. Vrtočca

Ljubljana, 4. febr.

Zadnje dni januarja se je poslovil od Pokojninskega zavoda za nameščenice v Ljubljani dosednji predsednik g. Vekoslav Vrtočec in izročil posle novoimenovanemu predsedniku. Odhajajoči predsednik g. Vrtočec praznuje ravno jutri, dne 5. februarja desetletnico, odkar je bil izvoljen kot delegat in kot član načelnstva in upravnega odbora v zavodovo upravo, kjer je deloval v upravnem odboru kot zastopnik nameščenicev od 20. septembra 1928, ko je bil imenovan za dobo petih let v smislu obstojnega zakona za predsednika zavoda. Tedašnjemu predsedniku g. dvornemu svetniku Fr. Vederjaku je namreč potekla njegova poslovna doba (imenovan je bil dne 13. junija 1922 in predsedoval je zavodu do 20. septembra 1928). G. minister je takrat vzel novega predsednika iz vrst upravnega odbora, da se tako dokumentira kontinuiteta v upravi zavoda.

Z odhajajočim predsednikom g. Vekoslavom Vrtočcem zapušta zavod — človek, ki je posvetil svoje sile za procvit zavoda, za dobrobit zavarovancev in celokupnega našega narodnega gospodarstva.

Poglejmo samo malo številke. L. 1919 je prišel zavod poslovati s komaj krog 1500 zavarovancev in sicer v Dalmaciji z 200 zavarovanci, v Sloveniji z 1300 zavarovanci. Danes pa ima že nad 10.000 zavarovancev. Medtem, ko si je leta 1919 moral od bivše deželne vlade izposoditi 50.000 jugosl. kron kot obratni kapital, da je mogel pričeti poslovati, razpolaga danes z imetjem z nad 200 milijonov Din in izplačuje mesečno za zavarovalne datjave blizu en milijon Din. Imovina zavoda je deloma

Ljudevit Vrtočec, bivši predsednik Pokojninskega zavoda.

vancev za njihova stara leta, ampak tudi ponos Ljubljane, Slovenije in države. In marsikateri privatni in drugi nameščenec je prišel na podlagi cenenege stavbenega kredita do svojega prijaznega doma. V Splitu pa se gradi blizu obale moderna ustanova.

Upravni odbor in načelnstvo zavoda sta se v svojih sejah prisrčno poslovila od dosednjega zavoda.

Uprava in načelnstvo naglasata, da sta prav prisrčno sodelovala z gospodom predsednikom Vek. Vrtočcem ter da so bili vsi sklepi vselej soglasno sprejeti. Osobito je bilo na teh sejah načelnstva in upravnega odbora konstatirano, da je bilo delo predsednika v resnici iniciativno in požrtvovalno delo za procvit Pokojninskega zavoda, o katerem bo objektivno sodila šele zgodovina. Upravni odbor in načelnstvo iskreno obžalujeta, da zapušta predsednik svoje zaslužno mesto.

Krasen razvoj Pokojninskega zavoda v zadnjih letih ni v majhni meri zaslug dosedanjega pred-

ponedeljek 20. febr. t. l. ob 20 zvečer v zbornici gl. univ. poslopja. — Pripravljali odbor.

◉ V Ljubljani umrli od 27. januarja do 2. februarja 1935: Jereb Pavel, 58 let, železniški uradnik v p., Poljanski nasip 12-1; Meglič Marija, 80 let, vdova po kovaču, Galjeveca 108; Schermerl Elizabeta, 84 let, vdova dvornega svetnika v p., Rimska c. 2; Heng Marija roj. Prabil, 72 let, vdova trgovca, Levstikova ul. 4; Naroli Vilko, 51 let, uradnik, Podjunska ul. 27; Pelko Elizabeta Angela, 55 let, usmiljenka, Slomškova ul. 20; Ricci Zofija, 79 let, učiteljica jezikov, Poljanska c. 16; Obreza Uršula, 69 let, Vidovdanska c. 9; Zamiljen Franciška roj. Grčar, 81 let, zasebnica, Bleiweisova c. 16, pr.; Maležič Uršula, 32 let, uradnica, Sredina 8; Jereb Franc, 81 let, posestnik, Črna vas 34; Gogala Helena, 90 let, delavka tobačne tovarne v p., Vidovdanska c. 9. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Barnardi Ivana roj. Slatner, 61 let, vdova služ. drž. žel., Glince 1-9; Kern Jakob, 67 let, obč. ubogi, Stara Loka; Čotar Ludovik, 30 let, dninar, Sv. Petra c. 25; Pahor Erna, 28 let, žena pekarskega pomočnika, Rožna dolina c. 11-14; Urbas Stanislava, 1 leto, hči mehanika, Stepanja vas 125; Sarič Ivana, 1 leto, hči kuharice, Odenger 11 pri Trebnjem; Kunstelj Feliks, 3 leta, sin hišarja, Bukovca 38, obč. Vodiče; Novine Edo, 3 mesece, sin šivilje, Galjeveca 206; Seliskar Jakob, poljski dninar, 70 let, Kolezijska ul. 14; Rozman Ivana, 44 let, poljska dninarica, Stražišče 80, srez Kranj.

Creppe de Chine

v vseh poljubnih barvah

34 Din

pri trvdki

Josip Ivančič, Ljubljana, Prešernova 54.

◉ Utopljenec identificiran. Poročali smo, da so našli v četrtki v Štepanji vaši truplo neznanega utopljenca, ki je utonil v Gruberjevem kanalu. Mrtveca so identificirali že v četrtki in sicer ga je spoznala njegova žena, ki je brala v časopisih njegov opis. Utopljenec je 28-letni mestni delavec Anton Zagar, doma iz Ograje na Hrvaškem, odkoder se je priselil že pred leti v Ljubljano. Stanoval je na Grajski planoti 11. Žena je povedala, da je Zagarja zadnje čase nekaj silno potrla in da je hodil ves zbezan okrog. Očitno gre za samomor, ki ga je Zagar napravil v zmedenem stanju. Zagarjevo truplo so pokopali na Štepanjskem pokopališču.

Smučarske in športne čevlje najboljše vrste v vseh velikostih dobite le v trgovini **ŽIBERT**, Prešernova ulica.

◉ Tatvina pri Hinku Smrekarju. Akademski slikar Hinko Smrekar se je moral te dni zateči na policijo, ker mu je izginil znesek 4000 Din, ki ga je imel spravljeno na svojem stanovanju v Šiški. Denar je izmaknila Smrekarju neka ženska, ki mu je pospravljala stanovanje. Policija je pri ženski napravila hišno preiskavo, pa ni mogla najti nič denarja. Šele pri natančnem zaslišanju je ženska povedala, kam je spravila denar in je policija tako rešila Smrekarju štiri jurčke, ki bi jih sicer bridko pogrešal.

Vi ne uči prati, temveč hraniti
Mi nismo iznašli posebnega načina pranja za drag denar, pač pa dajemo našim gospodinjam odlično milo po nižji ceni

◉ Odissejda odej. Pred neko gostilno na Opekarski cesti je stal voz z dvema konjema, voznika pa ni bilo, ker se je krepčal v gostilni. Dva potepuha sta to priliko izrabila in vzela konjema odeji. Voznik je sicer krepko zarenčal, ko je opazil, da konja zebe, pozngati pa si ni mogel drugače, kakor da je stvar prijavil policiji. Odeji pa sta med tem romali iz rok v roke. Prva cema jima je bila kovač, potem pa je cema narasčala, ker je pač vsako hotel pri odejah nekaj zaslužiti. Končno je policija ujela nekoga, ki je v Tirolju ponujal eno odejo na prodaj. Po dolgih zasliševanjih je policija ugotovila, kdo je odejo ukradel in ta je izdal še drugega tovariša. Eno odejo je policija že zaplenila, za drugo pa tudi že ve, kje je.

Zobozdravnik

med. univ. dr. Savo Pirc

otvori 6. februarja lastno ordinacijo

v nebotičniku

Ljubljana, Gajeva ulica št. 1

Ordinira vsak delavnik od 8.—13. in 15.—18. ure

Telefon: 3393

Lift

◉ Ponesrečenci. Ko je popravljaj doma avtomobil, si je poškodoval desno roko 28-letni sofer Alojzij Stopar z Masarykove ceste 5. — V gramozni jami na Vodovodni cesti je nekdo udaril med preprirom po glavi 53-letno zasebnico Ivano Zimrekovo in jo resno poškodoval. — Z mlekom se je poparila 1-letna hčerka služiteljke Gabrijele Glinšek z Dolenjske ceste. — Pri Sv. Katarini pri Kranju je doma padel in se hude notranje poškodoval 45-letni delavec Valentin Meglič. — Doma je padel in si zlomil desno roko 11-letni posestnikov sin Vinko Oman iz Vevč 54.

◉ Modne hlače — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Dr. Jože Rant

specijalist za zobozdravništvo, čeljustno kirurgijo in ortodontijo.

Ordinira od 6. februarja dalje

Ljubljana, Gajeva ulica 1/1

(nebotičnik)

od 8 — 13 in od 14 — 19 ure.

Tel. 33-93.

◉ Reven akademik, ki je povsem navezan nase, marljiv, priden in vreden, bi prevzel pri dobrih ljudeh inštrukcije iz vseh realnih predmetov. Naslov v uredništvu »Slovenec«, Kopitarjeva 6. — Toplo priporočamo.

ZIMSKE SUKNJE

črne in v modnih barvah ter najboljše double sukno v veliki izbiri po priznani nizkih cenah pri Drago Schwab ♦ Ljubljana

◉ 50 letnico rojstva obhaja gospod France Verbič, uslužbenec veletržnice Mayer, daleč znan po vseh slovenskih deželah kot izvrsten lovec in vesel družabnik. Jubilar je bil rojen 4. februarja 1883 v Malem Mengšu, odkoder se je vsa »Kovačkova« družina preselila v Ljubljano v obče znano »Batafariko« ob Ljubljani, kjer se je mladi France že zgodaj izveščal v lovski umetnosti na ribe in vodne ptice pa tudi na drugo divjad, tako da mu danes ni izlepa para v zeleni bratovščini. Gospod France pa ni znan samo kot prvovrsten lovec, čigar dom diči nebroj trofeji, ampak tudi kot ugleden zastopnik renomirane ljubljanske firme in ljubezni družabnik, ki je povsod z radostjo sprejet in čislán radi odličnih lastnosti svojega vselega in srčno dobrega karaktera. Vsi mnogobrojni prijatelji in znanci njemu in cenjeni družini ob tej priliki žele, da ga Bog ohrani še dolgo zdravega in tako dobre volje, kakor je vedno bil!

◉ Nadaljevalni smučarski tečaj priredi Slovensko planinsko društvo prihodnji teden t. j. od 6. do 10. t. m. vsak dan od 15 do 18 in to v okolici. Vežba zvezni učitelj J. Kveder. Prijave in podrobne informacije v pisarni Slov. plan. društva v palači Grafike, Masarykova cesta 14-I.

Cerhveni vestnik

11. Vnjanja kongregacija pri uršulinkah ima danes popolno ob 3 mesečni sestanki. Pridite vse. — Voditelj.

Oskrbnina: I. razr. 100 Din, II. razr. 80 Din
Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-primarij v p.

Marjan Čadež:

Ljubljansko vreme preteklega tedna

od 28. jan. do 4. febr.

Vreme tega tedna je bilo v marsičem zelo zanimivo. Najprej nas je presenetil zmrazjen dež, ki je začel padati v nedeljo 29. jan., nato pa nestalnost zračnega pritiska, ki je močno vplivala na potek oblačnosti, vetrov, temperature itd.

Soboto 28. p. m. je bil lep zimski dan z visoko meglo, mirnim ozračjem in nizko temperaturo (najnižja je bila —8°C, najvišja pa —3°C) — barometer je padal. V nedeljo je barometer močnejše padal, temperatura zraka je bila še vedno nizka, a skozi višjo meglo so se še videli visoki oblaki, iz katerih je začelo popoldne malo snežiti in zvečer je začel padati zmrazjen dež. Naslednji dan v ponedeljek je ves čas po malem deževalo — zmrazjen dež je padal predvsem dopoldne — in radi temperature pod ničlo se je naredila poledica. Ta dan je padal barometer nekoliko do 4 popoldne, od tedaj naprej pa se je dvigal. To naglo dvigavanje barometra je preprečilo nadaljnje padavine in terek je bil še precej lep jasn dan, brez vetrov in padavin. V visokih oblakih je pihal, kakor tudi prejšnje dni, slab zahoden veter. Sreda je bila meglen dan, Ljubljana je bila ves dan v gosti megli in pričakovali smo, da bo to vreme nekaj časa trajalo; toda barometer, ki se je čez noč še močno dvignil, je začel čez dan hitro padati in je padal še malodane ves četrtek. Megla je izginila in nebo so pokrili visoki oblaki in v četrtek, ko je pihal pri tleh in v oblakih zahoden veter, se je dvignila temperatura precej visoko nad ničlo. Pričakovati je bilo padavin, a so bile radi zopetne izpremembe zračnega tlaka le neznatne in to v petek jutraj, ko je malo deževalo. Po tem lahmem dežju se je nebo precej zjasnilo, tako da sta bila petek in sobota precej lepa in topla dneva.

Ta teden je stal barometer najvišje 1. t. m. 746 mm, najnižje pa v ponedeljek 30. p. m. 731 mm, temperatura je bila najnižja 28. p. m. —8°C, najvišja 8. t. m. 9°C. Padavin je padlo za 3 mm, ki so nastopile v treh dneh. Radi zelo toplih dni proti koncu tedna je že skoraj ves sneg skopnel in snežna odeja, ki je bila s početka tedna visoka 18 cm, je sedaj v senci le še 5 cm visoka.

Ježica

Občinske takse. Občinski odbor je za l. 1933 sklenil, da se bodo pobirale razne občinske takse v svrhu kritja primanjkljaja za tekoče leto. Tako se bo tudi pobirala taksa na izdane živinske polne liste. Od vsakega živinskega polnega lista se bo poleg tiskovine, državnega in ban. koleka plačalo še 2 Din občinske takse. Kakor smo poučeni, županstvo že sedaj zahteva plačilo te takse, kar je preuranjeno, ker do danes še ni odobren sklep, da sme občina pobirati sklenjene takse. Občanom bodi v pojasnilo, da sme občina sklenjene takse pobirati šele takrat, ko bo banska uprava potrdila občinski proračun za leto 1933 oziroma občinske takse za to leto.

Občinska seja. V zadnji seji je občinski odbor izvolil za občinskega blagajnika Kerševana Leonarda, vodovodnega mojstra pri mestnem vodovodu, za člana socialnega odseka pa Jožeta Blaža. Banska uprava je za brezposelne naše občine nakazala 16.000 Din podpore. Polovico je občina že prejela, polovico pa prejme v marcu. Vsi brezposelní naj se javijo pri županstvu.

Predavanje o motornih brizgalnah se bo vršilo danes popoldne ob 3 v Gasilnem domu na Ježici. Predaval bo znani strokovnjak g. France Košir, zastopnik Rosenbaverjevih motornih brizgalen v Celju. Vse gasilce iz naše okolice vabimo, da se predavanja udeležijo.

Trbovlje

Umrli je Gorjup Helena, žena rud. poduradnika, stara 73 let. Bila je zvesta članica krščanskih organizacij. — Za pljučno jetiko pa je umrla Prelogar Angela, delavka, stara 25 let. Svetila jima večna luč v Bogu. Preostali naši iskreno sožalje.

Prodana je bila hiša na javni dražbi, last nekdanjega trgovca Rotar Martina na Posetju, za Din 85.000. Znamenje krize. Svoje čase bi zadelo mnogo več.

◉ Vdovec, veselo in izvirno slovensko komedijo bodo igrali danes naši dramatik v Društvenem domu. Začetek ob pol 4. Pridite!

Hubertus terpentinovo milo

naložena v državnih papirjih (do 35%), deloma v pupilarno varnih hipotekarnih in menjičnih posojilih, deloma nepremičninah. V Mariboru ima zavod palačo na Kralja Petra trgu, ki reprezentira vrednost okoli deset milijonov, v Celju krasno, moderno stavbo, ki je bila otvorena lani, v Ljubljani pa poleg palače na Miklošičevi cesti, Aleksandrovi cesti in stanovanjskega kompleksa na Brinju pa krasen in reprezentativen blok »nebotičnik«, ki ni samo trdnja in varna naložba denarja zavoda,

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: »Vodac«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Zadoščjenje«. »Gospa Cathleen«. Izven. Znižane cene.

Opera: »Morana«. Premijera. Izven. Trnov-Prosveta: Ob 15: »Janko in Metka«. Rokodelski dom: Ob 17: »Strie v Toplicah«. Društveni dom Vič-Glince: Ob 20: »Narodni poslanec«.

Šišensko prosvetno društvo: Ob 8 zvečer v sacnostanski dvorani Gogoljeva komedija »Zelnitev«.

Kino Kodeljevo: »Ekspres ljubeznic ob pol 4. pol 6 in 8«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

KAJ BO JUTRI?

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Šišensko prosvetno društvo: Ob 8 zvečer zanimivo skriptično predavanje »O Rusiji«.

Predava prof. dr. Capuder. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Zobni zdravnik

dr. Josip Tavčar
se je preselil v nebotičnik

II. nadstropje. Tel. 3393.

Ordinira od 8—1 in od 2—7.

Pol honorarja se lahko plača z vlogami Ljubljanske Kreditne banke, Banovinske hranilnice in Kmetijske posojilnice.

◉ Zadnja pot Urške Maležičeve. Včeraj popoldne je ogromna množica občinstva spremljala pokojno gđ. Urško Maležičevo na njeni zadnji poti. Pred hišo žalosti se je ob 2 popoldne zbralo številno občinstvo, pevci »Ljubljane« pa so pod vodstvom dr. Dolinarja zapeli »Ponadi vse se veseli«. V dolgem žalnem sprevodu je šlo med pogrebi korporativno članstvo »Ljubljane«, dalje stolna kongregacija in zastopstvo raznih drugih društev. V sprevodu je bilo več lepih vencev, med temi krasen venec »Ljubljane«. V kapeli so pevci zapeli »Usliši nase, na grobu pa »Človek glej«. Oči so se mnogim orosile, ko so polagali v grob krsto s truplom pokojnice. Počivaj v Bogu, vrlo dekle! Naj ji sveti večna luč!

◉ Pevcem »Ljubljane«. V ponedeljek ob 8 zvečer redna pevska vaja za celotni zbor. Prosim zanesljivo in točne udeležbe. Pevovodja.

◉ Veseloigra »Strie v Toplicah« na odru Rokodelskega doma. Danes popoldne bo vpriporilo rokodelsko društvo priljubljeno veseloigro »Strie v Toplicah«. Ne samo Ljubljana, niti, ampak tudi vsem okoličinam je dana

sednika g. Vrtočca. Marsikateri delegat in zavarovane zavoda v Sloveniji in Dalmaciji bo obžaloval odhod g. Vrtočca, ki je članom Pokojninskega zavoda šel na roko s tovariško ljubeznivostjo v vseh zadevah. Največja Vrtoččeva zaslug pa je, da je kot predsednik tega velikega socialnega zavoda ves čas znal varovati njegovo avtonomijo.

ugodna prilika videti v resnici zabavno igro, polno smela in vzorni režiji gospoda Janko Novaka. Cene so zelo zmerne. Vstopnice se dobivajo v predprodaji danes dopoldne od 10—12 in popoldne pred predstavo v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek predstave je točno ob 5 popoldne.

◉ 6. poljudnoznanstveno predavanje Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva se bo vršilo v četrtek, 9. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 8 zvečer. Predaval bo g. docent dr. Albin Seliskar o naših največjih jamah. Predavanje bo posebno zanimivo radi tega, ker predavatelj ne bo omenil samo naših največjih jam, kot so Kržnja jama, Logarček in druge notranjske ter dolenske jame, temveč bo govoril tudi o Vjetrenici, največji jami v Jugoslaviji, o Lipski pečini itd. Hkratu bo podal tudi izčrpno poročilo o delu naših jamarjev v zadnjih dveh letih. Predavanje bo pojasnjevalo nad 100 krasnih skriptičnih slik. Vstopnina običajna.

Hej, fletno bo, ker gremo spet se drsat tja na gladki led, potem pa ob povratku v mesto v buffet na Gosposvetsko cesto!

◉ Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani ponovno prosi vse one svoje člane, kateri še niso dvignili zelenih članskih izkaznic v društveni pisarni Vegova ulica št. 8, da pridejo po iste zanesljivo do občnega zbora, kateri se vrši, kakor že objavljeno, dne 8. t. m. pri »Levu« ob 8 zvečer.

◉ Predavanje o Visokem Atlasu. V torek 7. t. m. priredi turistiški klub »Skala« skriptično predavanje o afriškem Visokem Atlasu. Predaval bo g. dr. Oskar Reya, ki se je lansko poletje v avgustu čutil v družbi z nemškimi tovariši v tem gorovju. Povzpel se je na najvišji tamošnji vrh »Tubkale«, visok 4170, v glavnem grebenu Visokega Atlasa in na drugi najvišji vrh »Likumte«, visok 3910 m. Preživeli so dva tedna med tankajšnjim berberskim plemenom »šlehe«, ki je še napol divje in v etnografskem oziru nad vse interesantno. Na podlagi številnih skriptičnih slik nam bo prikazal lepoto tega Slovencev še nepoznanega velegorja in življenje atlaskih prebivalcev. Predavanje se vrši v dvorani Delavske zbornice ob 8. uri zvečer.

◉ Snuje se Društvo prijateljev pravne fakultete v Ljubljani. Naloga društva bo, da pospešuje razvoj naše pravne fakultete kot znanstvenega in učnega zavoda. To nalogo bo društvo doseglo zlasti s tem, da razširja strokovne publikacije fakultete. Njenega Zbornika znanstvenih razprav izide letos IX. zvezek, a za nadaljnje izhajanje je treba, da se razširi krog odjemalcev in čitalcev. Ustanovali občni zbor, na katerega vabimo vse prijatelje fakultete (pravilnike in nepravilnike), bo v

Smrt starešine največje zadruge v državi

V okolici Jajca, zlasti po vaseh na desni obali reke Vrbasa, so se še do sedaj obdržale velike družinske zadruge, od katerih jih v eni živi nad 100 ljudi. To je zadruga Bečira Makiča iz sela Dnoluke, uro daleč od Jajca.

Te dni je umrl starec Bečir Makič in je njegova smrt izzvala splošno žalost v tem kraju. Navadni starec je bil priljubljen tako v vasi kakor tudi v mestu, kjer so ga spoštovali kot dobrega organizatorja in vzornega starešino. Ravno o priliki smrti Bečira Makiča je treba opisati tudi, kako vzorno je bila njegova zadruga organizirana, ki je največja v državi.

Stari Bečir je malo pred svojo smrtjo sprejel časnika in pripovedoval o svoji zadruzi, katero je vodil 50 let. Modri starec je govoril:

»Mi nismo kakor drugi ljudje. Ne pomnim, da bi se kdo od Makičev kdaj oddelil od zadruge. Tako smo prišli do tega, da nas je v zadruzi okoli 100 ljudi, vsi sami Makiči. Morda se motim v točenem številu in morda nas je eden ali dva več ali

manj. Seveda, ko je pa toliko rojstev. Na mesec se nam rodi eden, dva, pa tudi troje otrok, umre pa po kakšen star človek.

Star sem in mnogim ne vem imena. Najtežje pa mi je zapomniti si imena najmanjših: pravnukov. Mnogo jih je, takoj jih lahko vidite. Vem, da so moji, ker takoj tečejo k meni z vseh strani. Mlajši mi poljubljajo tudi roke. Mlajši od mene so pa seveda vsi in vsi me ubogajo.

Zivimo vsi v eni hiši, nismo si pa po krvi vsi enaki. Velika je družina, pa so se po rodu razšli. Toda izpod stare strehe se ne razhajamo. Moji ljudje se n. pr. poročajo skoraj le med seboj, toda brez greha. Poročajo se oni, ki so si po krvi bolj oddaljeni. Mi imamo svojo džamijo in svojega hodžo, pa nam vse zračuna in sporoča, kdo je komu bližji sorodnik in kdo ni. Brez hodže bi pa mi seveda težko vedeli, kdo spada h komu in bi se tudi dogajal greh. Tako pa smo, sinko, pravi.

Bečir Makič je tako-le opisoval delo in življenje v svoji zadruzi:

»Vsak me posluša. Vsi domačini, ki so za delo, pridejo zjutraj k meni, da zvedo, kaj je treba delati. Kar jim naročim, to naredijo. Zvečer se razvrste pred menoj in mi poročajo o svojem delu. Ne spomnim se, da ne bi kdo kdaj ubogal. Kdor ne bi ubogal starešine, je kakor da bi nam zažgal streho. Med nami ne vemo za pijačo in za tobak. Med nami je pogovor: »Cigara ali čaša pijače, to je: torbo na hrbet, pa hajdi od Makičev.«

S svojim treznim delom so si Makiči pridobili veliko premoženje. Iz leta v leto raste njihovo ogromno bogastvo čimdalje bolj. Makiči, zlasti stari Bečir, so največji dobrotniki na vasi, kar se je videlo tudi lanske zimo in spomlad, ko je bila v teh krajih lakota. Tedaj je Bečir odprl svoja skladišča in kašče ter delil lačnim žito z obema rokama.

Zato Bečira Makiča, častitljivega starca, obkrojuje sedaj ves ta kraj, ker je bil poleg tega, da je opravljal največjo zadruzo, tudi velik dobrotnik siromakov.

Odlično
belo
PLATNO

pozornost, bomo še poročali. Lorber je že izven nevarnosti.

— Izredni občini zbor katehetskega društva s sedežem v Ljubljani bo — kakor že naznanjeno — v sredo, 8. febr., ob štirih popoldne v posvetovalnici KTD. — Spored: 1. Prememba nepopravičnih pravič; 2. Dopolnilne volitve; 3. Slučajnosti. Po občnem zboru bo predaval g. V. Vodušek o liturgičnem gibanju.

— Foto-amater, mesečnik za foto -in kino-umetnost, št. 2, letnik II., je izšla. Ta edini slovenski mesečnik za fotografsko umetnost prinaša v tej številki zanimiv članek A. Dvornika o fotografiranju z najmanjšo zaslonko in članek univ. prof. M. Osane o sredstvih za razstavljanje in sestavljanje televizijskih slik; članek je opremljen z nazornimi slikami in skicami. Zelo pregledna je tabela objektivov, ki jo je sestavil prof. Fr. Sič. Prof. ing. R. Novak nadaljuje razpravo o globinski ostrini in uporabi zaslonke, s čimer bo gotovo dobil vsak amater nekaj nujno potrebnega teoretičnega znanja v teh najkopičnejših vprašanjih. Zanimivi so razgledi po filmskem svetu, pretresi amaterskih uspehov, načrti za februar in raznoterosti. Mesečnik v resnici vedno bolj izpolnjuje vrzel, ki so jo čutili doslej vsi naši fotografski amaterji. Glede na to, da ima mesečnik kot prilogo še štiri celostranske fotografije na krednem papirju, je cena 4 Din za posamezno številko v resnici nizka.

Kaj pravite?

Pravkar je odšel skozi vrata mož, ki je skoro jokal, eden izmed desetstotince, ki pritiskajo ključke, ki stradajo s svojimi otroki in ženami nad mnogi brez svoje kričede izgubljajo vsako vero vase in svoje soljudi. Strašna teža tišči k tlom kmeto in delavce, uradnike in obrtnike! Tudi obrtnike!! Morda jih je kakka peščica, ki morejo še dobro živet, morda jih je kakke tri peščice, ki se samo še rinejo, cela rajda pa jih je, ki so že berači. Vsi pa so menda organizirani v nekakih obrtniških društvih, ki naj bi skrbela za svoje člane. Ne vem, kako ta društva skrbijo za svoje pomoči potrebne člane, ker bogati pomoči ne potrebujejo. Ti si zna-jo sami pomagati.

Vsekakor pa sem mnenja, da s plesi obrtniške krize ne bodo rešili. Pred tedni je eno izmed obrtniških društev imelo svoj ples, za snoči pa so vabili obrtnike na ples drugega društva. Ples je bil v Kazini. Plesu je bila priključena »revija dam-skih in moških toalet, nakila, modernih frizur itd.« Ali bi ne bilo boljše nekaj teh tisočakov, ki so šli raketom žvižgat za »toalete, nakile, moderne fri-zure itd.«, žrtvovati za drugo revijo lačnih, raztrga-nih in bolnih obrtnikov ter njihovih otrok. Nakit in toalete teh ne bodo razstreljene, ker ti reveži stradajo, prosijo dela in pomoči od tistih, ki imajo. Teh zadnjih nakit je lakota, toaleta po cape.

In to vse je javno razstavljeno brez vstopnine na ogled vsakomur, kdor ima oči, da hoče videti ter pomagati!

Teden pletenin! Ne zamudite prilike! K. Soss, Mestni trg 18/19

Koledar

Nedelja, 5. februarja (5. nedelja po Razglaše-nju Gospodovom): Agata, devica-mučenica; Adbu-in, škof.

Ponedeljek, 6. februarja: Amand, škof; Doro-teja, devica-mučenica.

Novi kaplani pridejo v Belo krajino

Ze tri leta si prizadeva podzemeljski gospod Andrej, da bi vodil svoje vernike po potih božjih. Še enega gospoda mi bodo morali dati, sicer bo delo preveč trpelo, tako je omenil neumorni gos-pod Andrej, ki je tri leta delal za dva. Saj ga nikdar ni bilo dobiti doma. Sedaj v Gradcu v šoli, sedaj v Gribljah, sedaj v domači šoli ali na ob-hajilu. Kjerkoli — vedno čez glavo zaposlen. Sedaj pa zvemo, da pride v Podzemelj nov kaplan, da bo župnika razbremenil.

Tudi Metlika dobi po treh letih novega kapla-na. Vedno sta bila dva, odkar svet stoji, tako trdi ljudstvo, in sta seveda imela tudi oba dovolj dela. Sedaj pa se je že ponovno dogodilo, da je mesto enega kaplana čakalo prazno, ker ni bilo nikjer vzeli gospoda. Sedaj dobi tudi Metlika še enega duhovnika.

Tudi Semič bi ga nujno potreboval. Treba bi ga bilo za šolo, ker so kar štiri šole zunaj in doma petrazredna, treba bi ga bilo za cerkev in društvo, ker dva duhovnika pri vsej pridnosti in vnemi ne moreta vsega opraviti. Toda, kaj pomaga, če du-hovnikov ni, da bi jih škofija poslala.

Kaj bo z radovsko občino

Metlika, 3. februarja.

Visoko gori nad Metliko kraljuje Radovica. Lep razgled imajo Radovci po vsej Beli krajini in dobro vince jim raste v njihovih gorcih. Zato pa so se navadili, ki imajo že dolgo svojo župnijo in svojo občino, da so sami svoji. To je sicer lepa lastnost in pohvalna, toda sedaj pa vtegne Radov-cem prinese celo škodo. Pravijo, da bi radi svojo lastno občino. V Metliko oziroma z metliško slo-vensko okolico ne marajo ene občine, samih pa je premalo. Zato imajo v načrtu, da bi se združila z njihovo občino katastrska občina Kašt z Bralje-vico, dve župniskri vasi, ki sta sedaj v savski banovini. Stanna vas se bo od Radovcev tako od-cepila in se priklopila raje k metliški okolici, kjer ima že župnijo in šolo. Radovci pa bodo seveda imeli to, kar si bodo izvolili. Morda ne mislijo vsi po tu navedenem načrtu. Vsekako pa je gotovo, da niso predlagatelji tega vsestranske premislili. Sedaj je še čas, da prevladajo še enkrat, komu bo to v korist in komu v škodo.

Kaj je z okoliškimi občinami?

Ljubljana, 4. februarja.

Na dnevnem redu je komasacija občin. Zani-mivo je zasledovati, kako se mestne občine Konji-ce, Kranj, Kamnik otrešajo okoliških vasi in re-klamirajo zase le posamezne točke, kjer so tovar-ne (torej denar). Najbolj značilen je dopis iz Kam-nika z dne 24. januarja. Če bi se mestu priključile okoliške občine, bi štela mestna občina Kamnik 5600 prebivalcev in bi imela 300.000 Din davčne podlage. To pa mestnim očetom ne ugaja, zato ho-čejo pritegniti k svoji občini le Duplice (tovarna Remec) in del občine Mekinje (tovarna Vesna), tako da bi štela občina 2548 prebivalcev in bi imela 230.000 Din davčne podlage. Iz drugih delov okolice pa naj se napravi nova samostojna okoli-ška občina, ki bi štela 3052 prebivalcev in bi imela za davčno podlago le 70.000 Din oziroma po ode-pitvi Duplice in Mekinji mogoče kakšnih 55.000—60.000 Din. Kako bi mogla s tako davčno podlago shajati in pri tem vzdrževati, če smo prav infor-mirani, 5 šol, to seveda mestnim očetom prav nič ne briga.

Tu se je zopet enkrat prav lepo razgalila vsa ljubezen teh mest do kmetov oziroma delavca, ki naj vedno in povsod služita meščanu le za dobro molzno kravo — Okolišanom milostno dovoljujejo, da pridno nosijo svoj denar v mesto, kakšnih prav-ic ali koristi naj pa od tod ne pričakujejo. Sicer

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Antonija Kou-ty, posestnica in gostilničarka. Pogreb bo v pone-deljek ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Zalujočim naše sožalje!

† Na Brezjah je včeraj zjutraj umrl gospod Martin Bohinc, posestnik star 73 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 10 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

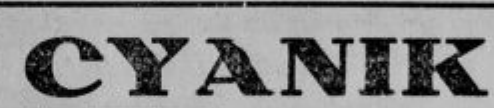
— Z univerze. Na predlog prosvetnega ministra dr. Radenka Stankoviča so bili s kraljevim ukazom imenovani za redne profesorje sledeči izredni pro-fesorji: dr. Albin Ogris za socialno in trgovinsko politiko in statistiko na juridični fakulteti, dr. Marij Rebec za kemijo, ing. Marij Osana za elektro-tehniko in dr. ing. Miroslav Kasal za stavbeno mehaniko na tehnični fakulteti.

Ostale vesti

— Izjava. V Vašem cenjenem listu od 30. de-cembra 1932, št. 296, ste pod zaglavljem »Kmetij-sko društvo so razpustili« priobčili med drugim tudi izjavitelje moje malenkosti v nadzorni odbor. Z ozirom na to, ker se z načinom razpusta ne strin-jam, dajem tej novi zadruzi »Kmetijska družba, r. z. o. o.« v na znanje, da ne sprejemam izjavitel-je v nadzorni odbor. — Vižmarje, 3. februarja 1932. — Josip Matjan, posestnik.

— »Utopljenec« v zagrebški »Danici«. Dra-matski odsek J. A. K. D. »Danice« je priredil v nedeljo, 29. januarja 1933 v Jeronimski dvorani 2. prosvetni večer. Na programu je bil govor in Nestrojeva komedija »Utopljenec«. Režijo je vodil tov. Eržen Janez, ki mu gre naj-večja zasluga za nedeljni priznanje k sijajne-mu uspehu. Kdo je najboljši igral? Vse vloge so bile tako živahno in življenjsko podane, No-vak (Slapšak) je bil posrečen tip prenasitega bogataša, ki že ne najde v ničemer več nobene užitka; zato ležerno, pa življenjsko podan. Igralec, ki pisatelj sam z njim kolikor toliko simpatizira, je od moških poleg Novaka edino še Smola, ključavničar (Janez Eržen). Oba, No-vak in Smola, sta igrala skupaj nekaj prizorov, ki so bili radi njenih razposajenih domislic izredno dobro podani. Smola je z resnim po-dajanjem smešne vsebine zadel bistvo prave komike. V igri je mnogo shakespearške somer-nosti. Poleg glavnega dejanja, ki ga nosijo No-vak, Smola in Katrica, ki z njimi Nestrov sam simpatizira, teko stranska dejanja, ki jih no-sijo posamezne grupe igralcev, ki se Nestrov norčuje iz njih in jih zaničuje, kolikor samo more komik, kot on, ki se nad človeškimi sla-bostmi samo smeji. Ena takih grup sta Matilda in Stifler (Pirjevce Stefica in Bohine Pavle). Matilda je prav in z elanom podala afektirano in »nesebično« damo. Vsekakor je častno rešila svojo vlogo. Prav tako Stifler, pravi »priatelj«, ki je podajal svojo vlogo z veliko telesno spret-nostjo in čuvstvenim poudarkom, ki se nepre-stano spreminja, pa ostane vseno življenjsko resničen. Osrednje somernosti se z drugim de-janjem pomakne od Novaka skoro popolnoma na Bučo in to vlogo je nosil naš pravi in pri-znani komik Ziberti Lojze — njegova komika obstoji v povečanem izrazu čuvstev. In kaj naj-rečemo o Katrici? (Košuta Danica.) Neafektir-ana, naravna pa ljubka, topla in plemenita igra. Kakor je prav. Saj je potegnila za seboj

tudi vse simpatije dvorane. Tudi manjše vloge so dobro uspelo: Jež, Muha, Anton, Kristl, po-sebno pa notar (Viktor Suncič). Pa še nekaj moramo zelo pohvaliti: maske; bile so skladne z značajni posameznikov; to je zasluga naše nove maske, gospodične Remčeve Bare. Vse-kakor je bil to lep uspeh, posebno zato, ker moramo vedeti, da v Zagrebu nismo dozna in ker je treba premostiti mnogo ovir in težav. Naše čestitke igralcem in režiserju!

najučinkovitejši plinski
strup za pokončavanje
lisic in drugih roparic,
nadalje novo došli sveži
strijni in se dobi stalno v

drogeriji
SANITAS Celje
ali pa v Ljubljani na Dunajski c. 5

— Pripravljalni odbor Združenja mlinarjev in žagarjev za okraj Kranj v Kranju obvešča vse mli-narje in žagare kranjskega okraja, da se vrši usta-novni občini zbor Združenja mlinarjev in žagarjev za okraj Kranj v Kranju v ponedeljek 5. februarja ob eni popoldne v dvorani Ljudskega doma v Kra-nju. Na ta občini zbor so bili vabljeni vsi mlinarji in žagarji okraja Kranj in okrajne izpostave škojla loka. Če pa kdo pomotoma ni prejel vabila, je tem potom vabiljen. Udeležba vseh tovaršev je nujna stanovska zadeva.

— Ustanove vdovam in sirotam drž. nameščen-cev. Hranilni in posojilni konzorcij — kreditna za-druža drž. uslužbencev v Ljubljani — razpisuje za leto 1933 iz sklada Ivana Rogšana 30 ustanov po 100 Din za najblednje vdove in sirote po državnih nameščenih. Prosilke naj pošljajo priloge od žup-nijskega ali občinskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne ali pa radi boleznim in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. Prošnje naj se pošlje-jo na upravni odbor konzorcija do konca februarja.

— V Službenem listu kr. banske uprave drav-ske banovine št. 10 od 4. februarja je objavljena »Uredba o opravljanju izpitov za zidarske, tesar-ske, kamenoseške in vodnjakarske mojstre, dalje »Izpremembe in dopolnitve uredbe o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe«, »Izpre-memba uredbe o organizaciji ministrstva za pro-met in prometne službe«, »Popravek k objavi ured-be o posredovalnem postopku«, »Izprememba in dopolnitve v pravilih o obliki, sestavi in načinu oznamovanja sodov in o mejah njih točnosti in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933«.

— Zastrupiti se je hotel Franc Lorber, davčni uradnik pri davčni upravi v Konjicah. Zavžil je količino strihnina. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Vzrok za strupljenje je v zvezi s poneverbo pri davčni upravi, ki jo je odkrila davčna revizija iz Ljub-ljane. Kak obseg poneverba zavzema, še ni po-polnoma dognano, ker revizija še ni končana. Go-vori se okrog o 15 »jurilih«. Podrobnosti o tej za-nimivi aferi, ki je med ljudstvom vzbudila veliko

— Pri išiasu sledi na kozarec naravne »Franz-Josef-grenčice, zavžite na tešče, izdatno izpraznjenje črevesa brez vseh tež-av, pridruži pa se navadno prijetno ugod-je olajšanja. Zdravniški strokovni listi ome-njajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef-voda tudi pri pritisku na jetra in debelo črevo kakor tudi pri za-breklih žilah, haemorrhoidah, prostatalnih boleznih in katarju v mehurju. »Franz-Jo-sef-grenčica se dobiva v lekarnah, dro-gerijah in specerijskih trgovinah.

— Slovenske narodne pesmi so tista naša ljud-ska lepota, ki jo moramo vedno negovati, da se ohrani nepokvarjena. Zato so posebne priporo-čila vredne »Slovenske narodne pesmi, ki jih je s praviim čutom priredil prof. Marko Bajk in jih je založila »Nova založba« v Ljubljani. Iz več prejš-njih zvezkov so tu zbrane najlepše naše narodne pesmi, ki so primerne za vsako priliko bodisi ve-selo ali slovesno.

— Bojevniki ima v 1—2 letnošnji številki sle-dečo vsebino: Izjava o organizaciji Zveze bojev-nikov — Kaj smo in kaj hočemo — Agrarna re-forma in naša organizacija — Ne bomo molčali — Živel duh vzajemnosti — Mladino pripravljajo na novo klanje — Iz spominov prostovoljskega živ-ljena na Solunski fronti — Pot v robstvo — Naše mirovno poslanstvo in Iz organizacije. Radi pester vsebine in zanimivih člankov list vsem priporo-čamo, saj stane le 10 Din letno. — »Bojevniki« je glasilo Zveze bojevnikov in Samopomoči zveze bojevnikov.

— Našim gospodinjam je namenjena najnovejša knjiga: »Naši gostje — kako jim strežemo«, ki jo je spisala s. Deodata Kump, učiteljica gospodinske šole. Knjiga ima 63 strani besedila, 66 slik. Cena vezani knjigi je Din 45. Založila Jugoslovanska knji-garna v Ljubljani. — To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v literaturi vsa-ke gospodinje, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravih za razne pojedine, ki se prireja-in v domačem krogu med znanci in prijatelji ali izrednih družabnih slavnosti (čajanke, banketi itd.). Knjiga je razdeljena v dva dela: a) splošni, b) posebni del. V splošnem delu obravnava pisate-ljica prav spretno in s popolnim strokovnim zna-njem vse, kar je treba vedeti o obrednici, mizi, na-mizni posodi, namiznem perilu, namiznem pribor-u, stekleni namizni posodi in krašenju miz; poleg tega daje še nekaj prav dragocenih nasvetov ku-harici glede priprave jedil. — V posebnem delu obravnava pisateljica podrobneje naslednja poglav-ja: pogrinjanje mize, strežba pri zajtrku, pri mali južini (malici, predjužniku), pri obedu (kosilu), po-poldanski južini, večerji, routu. Posebej razpravlja o strežbi pri mizi sploh in o razvrstitvi prostorov pri mizi, o buffetu in o pikniku. Knjigo priporoča-mo tudi kuharicam, gospodinjstkim pomočnicam, bivšim učenkam gospodinske šole in tečajev, ter natakarcem in natakarcem.

— Tovarna čevljev Petovja d. d. v Ptuju, ka-tera je ob koncu leta prekinila obratovanje radi potrebnih večjih popravil strojev, bo obratovala v naslednjih dneh zopet v polnem obsegu. Vestí o popolni ustavitvi obrata ne odgovarjajo dejstva.

— Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormarno razkrajanje in gniloba v črevesu, pomnožena ki-slina v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čermosti turi, marsikateri ka-tarji, motne sluznice preidejo z uporabo »Franz-Josefove« grenčice.

— Neveste! Gospodinj! Kuhinjsko posodo in porcelan, le solidno blago, kupite najugod-neje pri »Jeklos, Stari trg.

Med. univ.

dr. A. Grahor — Belgrad

ordinira od pol 12 do 13 in od 15 do 18
v palači Srpsko Amer. Banke, Kralja Milana 10
II. stopnišče.

Kostanjevica

Redek slučaj je bil javljen te dni naši javnosti v registracijo tujkega prometa. V register zelene bratovščine je bila vpisana lepa čapla, katera je bila ustreljena dne 29. januarja t. l. blizu kostanje-viškega gradu, ki je nosila na desni nogi bakren obroček z apisom: »Vogelwarte Rossitten Germa-nia B 25597«. Morebitne zanimivosti bomo sporo-čili, ko dobimo odgovor omenjene postaje.

Knjižnica tuk. Kat. izobr. društva se na novo preurejuje. Na novo je dobila knjižnica okrog 200 knjig.

za 10.000 Din je zavarovan vsak Slovenec
-15.000 naročnik za slučaj smrtne nesreče.

Nekdanje življenje v srbski rodovinski zadrugi

Najpatriarhalnejša ustanova skupnega družinskega življenja za skupno produktivno življenje je bila v srbskem narodu — zadruga. Ta družinska oblika je imela nekdanji veliki pomen za življenje in razmere zlasti kmelov, ki je pri obdelovanju svoje zemlje s primitivnimi sredstvi potreboval ogromno večjo energijo v odnosu produkcije kakor pa danes, ko izginjajo zadnji sledovi patriarhalnega zadrugarstva. Vendar je to zadrugarstvo imelo poleg gospodarskega tudi etično moralni značaj.

Družinsko zadrugarstvo je vseslovanskega izvora in se je zlasti pri Srbih vzdržalo do zadnjega časa. Izhajajoč iz prvotnega primitivizma se je v srbskem narodu razvilo v narodno svojstvenost, ki se je dvigala v veliki ljubezni do naroda in njegove zemlje. Po zadrugnem življenju se je ohranil in razvil poljedelski duh naroda, ne glede na to, da so v svojih osvobodilnih bojih trpeli in čisto v velikih migracijah menjali svojo fiziološko, stratigrafsko, klimatsko in etnično sredino.

Tri kulture so vplivale na materialno, duhovno in duševno življenje srbskega naroda: bizantinsko-circarska, italijansko-benoška in arabsko-turška. Življenje srbskega naroda med narodi balkanskega polotoka je imelo izredno mnogo etnografske sile in svežosti za smisel kompaktne etnične strukture in samobitno narodno zavest, vsled česar ni podleglo množičnim narodom. Zadržanje svoje specifične, sociološke, etnografske in psihološke vsebine in svojstvenosti patriarhalno življenje je bilo v teh dobah pač zelo težko. Zato pa se ima zahvaliti izredno močni sili domoljubja, materialnemu in intelektualnemu duhu, ki se je v impulzivni volji proizvajal v družinskem zadrugstvu.

Patriarhalno zadrugstvo prebivalstvo je ustvarilo v ljudem delu in iz svojih izkušenj svojo svojstveno moralo in svojo folkloro, ki so se izražale v karakternih osnovno moralnih dobrinah kot: poštenost, pobožnost, spoštovanje starejših ljudi, dobrosrčje, miraljubnost, spoštovanje do dela, udanost in ponos itd. Tudi temperament naroda je dobival svoj poseben značaj, ki se je izražal v samostojnosti, razburljivosti pri varovanju pravde in svobode, širokogrudnosti, nagajenju h krvi osvete, zlasti pa veliki tenkočutnosti v obrambi svoje ču-

sti, ta temperament pa se izražal v pesmi, plesu, glasbi in petju do neke skoro orientalske senzitivnosti.

Zarišče socialno duševne kulture je bilo domače ognjišče, ki je združevalo družino z vsem sorodstvom v eno rodovino, v zadrugo.

Zadruga je sestojala iz mnogostevilnih družinskih članov, ki je štela čisto od 20 do 50 članov. Najstarejši član je načeloval družinski zadrugi. Nihče ga ni klical po imenu, ampak imenovali so ga s čiško, baba, bato, tata. Ta je, kot najstarejši član družine, obdržal glavarstvo do svoje smrti in vsi družinski člani so se morali pokoravati in izvrševati dolžnosti, ki jih je določal gospodar. V

slučaju bolezni ali odsotnosti in samo za ta čas je nadomestil gospodarja najstarejši član družine.

Gospodar zadruge kot družinski oče je bil absolutni gospodar nad telesi in dušami svoje družine. Njegove moralne dolžnosti so bile tako obširne, kakor obširne so bile potrebe njegove družine. Prva njegova moralna dolžnost je preskrbeli mlade člane z vsem potrebnim, vendar je potrebščine niso smele prekršati gospodarskih pravil in potreb družine. Zato je moral skrbeti za socialno-ekonomsko ureditev vseh materialnih dobrin pravično, skrbeti za red in mir v hiši in izven nje, dajati nasvete in nauke za gospodinjstvo, poljedelstvo in skrbeti za izobrazbo otrok. Brez njegove odobritve se ni smelo izvršiti ničesar v družini.

Po večerji je gospodar vsakemu članu naložil delo, ki ga ima vršiti drugi dan. Odrčil je delo na polju, v vinogradih, določil pastirje itd., njim pa pridelil potrebno število družinskih sodelavcev. Določil je čas začetka dela in njegov konec, odmore itd., skrbno gledajoč na telesno moč delavcev. Sploh je pri določanju dela vedno pazil na vse osebnosti in sposobnosti za delo določenih ljudi. Njegova zavest bila je skrajno pravična in objektivna, tudi pri slučajnih zmotah družina tega ni poznala, ker to kar čiška ukaže, je najboljša in najpametnejša. In da je res pametno in na podlagi svojihkušenj dobro vodil svoje gospodarstvo, je razumljivo, saj je ustvaril gospodarsko načelo, da v razporeditvi dela doseže največjo produkcijo s koliko najmanjšo porabo energije.

Zgodaj zjutraj je bila pripravljena vsa družina in odšla na delo. Gospodar skrbno duje nad delom, gospodinjstvo raznosi, košilo na kraj. Ob sončnem zatonu se delo z molitvijo preneha in družina se vrača domov, kjer gospodarju poroča o delu in stanju dela, trte, živine itd.

Nedelja in prazniki so posvečeni miru, molitvi in čistjenju. V belih oblekah se družina napoti v cerkev, doma ostanejo samo oni, ki so za nujno hišno delo potrebni, drugi pa gredo po cerkvenem opravilu na vsake razgovore, naltica pa zapleše pri cerkvi in se veseli po svoje. Cvetko Živojin.

Joza Herfort:

Poljub morja

Travniki so ozeleneli, na vrhah se je raz madič otrešel rumeni cvetni prah, zvončki in trobentice so odcvetele, ptički so že čisteje in veseleje peli — pomlad se je vrnila. Bregovi voda so spet oživieli v vselem klicanju martinčkov, pastiric in druge pisane družbe, ki si je izbrala bregove za prehranje in dom.

Megleno jutro pa je prineslo mirni gladini življenje — prišle so sivobeke dolgokrile ptice, komaj da so bile kosove velikosti, le krila so imele dolga,

ostro prirezana, pa skarjati rep. Mnoge so bile enolično sive, hrbet in krila temnejša, trebuh bleščeče bel; nekatere pa so imele lepe črne glave — preko oči pa črno progo, ozek, siljast kljun in nožice, ki so imele plavalno opno na polovico izrezano, so bile rjavo rumene barve — preko noči so prišle k našim vodam čigre. Navadne so bile, morske lastavice jim pravijo, med njimi pa je bila sem in tja pepelnatosa črna čigra. Nekam trudni so bili zamahi dolgih, ozkih kril, ko so krila povsile, se je telo malce dvignilo, ko so jih pa spustile, se je povesilo — prav kot bi drobna ptica nihala v zraku. Zdad je sedla na vodo, odpodil se je morda šla, morda za hrano. Spet druga se je sunkoma spustila v vodo, pa se dvignila — z drobnoribico, ki je zaslila približno površja. Letale so čigre počasi, kot s preracunjenimi zamahi, glave so imele obrnjene proti vodi in motrile so gladino, če ne bi morda zapazile ribice ali ličinke, ki bi jim prišla prav. Sedali so mali ribiči na vodo, lažno plavalci, drugi so spet posedali ob bregu in po ostankih starega jezusa.

Sprehajale so se nekatere, pozibavaje pri tem drobno telesce, rep in čezeni segajoče peroti so imele rahlo dvignjene, glavo pa poveseno — tako hodi čigra.

Zamisljeno so posedale na obrežju, na eni sami nogi so čepale, glavo so nizko sklonile, uklonile vrat, kot bi premišljevale o daljnem, daljnem morju, svojem temnomodrem prijatelju.

Solnce je razpršilo meglo in popilo roso, čigre, ki so mirno letale ali pa zamisljeno posedale, so le redko poklicale s hreščecim »kreec«¹ tovarišico, so pričele nemirno letati in se zbirati v eno samo veliko jato. Glasno so klicale in letale z urnimi zamahi dolgih, ozkih kril.

Zasvetila so se jim bleščeče bela prsa v jutranjem solncu — odšle so na polja — na pašo. Tam so sedale po tleh, ležale po sveže razoranih njivah žužkov in ličink, pod večer so se pa spet vračale v okrilje voda, pa se še dolgo v noč hreščale klicale.

Pod jutro so spet zamisljene, otožne posedale po obrežju trav, klicale jih je morje.

Par dni so ostale še ob zeleni reki, na zelenih poljih, nato so se pa odzvale klicu, neodoljivemu klicu velikega morja.

Školja Loka

Društvo »Kršćanska Solace«² je bilo ustanovljeno v petek ob zelo lepi udeležbi kršćanskih starev. Novemu društvu želimo mnogo poguma in uspehov pri dosegu njegovih ciljev v dobro mladin. Članstvo se priključuje v župnišču.

Prosvetno delo. Nocoj sklopično predavanje o Parizu. Dostop imajo samo družinski člani. Danes teden veliko predpustno planinsko predavanje g. prof. Janko Makarja o nočeh v gorah. K znamenitemu sklopičnemu predavanju že sedaj vabimo vse prijatelje planin in smeha.

Jubilej turskih prikazovanj prazni dekliška Marijina družba z lepo igro »Lunski pastirica«, ki bo danes teden popoldne v društvu. Poleg tega bo še veseloigra »Kaznovana nečimurnost«.

Maribor

»Vodac na ljudskem odru«. Vombegarjeva komedija »Vodac«³ je delo, kakor jih naša oderska literatura se nima. Slovenci smo borni na komedijah, in še to, kar smo jih imeli, so bile bolj karikature, kakor pa odraz pristnega narodnega življenja. »Vodac«, zabavna in poučna zgodba naše starokopitne in za napredek nedovzetne vasi, pa je kakor iz življenja izrežana. Pisatelj je v tem delu pokazal svoj izreden opazovalni talent in obenem s krepkim humorjem združeno fino ironijo. Delo je bilo že vprijeti v mnogih odrih in povsod je doseglo nedeljen uspeh. Zlasti ob vprijetih na odru ljubljanskega gledališča se je kritika izrekla izredno pohvalno. V Mariboru si je zagotovil prvo vprijetitev ljudski oder. Režira Jovič, nastopi pa več društveni ansambl. Zupana suhodolske občine, Jurija Rebernika, igra Skrinjar, njegovo ženo Franco, Klokočnikova; njuno hčerko Anko, Grmekova in sina Joško, Zoro, Nečakinja Katrica je Filipčičeva, slikar Janko Kopriva je Jovič, občinski tajnik Jaka Jakopič je Eichmeister, trgovca Azmana podaja Tusak, njegovega sina Martina, Paheznik; bivšega zupana Kmeta, Fran; posestnika Primožeka Vilko; Jerana Fika; Spina Havič; Robasč Bober; Lužarja Dragan; bajtara Simna Miro; vdovo Hribarico Slavica; sinka Tinčeta Ernst in poštarja Kurt. Igra prične ob pol 17 v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

Organizacija absolventov trgovske šole. Po vzgledu ljubljanskih tovarišev je izšla iz krogov tukajšnjih absolventov in absolventin državne trgovske šole, pobuda za ustanovitev društva absolventov državne trgovske šole v Mariboru. Smotno društva je, da štiti interese absolventov in absolventin napred delodajalcem, da jim olajša socialni položaj, ki sta ga omajala današnja neugodna konjunktura in stagnacija in da skrbi za njegovo strokovno izobrazbo. Da bi se ta smoter dejansko uresničil, se je osnoval že pripravljani odbor. Večina absolventov in absolventin, posebno pa starejši letniki, so sledeč svojemu poklicu zaposleni in raztreseni po vseh krajih naše domovine. Posledica te okolnosti je bila, da zavzemajo funkcije v sedanjem pripravljalnem odboru absolventi in absolventinje mlajših generacij. Sedanjí pripravljalni odbor želi, da bi v odboru sodelovali po možnosti tudi absolventi in absolventinje starejših letnikov, da bi društvo imelo res neko kolektivno obeležje. Radi tega se obrata sedanjí pripravljalni odbor na absolvente in absolventinje starejših letnikov s prošnjo, da javijo tekom 8 dni pisмено svoj pristaneč na sodelovanje v odboru omenjenega društva, ker bi bila potem, ko je odbor definitivno konstituiran, vsaka rekonstrukcija za določen čas, ki ga predvidevajo pravila, nemogoča. Vsi tozadevni dopisi naj se pošiljajo v že navedenem roku na sledeča odborniki: Uršič Franc, Maribor, Frankopanova 49, št. predsednik in Ivan Vernig, Maribor, Kralja Petra trg 6, št. tajnik.

Krčevina in Košaki prof. Z ozirom na naš tozadevni članek v številki od 3. febr. t. l. smo od županstva občin Krčevina in Košaki prejeli obvestilo, da so predstavniki občin, kakor tudi občani ne strinjajo pod nobenimi pogoji s priključitvijo obeh omenjenih občin k mestu, ker bi bilo to za davkoplačevalce finančna katastrofa.

Revni in bedni na oltar. V torek zvečer se vrši v dvorani Uniona koncert, na katerem dobo nastopili mariborski umetniki in pevci, da dajo s tem svoj doprinos v korist bednim brezposelnim. Koncert se vrši pod devizo »Maribor za Maribor«. Nastopijo solisti: gospa Brandlova, gđ. Vedračova, gg. Živko in Neralič, orkester vojaške godbe in pevske zbori Maribora, Glasbene Matice, Jadrana in Drave. Dolžnost mariborske javnosti je, da se v polnem številu odzove povabilu umetnikov ter podpre z obiskom koncerta njihovo plemenito stremljenje.

Število volivcev je narastlo. Že včeraj smo poročali, da je komisija odobrila volivne imenike. Število vseh vpisanih volivcev znaša v novem imeniku 9494 ter je naraslo od lanskega leta za 201 volivca.

Kljub zimi živahno delo. Kljub mrazu in snegu se nemoteno nadaljuje cestna dela, pri katerih so zaposleni brezposelni reveži na račun fonda pomožne akcije. Delo je dobilo 110 delavcev, ki so zaposleni pri napravi Kacjanarjeve ulice

v Meju in na podaljšku Delavske ceste v magdalenskem predmestju.

Velika pomoč v bedi. Veliko dobrodelno delo je izvršila Vincencijeva konferenca z otvoritvijo ljudske kuhinje in Zadrugi gospodarski banke. Komaj dober mesec dni obstoja kuhinja, pa so že skoro prostori premajhni za ves živahen promet, ki tu vlada. Dnevno izda kuhinja že nad 40 kosil na izkaznice, ki jih darujejo revežem dobri ljudje. Veliko kosil pa se razdeli tudi za plačilo; tečen in dovoljen obed stane 2 Din. Bloki z nakaznicami za kosilo, ki jih izdaja Vincencijeva konferenca, so se zelo obnesli kot najprimernejše nadomestilo miloščine v gotovini.

Smrt blage žene. V Kamnici pri Mariboru je v sredo dne 1. t. m. v najlepši dobi 36 let umrla žena gosp. organista in cerkvena pevka Marija Cafuta ter zapustila štiri nepreskrbljene otroke. Najstarejši študira na mariborski gimnaziji. Bila je zelo dobra in skrbna mati. Zlasti je imela veliko veselja do cerkvenega petja, katerega se je rada udeleževala, dokler je ni zahrbita bolezen položila na bolniško posteljo. Pogreb se je vršil v petek 3. t. m. ob številni udeležbi občinstva. Ob odprtem grobu se je poslovil od nje domači č. g. župnik Franc Božiček. Poslovilne besede sta tudi spregovorila gospa Strausova ter član cerkvenega pevskega zbora gosp. Breznik. Cerkevni pevski zbor pa ji je v zadnje slovo zapel žalostinko. Naj počiva v miru! Žalujemočemu možu in otrokom pa naše iskreno sožalje.

Trg v znamenju prvega. Mariborski občani imajo dobre izkušnje, kdaj se s plačla školo založijo. Dočim je bil zadnje tedne trg dokaj slab, so včeraj navozili in nanosili obilje blaga, da so imele gospodinjke izbire kar preveč. Špeharjev je bilo 37. Vodnikov trg je bil kar pokrit z vozovi krompirja in čebule, ki so segali še daleč v Korosko cesto, novi trg pa so napolnili sadjarji z vozovi jabolk. In v sredi vsega, na glavnem tržišču, je celo dopoldne valovalo in plulo živahno tržno življenje. Cene so bile z ozirom na obilo ponudbo dokaj zmerne, mestoma so proti poldnevni celo znatno nazadovale, ker so se hoteli prodajalci čimprej iznebiti blaga. Perutnina se je prodajala po 20—30 Din za par piščancev, 30—35 za kokoši ali rači, 35—60 gos in puran. Krompir je bil po 1—1,50, čebula 2—2,50, kislo zelje 4, karfiola 3 do 6, glavna salata 1,50, ohrovt glava 1,50—2, jaja 1—1,50, jabolka 3—5. Mnogo je bilo tudi cvetja, ki pa je radi zime precej drago. — Na trgu živinske krme v Klavniški ulici so nudili okolici na prodaj 10 vozov sena (cent po 85—90), 2 voza otave (85—90) in 1 voz ržene slame (75 dinarjev).

Smrt v ledeni Dravi. Pred nekaj dnevi smo poročali, da je izginila iz stanovanja zasebnika Marija Vihar. Domači so takrat izrazili zelo slutnjo, da je izvršila samomor. Slutnja se je izkazala kot upravičena, ker je dospela včeraj iz Zgor. Dupleka vest, da je našel posestnik Vogrinec na plivni, ki jo dela Drava, truplo starejše ženske, v kateri so prepoznali pogrešano Viharjevo. Ni še ugotovljeno, če je okoliča obupana žena sama v ledeno reko, ali pa je postala žrtev nesreče. Truplo so včeraj prepeljali v Maribor ter bo pokopano danes popoldne ob 4 na mestnem pokopališču.

Novi in izbrisane obrtne pravice. V preteklem mesecu je bilo izdanih v Mariboru 20 novih obrtnih prav. V istem času je bilo izbranih 16 obrti.

Pereča komunalna vprašanja. Na seji mestnega občinskega sveta ki se vrši v petek, dne 10. februarja, so med drugim na dnevnem redu tudi sledeče zadeve: Volitev disciplinskega odseka in odbora za volivne imenike, priključitev okoljskih občin, zgradba tkalnice ter stanovanjskega in pisarniškega poslopja v Linhartovi ulici (tvrška Zelenka Co.), podaljšanje Smetanove ulice do Oroznove, oporistev novih zgradb hišnonajemniških davčin in še drugo. Dnevni red obsega 72 točk.

Pesem bobna. Dne 27. februarja bo pri mariborskem okrajnem sodišču dopoldne ob 10 v sobi št. 11 drabna nepremičnin zem. knjiga k. o. Rače, vl. št. 344. Cenilna vrednost znaša 186.000 dinarjev najmanjši ponudek 117.872 Din 10 par.

Proslava Strossmajerja. Na vseh mariborskih srednjih šolah se je vršila včeraj dopoldne

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljša za negovanje lica

proslava spomina vladike Jos. J. Strossmajerja. Na sporedu proslav so bila predavanja ter pevske in glasbene ločke.

Mrtvaški zvon. Na Teznu, Plajška cesta 99, je umrl bivši pekovski mojster Franc Vombeg starosti 70 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 16 iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče. Žalujemo naše sožalje.

Tekstilna industrija napreduje. Mariborske tekstilne tovarne obratujejo s polno paro. Na pomlad bodo pričele skoro vse tovarne s povečanjem svojih obratov. Prva bo povečala obrat tekstilna tovarna v Studencih, ki se je razvila v kratki dobi enega leta iz skromnih začetkov v lepo podjetje. Tovarna je že nabavila nove stroje, s katerimi bo opremila povečan obrat.

Okolica in mesto. Danes dopoldne se vrši na mestnem magistratu nadaljevanje posvetovanj med zastopniki mariborskega mesta in predstavniki okoljskih občin. Na današnjem posvetovanju bodo predložili zastopniki okolice svoje pogoje z ozirom na eventualno priključitev mestu.

Predpusina igra. Katoliška omladina priredi danes v nedeljo ob petih popoldne v omladinskem domu predpustnemu času primerno igro »Dve nevesti«⁴ v treh dejanjih. Vsi prijatelji nedolžnega veselja in smeha vladno vabljani.

Rdeči križ v Mariboru ima dne 11. t. m. ob pol 20 pri »Orlu«⁵ svoj redni letni občni zbor.

Vse davčine kakor 1932. Mestno načelstvo razglašja, da je z odlokom banske uprave v Ljubljani in z rešenjem finančnega ministra mestni občini odobreno, da izza dne 1. januarja 1933 pa do odobritve proračuna za leto 1933 pobira vse davščine, kakor leta 1932.

Podporno društvo za uboge učence v Mariboru ima svoj redni občni zbor jutri v ponedeljek dne 6. februarja ob 17 v glasbeni sobi Cankarjeve šole.

Tudi late. Posestnik Jamsek v Kocenovi ulici se je včeraj zjutraj preplašil, ko je pogledal svoj lepi plot, s katerim ima zavarovan vrt. Ponoči ga je oplenil neznan storilec ter potrgal 20 približno 2 metra visokih lat.

Z rožem v koleno. V neki gostilni v št. Petru je nastal včeraj med dvema mladima gostoma spopad, ki se je tragično končal za 20letnega hlapca Janeza Krajncja. Dobil je od nasprotnika nož v desno koleno, ki ga je hudo ranil. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Celje

Običajna prireditve podružnice Sloven. lov. društva v Celju se bo vršila 11. marca v Narodnem domu v Celju.

Konec poti. Po dobro uspeli prvi predstavi ponove danes ob 15.30 v veliki dvorani Ljudske posojilnice člani gledališke družine KPD vojno dramo »Konec poti«. Vstopnice od 10 do 12 in od 2 do začetka predstave pri dnevni blagajni.

Neveste in ženini iz Celja in okolice

imajo letos izredno priliko da si nabavijo vso balo in razno manufakturno blago pod zelo ugodnimi pogoji.

Tvrdka Valentin Kladin v Celju,

poleg Marijine cerkve, si je nabavila veliko množino svežega in modernega blaga za razna ženska in moška oblačila. Že tak nizke cene je ponovno znižala, v kolikor je to bilo možno. Vsi, ki so v položaju, vam vlnudno svetujemo, da si go ovate pred vsakim nakupom ogledate njegovo zalogo, ker smo prepričani, da boste vsestransko zadovoljni.

Društveni sestanek KPD. Jutri se bo vršil ob 20 v Domu društveni sestanek za člane KPD. Na dnevnem redu je predavanje o frazionizmu in razgovor o prosvetnem delu. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se društvenih sestankov redno udeležuje.

Gledališka predstava za brezposelne. V sredo 8. februarja vprizore člani dramatičnega društva v Celju pod okriljem Rdečega križa v mesečnem gledališču Petrovičeve drame »Mrak«. Glavni dobriček je namenjen brezposelnim v Celju in okolici. Vstopnice se dobijo v drogeriji Sanitas na Aleksandrovi cesti.

Občni zbor Podpornega društva za revna otroke v Gaberji se vrši danes ob 14 v posebni sobi gostilne Permezer.

Številna brezposelnih nataka. Pri tukajšnji ekspozituri Borze dela se je v zadnjem času število brezposelnih zelo povečalo in ima celjska ekspozitura sedaj v evidenci 1251 oseb in sicer 1088 moških in 163 žensk. Celjska ekspozitura Borze dela je od 21. do 31. januarja plačala na podpora Din 18.764.

Zakaj ne gospa?

Dvomim, da bom dobro postrežena. Ali jaz Vam jamčim, da Vas bom postregel z vedno svežim špicerijskim blagom. — Vljudno se priporočam

FRANC JAKŠE, CELJE

Ljubljanska cesta 4. — Podružnica: Cesta na grad.

Zupanstvo občine Celje-okolica prosi za objavo sledeče notice: G. Pajman Franc je bil razrešen na lastno prošnjo, ker se je za stalno preselil v mesto Celje.

Ustanove, letno poročilo in bilanca. Ustanove ne upravnice po členu 37 pravilnika za uporabjanje zakona o ustanovah dolžne, da predložijo do konca marca vsakega leta banški upravi kot ustanovnemu oblastvu letno poročilo o svojem poslovanju v minulem letu obenem z bilanco za to leto, sestavljeno na dan 31. decembra. Ustanove, ki jih upravljajo javne oblasti, morajo ustanovni oblasti poslati letno poročilo o svojem delu. Vse uprave ustanov v Celju se opozarjajo, da pravočasno predložijo bilanco in poročilo, sicer bi jih zadela posledica po § 23 zakona o ustanovah.

Blagoslovitev in otvoritev smučke skakalnice. Danes ob 11 se bo vršila slovesna blagoslovitev in otvoritev smučarske skakalnice v Liscach. Ob 14 se začne medklubski skakalni tekmovanje. Ob 17 bo v razstavi Petriček razpisal rezultatov in razdelitev daril. Ob tej priliki je prisel v Celje tudi znani norveški smučar in trener Arne Guiterson. Prislo je tudi pet avstrijskih tekmovalcev.

Po slovenski domovini

Kranj

Nagla smrt. Včeraj dopoldne je nenadoma tragično umrl znan kranjski posestnik gosp. Viktor Omersa. — Že dalj časa je kazal znake duševne zmedenosti in potrlosti. Ko je gosp. Omersa prejel povelje v hišo, je bila v njegovi hiši v Kranjskem predmestju nastanjena puškarica, ki se je ob prevratu preselila iz Borovlj v Kranj. Po odhodu puškarne iz Kranja v Učice je gosp. Omersa sam prišel misliti na ustvaritev puškarne. Poleg trgovine z orožjem in municijo je v teku zadnjih par let upostavljal z najmodernejšimi stroji opremljeno tovarno za izdelovanje lovskih patronov, katere je razpečeval po vsej državi. — Njegovo največje veselje pa je bilo sadjarstvo. Na svojem posestvu je imel vzorno urejeno drevesnico ter se je prav mnogo pečal z izboljšanjem in reorganizacijo sadjarne v kranjskem okraju. Prav tako je vneto deloval kot odbornik sadjarskega društva s predavanji, članki in navetji je poučeval sadjarce. Bil je tudi navdušen in dober lovec, posebno rad je imel živati pse in ptice. Po značaju je bil gosp. Omersa dober, dober stanovski tovarš, pošten in zelo usmiljenega srca za siromake. V javnem življenju je nastopal popolnoma nepristransko. V društvu hišnih posestnikov je bil tajnik. Ob njegovi prežgodnji smrti — saj je star šele 36 let — žaluje gospa soproga iz Schifferjeve rodbine z osirotelimi otroci, ki so izgubili očeta. Pokop njegovi duši, žalujocim naše iskreno sožalje.

Spremembe na sodišču. Kranjsko okrajno sodnijo je zapustil sodnik na kazenskem oddelku g. Joško Pfeifer, ki se je pri ljudstvu v teku svojega poslovanja v Kranju zelo priljubil radi svoje vestnosti, nepristranosti in točnosti. Odšel je na sodišče na Brdo, kjer mu želimo prav tako veliko uspeha. Na kranjsko sodišče je na njegovo mesto prišel sodnik gosp. dr. Valentin Benedik.

Jadranska straža podružnica v Kranju ima občni zbor v torek, dne 7. februarja ob 8 zvečer v hotelu »Kranjski dvor« (pri Peterlinu).

— **Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopojutju** vzemi na tešče kozarec naravne **Franz-Josef-greščice**. — Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef-greščica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tržič

Ponovitev »Ptčarja« na Svečnico popoldne je morala radi obolenosti enega solista odpasti, kar je napravilo mnogo neprijetnosti zlasti zunanjim obiskovalcem »Našega doma«. Naj nam oprostite. V nedeljo, 12. t. m. bo nadomestitev in bodo veljale vstopnice, ki so bile razprodane za 2. t. m. Kdor bi ne mogel priti, naj vrne vstopnico v trafiki ge. Perne, kjer bo dobil povrnen denar. Dances (5. febr.) bo pa v dvorani popoldne misijonsko predavanje ob priliki misijonske razstave v Tržiču, zvečer pa ponovljen »Hamlet«. — Cankarjevi »Hlapci« bodo igrali tudi 12. t. m. in sicer zvečer, kar stalni obiskovalci že povprašujejo, kdaj bo kaj novega. S tem jim bo ustrezno. Krekova mladina.

Domžale

Zadnja pot pokojne Minke Senicove. Nad krsto Minke Senicove so se zgrinile grude prsti. Ko je ležala na mrtvaškem odru, so jo prihajale krotit dolge vrste ljudi, ki so kdaj uživali njeno dobroto ali so poznale njeno plemenito srce, ki je za vekomaj obstalo. Prihajali so otroci, ki jim je mnogim bila kakor druga mati, prihajali revni in ubogi, da pokrope blago pokojnice. Včeraj je napravila zadnjo zemsko pot. Nebo je bilo živo in žalostno, kot bi tudi ono sočustvovalo, kot bi i ono žalovalo za blago Senicovo gospo. Od blizu in daleč so prihajali na njen pogreb, izkazati ji poslednjo čast. Takega pogreba, kot je bil današnji, še niso videli Domžale. Trgovine in javni obrati so bili zaprti — vse Domžale so bile odete v žalost. Ob pol 16 je domžalski gospod župnik Fr. Bernik ob številni asistenci, kjer smo opazili tudi vizitatorja o. lazarištev g. Schmidta, blagoslovil truplo, nakar so pevec zapeli žalostinke: »Človek, glej dognanje svoje!« Nato se je razvil pogrebni sprevod, ki je bil doslej največji, kar jih je bilo kdaj v Domžalah, kjer je bilo že veliko lepih in ogromnih sprevedov. Na čelu so nesli dolgo vrsto vencev, katerim je sledila Marijina družba žena, katere članica je bila pokojnica. Sledila je zastava Kat. izobraž, in podpora, društva, za njo pa Fantovski odsek društva. Za pozornima brambama iz Domžal in Stoba je šla domžalska godba, ki je z igranjem žalostink izkazala poslednjo čast kumici svojega doma. Za krsto je slo globoko užalosteno sorodstvo, nato pa nepregledne množice pogrebcev, ki so prispeli od blizu in daleč. Med odličnimi zastopniki so bile ge. dr. Natlačenova, dr. Sušnikova, Remčeva, Strcinova, dalje dr. Mila Krek, Nande Novak, dr. Zvokelj ter še mnoge odličnih predstavnikov našega javnega življenja. Ob odprtem grobu je spregovoril domaći župnik, ki se je poslovil od rajnice, ki je bila podpredsednica Kat. izobr, in podp. društva v Domžalah. Slavil je pokojnico kot vzorno katoliško ženo, gospodinjico in mater, ki je imela blago srce in odprte roke za vsakogar, ki je bil potrben. Kot prava Slovenka je bila dobra katoličanka, kar je pokazala tudi v veliki dobrotljivosti in darežljivosti napram cerkvi. Svoj govor je zaključil s toplo željo, da nebeski plačnik bogato poplača vse njene dobrote, ki jih je sipala njena roka! Žalostno so peli domžalski zvonovi, ko so grude prsti padle na krsto in so se ljudje jeli razhajati z žalostnim srecem, ne obžalujoč pokojnice, ki je našla nov dom v božjem naročju, temveč nje, ki jim je bila ljubljena soproga in dobra mati.

Vsled nenadne smrti ge. Senicove, kumice in dobrotnice, je Godbeno društvo Domžale prelozilo svojo predstavo veseloigre »Babilon« na nedeljo, dne 12. t. m. Vstopnice, ki so bile kupljene za svečnico, veljajo za 12. februarja. Ker je komedija dobro naštudirana, vabimo ne samo domačine, temveč tudi okoličane, da si jo ogledajo.

Naročajte »Slovenca«!

Novo mesto

Strossmayerjeva proslava osemolčev na gimnaziji. Včeraj se je vršila na tuk. gimnaziji proslava obletnice rojstva velikega hrvatskega prvoboritelja za svobodo vladike J. Strossmayerja. Program proslave je sestavljal izvršil vsak razred po svojih močeh. Kakor pri proslavi sv. Save, tako je tudi danes sestavljal izvršil najboljši program najvišji razred na gimnaziji. Program je obsegal 10 točk, to je kar cela akademija, s katero bi lahko stopil VIII. razred na vsak oder in bi žel veliko uspeha. Otvoril je proslavo tamburaški zbor VIII. razreda s komadom »Oj Hrvati, junaci«. Sledila je deklamacija M. Misjakove »Slovenec biskupa Strossmayerja« (Gregorčič). Nato je igral violonist Premur komad »Reigen«. Na harmoniju ga je spremljala E. Legerjeva. Kot 4. točka je bila Jerebova recitacija »Biskup srednjeveških časov«. Berkepo je potem izvršil podal Zupančičevo »Našo besedo«. Osrednja točka program je bil govor Svaigerja »Kulturni pomen biskupa za Hrvate«, v katerem nam je v izbranih besedah podal markantno osebnost na slovenskem jugu in njen vpliv na Hrvate in Slovane sploh. Govoru je sledil solospjev E. Legerjeve »Arija iz Prodane neveste«. Kakor na svetoslavski proslavi, je tudi sedaj gđ. žela veliko pohvale. Irena Vodnikova je nato deklamirala »V kripti djakovske katedrale«. Tudi ta deklamacija je imela velik uspeh. Predzadnja točka je izvedel zopet tamburaški zbor, ki je zaigral »Savske valove«. Zaključek je tvorila »Bože pravde«, ki jo je zapeli osemolčki pevski zbor. Tako je gimnazija na najlepši način proslavila i spomin srbskega kulturnosca sv. Save i velikega hrvatskega biskupa Strossmayerja. Zeleti bi bilo, da bi tudi naprej tako lepo počastila spomine drugih naših velikih mož.

Prosvetno društvo priredi dne 12. febr. t. m. ob 4 pop. v Prosvetnem domu sklopično predavanje. Govoril bo kitajski misijonar salezijanec g. Jožef Kerec. Predavanje bo poudarjalo slo. sklopičnih slik. Predavatelj bo govoril o kitajskih kulturnih razmerah in misijonskem delovanju med Kitajci.

Diletanze pripravljajo Vombbergerjevo »Vodo«, komedijo v 3. dejanjih, ki se odigra na pustno nedeljo, dne 26. t. m. in Finžgarjevo Stridejansko dramo »Razvalina življenja«, ki se vprizori meseca marca.

Vincencijeva konferenca je v mesecu januarju podpirala 19 oseb ozir. družin a svojimi prihl. mi do odli. Banske uprava je podelila 1000 Din podpore, neimenovani pa je daroval 100 Din mesto venca na grob. Z ozirom na veliko bedo prosimo dobrotnike, da radi prispevajo nabiralcem in nabiralkam za prepotrebno karitativno delo.

Župni urad sprejema udnino za družbo svetlega Moharja za letošnje leto, ki znaša 20 Din, do konca tega meseca. Ker izda prihodnje leto Moharjeva družba zopet lepe in zanimi. knjige, opozarjamo člane, da obnove naročnino.

Varta vas

To je bilo življenje pretekli teden! Pot za sani takda, da si ljudje boljše želeli niso mogli. Zato je šel voz za vozom — obložen z drvmi iz boršta od Drganjih sel. Ljudska posojilnica je dala iznažiti svoj gozd, kamor zasajajo smreke. Ljudje so se prav dobro in na lahek način preskrbeli z drvmi. Kar je največ vredno — je pa to, da so dobili drva zastop. Čast Ljudski posojilnici, ker je v teh težkih časih naredila tako dobro delo. — Na prosvetnem polju se tudi pridno deluje. Prosvetno društvo je priredilo v adventu zelo vzgojno igro: »Mati in sin«. Po božiču nas je presenetilo s casu primerno igro »Trije kralji«, ki je ljudem tako ugajala, kot še skoraj nobena. Sedaj pa pripravljajo »Vodo, Jož. Vombbergerja«. — V naši fari je bilo v letu 1932 rojenih 55 otrok, na drugi svet se jih je pa preselilo 24. torej prav lep prirastek za farno, ki ima okoli 1300 ljudi. Vmes je seveda tudi nekaj cigankov, krščevih tu. Ciganov pa ni menda nikjer toliko kot ravno tu. Bati se je, da bojo postali sčasoma za domačine prav resna nadloga. Cigani so tudi važna zadeva, ki jo bo treba kmalu rešiti. Postali so namreč tako predrzni, da kar zahtevajo, kar bi radi. Pred nekaj tedni sta prišla dva cigana v zidnico nekoga kmetu in zahtevala vina. Ker jima ni dal toliko, kot sta ga želela, sta mu začela groziti z noži. Iz mučnega položaja ga je rešil sosed, ki je prišel zraven.

Vič

Ze nekaj mesecev sem, to je zlasti v letošnji jesenski in zimski dobi, je opažati, da se skrivajo v našem okolju neznani zmrkavci, ki se zadržujejo v vsako stvarjo, in jo, če le more, požamejo in z njo odkurijo v noč. Tam v jeseni je seminlja izginila kalčna kura, kak zajček, na Glincih 41 je bil ukraden celo tolsti kostrunček (bil je za božično pečenko) in tudi poljskih tatvin ni manjkalo. V noči na petek pa so se tatovi zopet pojavili v gostilni Pirnat na Tržaški 93. Ukradli so mučko kolo lažje vrste, lasti g. Perkona. Izginila pa je tudi ženska oblika, ki se je oprana sušila na dvorišču omenjene hiše. Malo dni prej pa je neznana umovnik ukradla na Tržaški 89 lepo pisano ogrlico (sal), vredno 30 Din. Človek si ne more misliti, koga bi sumil. Zakaj dnevno se pojavljajo na vratih stanovanj najmanj trije brezposelni, par beračev, vzbujajočih gorke usmiljenje z odrevenelimi udi, pa tudi brez njih, mali solobezumni otroci prosiči na pr. vzgladke, kruha, dinar, za kajpakid pokuka v sobo tudi črn obraz cigana ali ciganke, polne preokovanj. Razen teh hodijo v vas tudi dečnikarji, piskroveci in lončarji, ki slove sicer kot pošteti obrtniki, pa kdo ve? Tam pred časom se je le govorilo, da so izginili čevlji, ki je piskrovec zapustil hišo. Kaj hočeš torej? Vsečakar bi bilo potrebno tudi pri nas napraviti racijo in poloviti ničvredne tatitje!

Ljutomer

V Parizu je dne 30. januarja umrl g. Vekto Katnik, sin ugledne slovenske rodbine v Trstu, brat gospe Repičeve iz Ljutomer. Pokojnikovi duši večni mir, blagi gospe Repičevi pa naše sožalje.

Beneški trojčiki. Prosvetno društvo pripravljajo za predpust znamenito Collatovo komedijo svetlovnega slovesa »Beneški trojčiki«, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu. Stari burkež Harlekin (Kurent) bo prinesel a seboj smeha, da ga bomo imeli za ves poslni čas. Opozarjamo na to predpustno predstavo v Katoliškem domu, ki se bo vršila v nedeljo, dne 19. t. m. ob 3 popoldne. Svoje košiče morajo lastniki do 20. t. m. prijaviti na okrajnem glavarstvu in na davkarji plačati pripadajočo pristojbino 100 Din.

Pri zimskem sportu

NIVEA-CREME ali OLJE

Nadrgnite si pred odhodom na planine vsa svetlobi in vetru izpostavljena mesta z Nivea-Creme ali Nivea oljem ter ponavljajte to masiranje med potjo po potrebi čim večkrat. — S tem zmanjšate nevarnost pred neprijetnimi solnčnimi opeklinami in se vam ni treba bati, da bi koža ostala suha. Nivea-Creme in Nivea-olje da Vaši koži tisto čudovito lepo bronasto barvo, s katero se tako radi vračamo s sportnih pohodov domov. Samo Nivea-Creme in Nivea-olje vsebujeta koži soroden in kožonegujoč eucerit.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24

Ptuj

Pisatelj Finžgar bo predaval v mestnem gledališču v Ptuj v nedeljo 12. februarja, na kar opozarjamo že danes. Podroben program bomo, še objavi.

Marijanska akademija, katero je priredilo ptujsko dijaštvo pod zaščito Breznadružne v mestnem gledališču na Svečnico, je nad vse pričakovanje dobro izpadla. Gledališče je bilo do zadnjega kotička zasedeno, nekaj ljudi je moralo oditi, ker niso našli prostora. Bogati spored je nudil občinstvu mnogo užitka. Posebno moramo omeniti lep slavnostni govor dijaka Mihelčiča, zborna deklamacija: Krški mladih duš, prizor dijakinj: Marijine evke. Volaričev duet: Divja rožica ter končno krasno sklepno aliko. Da je imela predstava lep uspeh, je v prvi vrsti zasluga gg. pp. Konstantina in Mirka. Igralci so bili vsi kos svoji nalogi. Tudi tamburaški zbor minoritskega samostana, ki je igral med odmorji, se prav lepo razvija in napreduje.

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 5. do 12. februarja ima prva desetina drugega voda in sicer četovodja Franc Breznik in desetnik Miha Zamuda. Reševalno službo šofer Ervin Damiš in Pavel Mahac, od moštva pa Stross in Pfajfar.

Sudjarska in vrnarska podružnica je imela na Svečnico svoj redni občni zbor, na katerem je imel strokovni učitelj Vardjan poučno predavanje o vrtnarstvu. Podružnica ima 8000 Din premoženja in sicer 3000 Din gotovine, za 5000 Din pa inventarja. Predavatelj Vardjan je pri svojem predavanju presenetil zborovalce z navico, da raste v vasi Orešje pri Ptuj cvetica, ki je edina v Evropi. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor.

Središče ob Dravi

Marijin vrtec. Na Svečnico se je vršil pri večernih sprejem otrok v novoustanovljeni Marijin vrtec. Sprejetih je bilo 80 otrok, ki so dopoldne vsi prisopili k mizi Gospodovi. Lepo število, vendar, ko bi se starši zavedali pomembnosti te otroške družbe, bi bilo število lahko večje.

Katoliška akcija. Kakor čujemo, ima farni odbor tukajšnje katoliške akcije svojo prvo sejo to nedeljo, dne 5. t. m. ob prisotnosti tajnika škofijske Katoliške akcije g. Kolenca iz Maribora. Želimo mnogo uspeha, zlasti pa pričakujemo, da bo K. A. pred vsem zajela naše moze in fante, ki so katoliškega prepoda najbolj potrebni.

Smrtna kosa. Na Svečnico zjutraj nam je naznanil zvoni, da se je preselil v večnost najstarejši tržan g. I. Kolarič. V 94. letu svojega življenja je podlegel pljučnici. Blag mu spomin, preostali nam sožalje.

Konjice

Poroča. Včeraj se je poročil v Kozjem tuk. odvetniški koncipijent gosp. Jože Humer z gđ. Doro Moser. Mlademu paru, ki se naseli v Konjicah, želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Ukinjeno je kazensko postopanje proti gosp. Ludviku Sosiču, bivšemu tajniku Kmečke hranilnice: Jožetu Stravsu, kleparskemu pomočniku iz Konje; Francu Celeerju, lesnemu trgovcu iz Oplotnice; Ivanu Vahlerju iz Gradca in Mihelu Zolterju iz Cadrama. Kakor smo svojčas poročali, so bili imenovani lamsko leto meseca avgusta izročni v preiskovalni zapor celjskega okr. sodišča. Ovdaba jih je hoteli spraviti v zvezo z dogodki na Brinjevi gori ob priliki cerkvenega prošenja dne 29. junija t. m. Toda že po enem tednu so bili vsled brzoljavnega naročila notranjega ministra, izpušeni na svobodo. Pred kratkim pa so dobili obvestilo, da je sodno postopanje proti njim sploh ukinjeno, ker niso v nobeni zvezi z omenjenimi dogodki na Brinjevi gori.

Slovenjgradec

Oseba vest. Radi dolgotrajne neozdravljive bolezni je bil upokojen selski pismonoša zvančnik g. Franc Ferik, posestnik v Slovenjgradu. Bil je vsled vestnega službovanja in prijaznega nastopa pri strankah zelo priljubljen.

Občni zbor Protituberkulozne lige se je vršil v sredo zvečer v občinski pisarni. Sklicatelj občnega zbora g. dr. Pohar je uvodoma pozdravil udeležence in podal poročilo o smernicah in nalogi tako zelo važne in šlovoljubne organizacije, kakor je Protituberkulozna liga. Protituberkulozna liga je bila v našem mestu ustanovljena že pred več leti, a je dalj časa zasopala, zato je nujno potrebno, da se zopet spravi k življenju. Po poročilu sklicatelja so se vršile volitve odbora in je bil za predsednika izvoljen sanit. referent g. dr. Maks Pohar. Sledila je spreminba društvenih pravil. Liga je bila dosedaj samostojno društvo, sedaj pa je pristopila Osrednji protituberkulozni ligi v Ljubljani kot nekaki centrali vseh lig. Članarina se je določila na 6 Din letno. — Pri slučajnostih je predsednik spodbujal člane k uspešnem in intenzivnemu delu, o prodaji protituberkuloznih kolekov in poštinskih kolonijah. Ko nastopi g. dr. Fr. Radšel svojo službo primarija v tuk. javni bolnici v internem oddelku, namerava leta ustanoviti tudi protituberkulozni dispanzer.

Guštanj

Ljubzen do bližnjega. Te dni je bilo zopet mnogo revnih guštanjah zaplajanih obdarovanih s sredstvi, ki jih je nabrala tukajšnja Pomožna akcija. Zahvala gre zlasti plemeniti darovalcem, pa tudi vsem g. spem, ki sodelujejo pri zbiranju darov, ki vse to vodi. Treba bo revčevem nuditi še podpore, kajti bede je še veliko.

Spet — vjeta. Spravila sta se nad hišo »Pri Jagrec« z namenom, da se oskrbita z vsem potrebnim. Hiša stoji zamenkrat prazna, ni stanovalec, imajo pa lastniki v hiši spravljene razne stvari, obleko in drugo. Sosedu pa se je čudno zdelo, zakaj gori v hiši luč, ko ni nobenega stanovanca. Pa so prišli orožniki, pretaknili vse kote ter našli na tleh spoča močanca, poleg pa nabasani vreči z vsem mogočim in prazne steklenice. Pa jima je bilo poskrbljeno za novo prenočišče...

Važni posli

Maribor, 4. februarja.

V palači mariborskega okrajnega sodišča se nahaja v drugem nadstropju oddelki, ki živi čisto svojevrstno življenje. Hrup in vrvenje strank, ki odmeva po hodniških drugih oddelkih, sem ne sega. Le malo posetnikov vidi dnevno v sobah oddelka; najpogostejši je med njimi pismonoša, sluga tiskarn in pa časopisni reporterji. Vse to zatisje pa je znak velikega dela, ki se vrši na oddelku. Važne odločitve se tu dogajajo — o svobodi, premoženju in življenju tisočevih se tu odloča in marškomu, ki nima pred zakonom čiste vesti, je to kraj groze in strahu. Ta oddelki je — državno pravdnštvo, institucija, brez katere si ni mogoče zamisliti poslovanja sodišča. Državni pravdnik bedi nad vsem početjem in življenjem prebivalstva njegovega področja, zasleduje vse življenjske pojave.

Obseg poslov državnega pravdnštva je bil v letu 1932 ogromen, ni pa dosegel predlanskega. Je to posledica kazenske novele, s katero so se odstopila manj važna kazniva dejanja okrajnim sodiščem; predvsem prestopki zaradi žalitve časti, ki so bili veliko breme okrajnih sodišč, so odpadli. Prijavljenih je bilo v lanskem letu državnemu pravdnštvu 4372 slučajev. Od tega je bilo postopanje ustavljeno v 1374 primerov, 488 storilcev je bilo neznanega bivališča, upravnim oblastvom se je odstopilo 1142 oseb, 1206 oseb pa je bilo obtoženih. — Mladinsko sodstvo, ki se nanaša na osebe od 14. do 17. leta, ni bilo prebuzno; deloma ljudje ne prijavljajo vseh primerov, deloma se po prijavi poravnajo. Značilno pa je, da ni bila v minulemu letu izrečena nobena odredba, da se odda mladoletni v vzgajališče. Vzrok je pač v tem, ker ni nobenih prostih mest v vzgajališčih. Takih zavodov bi bilo pač treba več, ker nam drugače ne pomagajo vse najmoderneše določbe našega mladinskega sodstva, če jih ni mogoče izvesti. Še eno važno funkcijo izvršuje državno pravdnštvo, ki mu nakopije šestkrat hude in neprijetne zapletljaje. Je to — cenzura. Cenzor in častnik sia se neprestano v laseh; in zahteva mnogo takta in politike, da se taki spori ublažijo. Maribor ima dva dnevnika, 4 dnevnevnike in tedniške, 12 mesečnikov in nekaj listov, ki izhajajo po potrebi. Vse to mora biti prečitano od cenzorja od prve do zadnje črke, od uvodnika pa do zadnjega inserta. Poleg tega še pride cenzura inozemskih časopisov, ki se uvažajo preko Maribora.

Pevska zveza

Note za ljubljanski cerkveni koncert so pripravljene. Zbori ljubljanskih okrožij, ki bodo sodelovali pri koncertu 10. aprila, naj jih pridejo iskat na Dunajsko cesto 17 in obtemen sporoče, koliko sopranov, altov, tenorjev in basov ima zbor. To potrebujemo za Tomčevo mašo. Ostale note so natisnjene v pariturah.

Pevce se je za trenotek vsled priloge zataknil. Prihodnji teden ga razposiljemo.

Pesmarice so po znižanih cenah še na prodaj samo do 25. februarja. Opozarjamo na to vse one, ki jih še nameravajo naročiti. Cena (značana) za zvezek 5 Din.

Okrožja naj čimprej odgovore na okrožnice, ki smo jim jih razposlali o razporedu zborov po okrožjih.

Dne 4. marca bo priredil Cirilo-Metodijevski zbor iz Zagreba v Unioni koncert s prav izrednim originalnim sporedom. Četudi je to sobota, vendar opozarjamo nanj vse pevavodje, ki bi jim bilo lahko mogoče udeležiti se ga. Podrobnosti bomo še sporočili.

Naznanila

Sentpetersko prosvetno društvo priredi jutri ob 20 sklopično predavanje. Predaval bo g. stolni vikar Alojzij Košmrlj.

Violinist Karlo Rupil, ki priredi v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 20 v Filharmonični dvorani svoj violinski koncert, je izšel iz šole prof. Jana Slaisa na ljubljanskem konservatoriju. Nato je študiral leto dni pri znamenitem češkem violinskem pedagogu prof. Ševčiku, 2 leti pa nadaljeval posebno študij koncertnega programa pri raznih mojstrih v Parizu, kjer je večkrat javno nastopil ter imel tudi na samostojnem koncertu izredno laskave kritike. Popoln umetnik, ki navzlic temu, da je v praktičnem učiteljskem poklicu, neče opustiti koncertnega življenja, kar dokazujejo številni njegovi nastopi po naših krajih. Za jutrajšnji koncert si je izbral prvovrsten umetniški program, za kar nam že jamčijo imeza skladateljev, ki so zastopana na tem sporedu, predvsem glavna mojstra Beethoven in Mendelssohn. Na klavirju spremlja Karla Rupil eden naših najodličnejših pianistov prof. Janko Ravnik, ki je znan kot prvovrsten umetniški spremljevalec, ki smatra svojo vlogo ravno tako važnim kakor umetnik, katerega spremlja. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, cene običajne koncertne.

Smartno ob Savi. Danes popoldne ob 3 vprizori v Pevskem domu dramatični odsek gasilnega društva Podgorica veseloigro »Poslednji mož«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Gorje. Danes popoldne ob 3 predava v »Gorjanskem domu« g. Vinko Zor, tajnik Prosvetne zveze o potovanju »Z Alpavto v Tirolsko Dolomite«. Predavanje bodo pojasnjevale lepe slike, nekaj slik še iz svetovne vojne, kar bo gotovo zanimalo one, ki so se borili v Tirolah. Zato vti ti in tudi drugi lepo vabljeni na zanimivo predavanje.

Ali ste že poravnali naročnino?

Čansuljan - skrivnostni general

Tri stvari ti pokažejo prebivalci mesta Peking, če jih obiščeš: Tempel neba s svojim snežnobelim marmornim žrtvenikom, prepovedano mesto, v katerem žive sveti zmaji (to je prav za prav skrivnostno razdeljen labirint, iz katerega je težak izhod) in končno kitajski zid, ki uživa sloves svetovnega čudesa.

Ce zasluži obiskovalec, ga peljejo tudi k Čansuljanu na obisk, k mlademu generalu, ki je že prečestokrat vzbudil občudovanje sveta. Ob večerih kroži v velikih lokih aeroplan nad tatarskim mestom. Ljudstvo pripoveduje, da ljubi mladi maršal svobodni čisti zrak višine. Čansuljan ima dvoje letal, ki čakata dan in noč pripravljeni, kdaj bo hotel gospodar odleteti v Paris, Moskvo ali Monte

Carlo. Njegova pilota sta dva Američana, ki nikoli ne pletja in se nikoli ne udeležujeta slavnosti. — Pripovedujejo, da je njuno ponašanje pravilčno. V Hatamen-ulici opaziš dolgo vrsto infanterijskih čet, ki se vadijo za boj. Vsi ti vojaki so slabotni videti po telesu in se dobro vidijo, da so iz mandžurske domovine njihovi predniki. Niso pa novodobno uniformo in orožje. Človek bi mislil, ako jih opazuje, da jih je prevzela stroga evropska disciplina. V resnici je to telesna straža čudovitega generala.

Od časa do časa je povabljenih v Čansuljanovo palačo tako zvanih »400 višjih«. Ob taki priliki je kajpada veliki salon čudovito razsvetljen in poln ljudi. Ruski orkester nudi kozmopolitični program. Sluge v sinjih livrehah vrviyo med gosti in prinašajo zmerom nove krožnike z najraznovrstnejšimi jedili. Težak tobakov dim se vije nad glavami visokih dostojanstvenikov. Čansuljan pa se nikoli ne udeleži podobnih pojedini, marveč ga zastopa njegov brat, šef generalnega štaba.

Tudi dame so navzoče. Njihovi kostumi so mešanica istočne eksotike in zapadne pariške mode. Najlepšo svilo sveta nadenejo nase te male azijske gospe, ki pripadajo harem generala Čansuljana.

Ako hoče kdo, da ga množični služabniki pripuste v avdienco njihovega gospoda, mora posebno prošnjo za avdienco vložiti. Toda že vnaprej mora vedeti, da ne bo pripuščen pred enim tednom. Čansuljanov tajnik je Američan. Ta pripoveduje, da maršal zelo samovoljno misli in si ne da vplivati. Od starega kitajskega funkcionarja, ki je živel v službi nančinske vlade in poznal starih očeta Čansuljanovega, je prejel širokoobsežno klasično izobrazbo. Sedaj šteje trideset let in ima prijetno zunanost. V svoji postavi nima ničesar, kar bi spominjalo na atleta ali bojevnika.

Sicer ne zna govoriti angleško, razume pa zelo dobro. Javno nastopa le redkokrat. Trideset milijonov Kitajcev v Mandžuriji in zgovorni pekin-

ski prebivalci pripovedujejo o njem raznovrstnih anekdot. Pravilice bajajo v njem, da je zelo zaprt. Druge zopet trdijo, da je strasten ljubitelj opija in ostalih pustolovčin. Še naprej pripovedujejo ljudje, da je opustil vse podobne razvade in da živi vzorno življenje. Njegova bolezen iz preteklega leta ima svoj izvor v zastrupljenem sadju, katero so mu nekateri podaniki darovali. Drugi pa pravijo, da je podvržen tifusu.

Ko je izbruhnil preteklo leto spor med Rusi in prebivalstvom Mandžurije, so nacionalci zahtevali od nančinske vlade, da nastopi maršal proti Rusom. In res je poslal nekaj divizij na rusko-mandžursko fronto, toda ruska armada je napravila s temi divizijami kratak proces. Ko so se nekateri drznejši časniki odpravili na bojišče, so mogli le ugotoviti, da je vojna minila. Maršal je moral sprejeti vse mirovne pogoje.

Ko so leta 1931 Japonci udarli v Mandžurijo, niso mogle vse nančinske ponudbe zadržati osvojevalnega pohoda. Japonska je neovirano prodrala, medtem ko je vsa Kitajska brezdelnega generala odklanjala. Hkrati se je obrnila proti njemu tudi japonska propaganda in iskala prav v njem »objekt, ki naj odgovarja za japonsko prodiranje v Džeholu, Mukdenu in Mandžuriji. Japonci in Kitajci so si bili torej edini, da mora general nekaj začeti.

Koncem avgusta 1932 pa je Čansuljan nenadno napovedal svoj odstop. V uradnihih krogih je ta vest vzbudila porazno razpoloženje in celo o vojaškem sodišču se je govorilo, ki naj bi razsodilo, kaj so generalove dolžnosti. Vendar se ni nič zgodilo. Čansuljan sedi še danes na svojem mestu.

Njegova armada šteje 200.000 mož. Večina te ima svoj sedež v provinci Hopeh. Moštvo je svoje-mu poveljniku otroško vdano, prav tako vsi častniki. Veliko vprašanje je, kaj bo Čansuljan storil. Kitajska je radi njegovega zagonetnega ponašanja v velikih skrbih...

Škodljivi pojavi v sodobnem sportu

Takega razmaha kot ga je zavzelo sportno gibanje v povojni dobi, niti največji optimisti niso pričakovali. Ni je kulturne države, kjer se ne bi gojile kakšne panoge telesnih vaj. Povsod se propagira sportna misel, ki čedalje bolj prodira ne samo v mesta in trge, ampak že celo v gorske vasi. To je pač naraven pojav, katerega se moramo samo veseliti. Nazaj k naravi, nazaj v naravo, tako je geslo propagatorjev sodobnega sportnega gibanja. V soncu, vodi in svežem zraku se hoče gibati današnji svet, zlasti mladina, ki je glavni steber vsakega naroda in države. Gotovo je bolj pravilno, da prebijemo svoj prosti čas v naravi ter ga porabimo za sportne igre, izlete itd., mesto, da bi ga presegli v nezaščitenih sobah ali morda celo v zadušljivih gostilniških in kavarniških prostorih. In kdor mladino, osobito še nedolžnim otročkom ne privoščiti vselega razgibanja na zelenem travniku, ta prav močno greši, ne glede na to, da mora vse posledice, ki običajno izvirajo iz tega (bolezen i. dr.) navadno sam nositi.

Človek postane po oddihu na svežem zraku veliko bolj odopen, razne sportne vaje mu zelo večajo njegovo razpoloženje in njegovo veselje do dela ali učenja je vedno večje. Sploh se po razumnem sportnem udejstvovanju počutimo nekako preojenega, ki nas vedno bolj usposablja za borbo, za obstoj v vsakdanjem življenju. Pravi sportnik se uči tudi spoštovati svojega tovariša in ve ceniti svoj rodni kraj. Poleg vseh navedenih pozitivnih strani, ki jih vsebuje sport je še ena — in ne morda med najzadnjimi — to je socialno delo sodobnega sporta. Kaj napravi v tem pogledu pravilna sportna vzgoja, se niti ne zavedamo.

To so samo dobre strani, ki nam jih nudi sport in vsakdo, ki se bavi z mladinskim gibanjem bi močno grešil, ako ne bi imel v svojem programu tega važnega vzgojnega činitelja. Sporta ne smemo gledati zgolj iz stališča rekordov, radi katerih se poje slava zaslužnim sinovom tega ali onega naroda in ne zaradi tega, ker ponesejo ime svoje malo ali skoraj nič poznane domovine v daljni svet. To so sicer stvari, ki so — recimo v današnjem času potrebne — a za sportno idejo tako rekoč brezpredmetne.

Vseposod se piše o rekordih, o zmagah na mednarodnih tekmah in olimpijadah, na kratko, samo pozitivne strani na polju sportnega udejstvovanja se vedno poudarjajo. Nihče se pa ne lotiti

njegovih senčnih strani. Raje zamižimo, kakor bi hoteli resnici pogledati v oči. In če smo pravi sportniki — moramo priznati — da ima današnji sport toliko negativnih strani, da ga mora biti slej ko prej konec, če ga ne bomo začeli lotiti. In tega gotovo niti oni ne žele, ki niso v sportnih vrstah radi sporta kot takega, ampak predvsem — radi finančnih ugodnosti, ki jih uživajo od sporta. — Materializem, egoizem in goli naturalizem so se tako zajedli v sport, da bo treba velike borbe, predno se bodo te povojne prikazni odpravile iz sportnih vrst. Cela stvar se je že tako globoko zajedla v sportno gibanje, da brez žrtve in celo velikih žrtve ne bo šlo. Pri tem se pa seveda ne bo smelo ozirati ne na levo ne na desno, če hočemo stvari dobro.

Sport je last vsakega posameznika in vsega človeštva. Zato nikakor ne gre, da bi ga imeli gotovi ljudje v zakupu in bi se samo za one skrbelo ter jih negovalo, ki nekaj sportno pomenijo. Naše stremiljenje mora iti za tem, da se da vsakomur možnost, da se sportno udeleži. Še več. Na fin način je treba celo največjega sovražnika sporta pripraviti do tega, da bo začel obiskovati sportne prostore. Naloga sportnih organizacij in države je, da ves narod zainteresira za sportno idejo, vodi razne tečaje, propagandne nastope itd. Sportni forumi ne smejo biti samo zato tu, da sklepajo razna mednarodna srečanja, se udeležujejo olimpijad, temveč morajo skrbeti za to, da bo krog sportnikov vedno večji, ne glede na to, na kakšni sportni višini so posamezniki. Še dalje bi bilo treba iti. Za one, ki so telesno šibkejši ali morda celo po-habljeni, je treba bolj skrbeti in jih še bolj vezbati

DR. MIHAEL OPEKA:

Nove pridige za nedelje in praznike:

Raztreseno klasje

34 govorov (do sedaj je izšel I. del — 17 govorov). Cena nezvezanemu zvezku je Din 24.—, polplatno Din 32.—

Založila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani

Pisma o slovenski književnosti

XV.

Toda Vrazu ne bi bili povsem pravični sodniki, ako ne bi omenili pri analizi njegove osebnosti še nekaj misli, ki so sicer stalno prevalele naša razmišljanja o slovenski literarni preteklosti, vendar jih nismo še nikdar uporabljali za merilo moči njegove rasti. Ako jih baš na tem mestu krepkeje naglašamo, delamo to zlasti zato, da bi nam pomagale odkriti smisel tako samosvoje osebnosti, kakor je Stanko Vraz, drugič, da bi nam bistrile pogled tudi na to, kar se dogaja danes v našem literarnem in javnem življenju.

Slovensko slovstveno delovanje je nastajalo in še nastaja kot večni odraz resničnega življenja slovenskega človeka. Začelo, rastle in zorelo je vzporedno z rastjo življenjske sile človeka na naši zemlji. Literarna, umetnostna in sploh duhovna dela radi razlagajo kot neke prikazni, ki so sad nenavadnih, izjemnih duhovnih sil, mnogokrat plod tujih vplivov, znamenja individualnega boja zoper individualne pa tudi kolektivne dražljaje, posledice osebnostnih doživetij in življenjskih spoznanj, kar je vse meroma res, toda še globlji premislek nam pokaže, da za vsemi temi navideznimi rešitvami velike uganke — spomenike, postojanke in bitke hude življenjske vojne, ki jo bojuje človek za oziroma zoper socialni razvoj in ki pomeni prav za prav večno preoblikovanje in neprestano oblikovanje vedno novih gospodarskih sil.

Zdi se, da je baš v naši književnosti zelo težavno, spoznati njeno genetično odvisnost od značilnega družabnega dogajanja. Naš narod je bil do marčne revolucije 1848. l. (v bistvu je še danes) narod proletarcev, v katerem so se komaj zaznatno risale meje bodoče gospodarske in socialne diferenciacije. In tak neizoblikovan narod se je moral, gnan od tokov evropske socialne zgodovine, buričen od lastne, sicer še neporojene podobe, boriti tudi za pravico svobodnega udejstvovanja v narodnem življenju. Zato zakriva prvotni socialni obraz našega slovstva vel narodnostnih bojnih ge-

sel, ki pa so sicer tudi samo ena oblika te prvotne borbe.

In če se sedaj drznemo iz tega vidika pogledati na slovensko literarno zgodovino, tedaj se nam nudi ta-le slika:

a) V 16. stoletju je morala živeti v delu plemstva, ki je posedovalo slovensko zemljo, vsaj rahla zavest, da je bodisi še po rodu, bodisi po svojem življenjskem položaju v neki zvezi z zemljo oziroma z narodom, med katerim živi. Tudi v delu meščanstva in rahli plasti izobraženstva je morala živeti neka podobna zavest. Iz kulturnega sožitja tega plemstva in omenjene inteligentne plasti je na trdni podlagi žive kmetijske govorice in pod obzorjem novega verskega pojmovanja vzrasla slovenska protestantska knjiga, ki je bila namenjena vsem ljudem: plemeniti, meščanskim in kmetijskim, ki so imeli omenjeno zavest ter čutili potrebo po novem verskem nauku.

b) V protireformacijski dobi pade slovenska književna produkcija zato, ker se nista mogla izoblikovati pisec in bravec na istem ali vsaj približno podobnem socialnem stalu. Plemstvo in meščanstvo sta se morala še mnogo bolj odtujiti narodu in zemlji, kakor sta bila odtujena v prejšnji dobi.

c) Doba enciklopedizma in akademizma koncem 17. stoletja je plod svetovljansko čutečega plemstva in izobraženstva. Slovenski kmet pomeni za pisatelje te dobe v najboljšem slučaju predmet akademskega zanimanja. Tudi meščan je ponemčen ter socialno in kulturno še mrtev. Kmet leži izmučen po izjalovljenih uporih sključen na plugu.

d) V prosvetljeni dobi je začel rasti meščan. V njegovih vrstah deluje poleg duhovniške že posvetna inteligenca, katero mnogi razkroj fevdalne in nastajanje uradniške države. Za kmeta se zanima država prosvetljenega absolutizma, ki hoče imeti v njem dobrega plačnika davkov, zdravega novaka in zaveznika pri obračunu s fevdalnim plemstvom ter naraščajočo gospodarsko in politično močjo meščanstva. Tudi meščanstvo, zlasti njegovo izobraženstvo hoče po svoje oblikovati kmeta. Tu je zarodništvo slovenskega političnega boja za narodni preporod.

e) V dobi romantike se je meščanski živel saj v ardišnji slovenski skupini okrepil. To priča na kulturnem polju Prešernova pesem, ki je po svoji

notranji vsebini, kakor smo videli v prejšnjih pis-mih, obče slovenska oziroma obče človeška, po svoji zunanji podobi pa izrazito meščanska. Tudi Čopova literarna ideologija svedoči, da je slovenska romantika plod naraščajoče gospodarske in politične sile slovenskega meščanstva oziroma dotoka pomeščanjene zdrave telesne duhovne sile, ki jo daje temu sloju intelektualna preobrazba cvetu slovenske vasi v šolah. Pač pa so pobočne struje slovenskega pismenstva: nabožna pesem, versko propovedništvo, gospodarsko poučna knjiga, janzenizem i. t. d. vplivale tudi neposredno na dušo slovenskega kmeta ter budile njene speče sile.

In tukaj vidim bistvo Vrazovega problema. Tudi on je bil po svoji pesniški izobrazbi meščanski pesnik, kljub vsej romantičnosti ljubezni do narodne pesmi. Toda koncepcija njegovih pesniških podob je prekašala sprejemljivost vzhodno-stajerskega kmeta in duhovnika, meščanstvo pa je bilo na Stajerskem še bolj ponemčeno kakor v Prešernovi deželi. Zato je Vraz uskočil s svojo pesmijo k Ilircem, ki so imeli že precejšen del hrvaškega meščanstva in celo plemstva na svoji strani.

Semena, ki je zanesel ilirizem, val vseslovanske regeneracije, v osrednjo slovensko skupino, niso sicer docela zamrla, toda organska zveza kmetijske jezika v meščanski literaturi jih je kmalu zadušila. Zlasti ko je dobila ta smer tudi svoje glasilo v Bleiweisovih Novicah, ki so izšle prvič 5. julija 1843. l., je postalo nemogoče spreminjanje slovenskega književnega jezika. Novice so bile sicer ustanovljene z namenom, da bi širile kmetijski in rokodelski pouk, toda med naročniki in pisatelji je vladal meščan oziroma duhovski in posvetni izobraženec. Njihovo obzorje je o marsičem celo nižje od obzorja Vođnikovih Ljubljanskih novic, res so se mnogo trudile za zboljšanje gospodarskih razmer v deželi, toda njihova glavna zasluga je, da se prenašala ideje o slovenskem narodnem preporodu v zadnje vaje svojemu izobraženemu naročniku, ki jih je raznašal med ljudstvo. Tudi pesništvo Novic je izrazito malomeščansko. Koseski udarja sicer včasih na socialnejše strune ter poveljuje slovenskega »oratarja«, toda njegov »bognoglasni« patos je mogel navduševati samo meščana. Še oddaljenejša od ljudstva je bila slovenska ilirska stranka, ki se je še vedno

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 5. febr.: 7.30 Sadjarstvo (ing. Luk-man) — 8.00 Navesti za kmetovalce — 8.15 Gimnastika (M. Dobovšek) — 8.45 Poročila — 9.00 Versko predavanje — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 10.00 Elektrotehnika (dr. M. Vidmar) — 10.30 Zabavni kotiček (St. Bitežnik) — 11.00 G. Drmota poje narodne (spremljavo improvizira dr. Svara); vmes harmonika solo, g. Stanko 12.00 Cas, poročila, plošče — 15.00 Sumarstvo (ing. Novak) — 15.30 Gdč. Dragica Sok poje slovenske narodne s spremljevanjem salonskega kvinteta — 16.30 Ljudska igra: »Če pismošča prepozno pride« (P. Perko) — izvirna radijska šala, igra Ljudski oder — 17.00 Plesno glasbo izvaja Odeon jazz 20.00 Samospevi ge. Schieck Kőnig — 20.30 Ronny — jazz s sodelovanjem pevskega kvarteta — 22.00 Cas poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 6. febr.: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet: IV. ura ruske glasbe — 18.30 Esperanto (g. Kozlevčar) — 19.00 Srbohrvaščina (dr. M. Rupel) — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Prenos opere iz Belgrada — 22.30 Cas, poročila.

Torek, 7. febr.: 11.15 Soliska ura: Nikola Tesla (dr. Cermelj) — 12.15 Radio kvartet — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, Radio kvartet, borza — 17.30 Salonski kvintet: Otroška ura — 18.30 Nemščina (dr. I. Grafenauer) — 19.00 Dubrovnik II. (dr. Andrejka) — 19.30 Potovanje v Zadujo Indijo (ing. F. Lupša) — 20.00 Prenos iz Zagreba — kompozicijski večer — 22.00 Cas poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja, 5. februarja.

Zagreb: 20.00 Tamburaški zbor — 20.30 Slag-gerji in operetne melodije — Milano: 21.00 Operni prenos — Brno: 19.00 Koncert gledališkega in radio orkestra — Barcelona: 22.45 Večerni koncert London Region: 21.00 Bogoslužje — 22.05 nedeljski orkestralni koncert — Stuttgart: 20.15 Veseli večer — Suisse Romande: 20.00 Radio orkester — Berlin: 20.00 Koncert — Belgrad: 20.10 Izprehod po Evropi — Rim: 20.45 Dolarska princesa, opera — Beromünster: 20.00 »Lakme«, opera — Langenberg: 20.00 Koncert — Praga: 20.05 Instrument. koncert — München: 20.20 »Willem Tell«, igra — Budapest: 18.00 Koncert vojaške godbe — 19.30 Prenos igre iz studia.

Ponedeljek, 5. februarja:

Zagreb: 20.00 Prenos iz Belgrada — Milano: 20.30 Koncert komorne glasbe — 22.00 Orkestralni koncert — Brno: 20.00 Orgelski koncert — 20.30 Komična opera — Barcelona: 21.15 Večerni koncert — 22.00 Kitar — London: 22.45 Vokalni koncert — Stuttgart: 20.05 Leharjev večer — Suisse Romande: 20.35 Simfonični koncert — Berlin: 21.20 Filharmonija — Belgrad: 20.00 Operni prenos — Rim: 20.45 Koncert lahke glasbe — Beromünster: 20.00 Wagnerjev večer — Langenberg: 20.00 Collegium musicum — Praga: 20.00 Pianinski koncert — Dunaj: 19.45 Tekme FISE v inostu — 20.05 Leharjev večer — 21.15 Koncert filharmonikov — München: 20.45 Koncert filharmonije — Budapest: 21.30 Koncert opern. orkestra — 22.00 Jazz.

Torek, 6. februarja:

Zagreb: 20.00 Kompozicijski večer — 21.15 Veseli večer — Milano: 19.10 Plošče — 19.30 Plošče — 20.30 Operetni prenos — Brno: 21.10 Koncert radio orkestra — Barcelona: 21.10 Operni prenos — London: 21.00 Koralna glasba — Stuttgart: 20.45 Koncert — Toulouse: 21.00 Simfonična glasba 21.30 Operni fragmenti — Suisse Romande: 21.00 Kabaretni koncert — Belgrad: 20.00 Koncert godalnega kvarteta — 21.00 Zagreb — Rim: 20.15 Plošče — 20.45 Zester koncert — Beromünster: 19.45 Scene iz veseloigre »Napolitanec« — 20.15 Narodne melodije — Langenberg: 21.00 Koncert —

Senovo

V nedeljo, dne 12. februarja, priredi pevsko društvo »Probudac« v šolski dvorani na Senovem pevske koncert ob pol 4 popoldne. Na tem koncertu se bodo izvajale 14 skladb najboljših slovenskih skladateljev. Koncert vodi pevovodja g. Martin Seher. Kolikor vemo, bo ta koncert edina prosvetna prireditev v predpustni sezoni na Senovem, zato priporočamo vsem ljubiteljem naše lepe slovenske pesni, da se koncerta udeleže in dajo s tem zadoščenje idealnemu strem-ljenju naših pevcev.

skušala uveljavljati v slovenskem življenju, dasi je živila samo v glavah maloštevilnih izobraženec. Trudila se je, da bi vnesla svoj umetni skovani besedni zaklad v književni jezik, kovala je literarno vseslovansčino. Iz njenega nerealnega zanosa se je rodil tip slovenskega »rodoljuba«, ki je menda neumrljiv.

V vsem svojem dejanju in nehanju se nam meščanska usmerjenost slovenskega literarnega in javnega preporoda posebno ostro kaže v revolucijskem letu 1848.

Kranjski del, nosilec ideje slovstvene nepretrganosti, je v glavah svojih izobraženih voditeljev ustaljen, meščansko čuteč in misleč, dasi se bude v njegovem kmetiskem sloju nove smeri. V volitvah v prvi revolucijski parlament bi kmetijski volivec skoraj zabrisal zahtevo inteligentnega meščana po Zedinjeni Sloveniji, kajti gnil se je predvsem za zemljo kot golo lastnino.

Koroško skupino, ki je bila še takrat čvrsta, kakor jetičnik preden vleže, dvigujeta dve misli: vseslovanska (ilirska) — Jarnikova — Majarjeva in Einspielerjeva in slovenska — ljudskovzgojna Slomšekova, ki sta rodili Janežičevo kulturno poslanstvo v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja.

Stajerski del je še vedno nestalen: kroži okoli jedra svojega narečja, pljuska na vzhod za Stan-ekom Vrazom, hrepeni pa tudi po združitvi s slovenskim jedrom.

Dinajska slovenska meščanska in visokošolska emigracija, v kateri prevladujejo sinovi kranjske skupine, je spoznala, da je rešitev Slovencev v združenju v enotno slovensko deželo, zato proglasi idejo Zedinjene Slovenije ter jo vrže osrednji skupini v naročje. Tudi grška slovenska kolonija širi geslo Zedinjene Slovenije ter budi Slovenski Stajer.

V globini slovenskih meščanskih pokretov pa se je prebujal kmet, ki je zahteval, naj mu zagotovijo večno posest zemlje.

* Nemški zgodovinar Helfert pravi v svoji zgodovini marčne revolucije o tem to-le: »Nikjer na ozemlju avstrijskih pokrajin ni bilo huje razburjenosti, kakor v slovenskih okrajih.« Helfert II. str. 151.

KREMATORIJI

Akcija za sežiganje mrličev, za katero tudi pri nas nekateri zelo marljivo delujejo, ni nova. Začela se je tam nekje v osmem deceniju prejšnjega stoletja. V prvem času je bilo največje središče te agitacije v Milanu.

Tam je navdušeni propagator Gaetano Pini z vso resnostjo prevzel to akcijo v svoje roke. V Milanu je bila zgrajena prva peč in leta 1876 ustanovljeno prvo društvo za sežiganje mrličev. Tu je tudi nastalo ime »crematorio«. Cremare namreč pomeni v latinskem in italijanskem jeziku: žgati, sežigati. Iz Milana so izšle tudi vse druge organizacije in društva za sežiganje, ki so se leta 1887 združile v Internacionalno ligo društev za sežiganje mrličev. Povsod so prirejali predavanja o sežiganju, pisali članke v popularnih listih, v dnevni tisk, posebno v bulvarske liste, največkrat v obliki anket, ki so za navno publiko, kot znano, najbolj privlačne. Prostožidarji, ki so bili zastop-

uspeha — pričakovali bi vsaj indiferentnost do tega vprašanja — marveč so Angleži ali še dalje in so angleškim državljanom direktno prepovedali sežiganje in postavili zakon, po katerem vsaka oseba s takim testamentarnim naročilom napravi velik greh proti svojemu telesu.

Taka obsodba vodilnega kulturnega naroda je vzela krematističnemu pokretu v svetu vsak elan in ga končno obsodila tudi na trajen neuspeh.

Danes so glavni borci krematističnega pokreta v Evropi marksistične in soc.-demokratske stranke: posebno boljševiki v Rusiji in soc.-demokrati na Dunaju. Razlog njihovega zavzemanja za to stvar je v njihovem materialističnem svetovnem in življenjskem nazoru. Boljševiški pokret ni samo socialni in ekonomski, ima duševno in kulturno ozadje, ima zgrajeno filozofijo, ki ruši v človeku vsako pot idealizma, ruši vse tradicije in uredbo,

Nov krematorij v Berlinu.

niki pri mestnih občinah in v parlamentih, so od svojih oblasti dobili direkten nalog, da morajo to vprašanje rešiti v samoupravnih in zakonodajnih telesih. In to postopanje v Evropi ni bilo brez uspeha. V Italiji bo, kakor je čuti, kmalu z drž. zakonom dovoljeno sežigati trupla onih, ki to žele — in bo torej s tem uvedeno fakultativno sežiganje. Med prvimi mesti poleg Milana, kjer se je ta stvar najmočnejše in najhitreje ugnézila, sta Zürich in Gotha. Nekatere države so pa sežiganje zabranile in je tako krematistični pokret dobil občuten moralni udarec.

Najbolj je padel kredit sežiganja na Angleškem. Ves krematistični svet se je čudil, ko je angleški parlament leta 1884 odločno odbil predlog, naj bi se dovolilo sežiganje mrličev kakor ponekod drugod tudi na Angleškem. Ta dogodek je bil za Anglijo kakor tudi za razvoj krematorijstov brez dvoma precejšnjega pomena.

Javno mnenje na Angleškem se je že v prvem času odločno uprlo proti akciji kremacije. To novost so pojmlili kot atentat na človeško dostojanstvo. In vsemu temu so Angleži tudi pozneje ostali zvesti.

Tukaj nam pade v oči, da v napredni Angliji krematistični pokret ni doživel le običajnega ne-

uničuje vero in civilizacijo. Še močnejši motiv, zakaj so pristopili k tej krematistični akciji, je pa ta, ker imajo pri tem pač svojo korist za agitacijo svoje stranke.

Dunajski social.-demokrati, tako imenovani avstromonarhisti, ki so si z boljševizmom precej v sorodu, pa organizujejo v svojih društvičlane, ki se po društvenih pravilih obvežejo, da se njih mrtva trupla sežgo. S to zavezo strankinega pripadnika se smatra, da bo ta tudi po smrti služil socialistični ideji. Vsi zagrizeni pripadniki markizma so krematisti.

V Rusiji se tudi po solah, čisto službeno, širi misel kremacije kot nekaj odpor in reakcija proti pravoslavju. Nedavno smo čitali v časopisih, da so boljševiki sredi veličastne cerkve v Upensku postavili krematorij. Vendar pa se zdi, da boljševiki za to stvar le toliko store, kolikor gre v prid njihovi boljševiški ideji in da to navdušenje v dušah nima pravega oljčka, kajti ravno svoje velike somišljenike lepo hranijo; kakor je znano, so za Lenna na najbolj živem trgu v Moskvi postavili razkošen ma-zolaj, njegovo truplo balzamirali in ga postavili v stekleno rakev, da tudi mrtve propagira za stranko.

Ko je Leon XII. odpiral sveta vrata

Ker bo ob otvoritvi svetega leta tudi letos papež Pij XI. odprl tako zvana sveta vrata, se spominjamo še onega dogodka, ko jih je Leon XII. odprl leta 1824 na predvečer božiča. Takrat so zaznali zvonovi vseh rimskih cerkva in pozdravni streli z Angelske gore, da se odpirajo po presledku pol stoletja sveta vrata vatikanske bazilike. Pred vhom v cerkev je sprejel papež kleče križ in gorečo svečo iz rok dveh kardinalov. Nato je papež zapel Te Deum, nakar so se sveta vrata odprla in dolga procesija se je začela pomikati skozi nje. Po končanem obredu je papež sprejel

v avdijenco predstavnike vseh mladeniških zavodov. Med drugimi je stopil takrat pred zbor tudi neki mladenič, katerega so predstojniki poslali, in ta je predčital vdanostni govor papežu. Po govoru mu papež ljubeznivo položil roko na glavo in ga blagoslovil. Kdo je takrat vedel, da je pred Leonom XII. klečal bodoči papež Leon XIII. Na vprašanje, kako se piše, je odgovoril njegov rektor, da se piše mladi mož Gioacchino Pecci, a doma je iz Carpineta... Pet in sedemdeset let kasneje, leta 1900 je odprl sveta vrata ta mladenič ko sivi starček...

Bekljada Hitlerjevcev državnemu predsedniku in novi vladi. Zada za oknom stoji (poslojpe drži kancelarja) sivi državni predsednik Hindenburg, desno zgoraj Adolf Hitler s svojimi prijatelji.

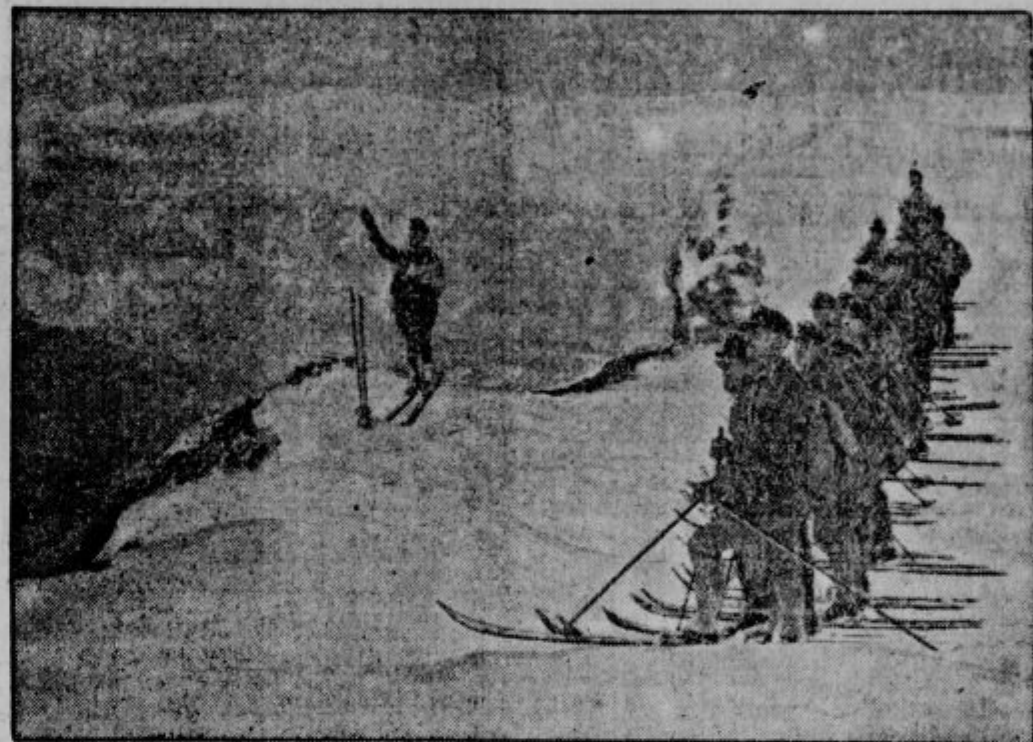
Kolin s svojo slovito cerkvijo. V Renu kosi tajajočega se ledu

Esperantski kongres v Kolinu

Živimo v viharji dobi. Narodi se razdvajajo, govori se o miru, a vsi se mrzično oborožujejo. Izginilo je medsebojno zaupanje in s tem se je tudi omajal temelj svetovnemu miru. Toda še imamo ljudi, ki niso izgubili vere v boljšo bodočnost, in to so esperantisti. Esperantska ideja se vedno bolj širi in zavzema vedno večje dimenzije. To pričajo vsakoletni esperantski kongresi.

Letos se bo vršil 25. mednarodni esperantski kongres v Kölnu (Nemčija) od 29. julija do 5. avgusta 1933. Mesto Köln bo dalo na razpolago impozantno kongresno palačo, ki ima krasne dvorane za 50, 100, 200-300, 900 oseb. Velika dvorana (Grosse Festhalle) ima prostor za 4200 oseb. V tej dvorani se nahajajo velikanse orgle a petimi manualji in 90 registri. S stolpa se vidi daleč po divni Renski dolini.

Köln se tudi zaveda važnosti esperantskega kongresa, zato hoče nuditi esperantistom vse, kar jim bo olepšalo bivanje v tem znamenitem mestu.

Nemško artilerijsko moštvo se vadi na najvišjem kraju Nemčije, Zugspitze, vztrajnosti in vzdržnosti za slučaj velikega požara. Pouk o razliki med snegom in ledom.

Zakoni v Pragi

Sleherno leto se zveže v Pragi okrog 12.000 zakonov, od teh okrog 2000 z nevestami, ki ne bivajo v Pragi. To število je že nekaj let stalno. Le takrat, ako vzamemo za merilo 10 let, se opazja neznačajno, vendar stalno padanje. Preteklo leto je bilo največ porok v mesecih aprilu (1034), juniju (1105) in juliju (1273). Najmanj zakonov se zveže vsako leto v maju, preteklo leto celo le 516 zakonov. To je brzokone posledica praznovanja, ker menijo nekateri (tudi inteligentni) ljudje, da se končavajo zakoni, zvezani v maju, nesrečno.

Vesele številke

Leto 1932 je prineslo Angliji in Škotski 12.019 spreobrnjenj s protestantske na katoliško vero. Posvečenih je bilo 127 novih duhovnikov, zgrajenih je bilo 14 novih cerkva in 45 novih poslopij za župnijske šole.

Pomožni škof monsignor Jakob Mac Faden je podelil te dni v Clevelandu sveto birmo 250 konvertitom, med temi je bilo 19 črncev.

Sola za brezboštvo

Kakor pišejo nekateri poljski listi, obiskuje okrog 900 Poljakov propagandistične tečaje v Moskvi, Leningradu in Harkovu. Ti ljudje so namenjeni specijlno za Poljsko in poljsko prebivalstvo, ki živi v Belu Rusiji in Ukrajini. Po končanih tečajih bodo poslani v propagandistične namene predvsem v Poljsko, v katero kanijo stopiti čez Gdansk in Nemčijo. Glavno pašnjo mislijo obrniti na brezbožno delo.

Delavci na Francoskem

Francosko ministrstvo za javna dela je objavilo, da je bilo leta 1932 odposlanih okrog 300.000 tujih delavcev, ki so bili brez zaslužka, v svoje domovine. In te malo tujih strokovnih delavcev je dobilo preteklo leto ponovno delo.

Rudna bogastva v Afriki

Najnovejša geološka raziskovanja po francoskem Kongu so odkrila izredno bogate zaloge cinka v tem delu francoskih kolonij. Po mišljenju uradnih krogov se domneva, da leže tu največje tovrstne zaloge na svetu. Poleg tega računajo s popolno gotovostjo, da leže tu tudi veliki petrolejski vreli kakor tudi zlata ruda. Eksploatacija tega rudnega bogastva je vsekakor odvisna od izgraditve železniške proge Kongo—Onsan ter pristanišča v Posit Noarju.

Nagrade papežev akademije

Papeževa akademija znanosti je razpisala nagrado za neko originalno znanstveno delo o diferencijalnih enačbah, kjer more tekmovali sleherni človek, najsibo katoličan ali katorikoli vere kakor tudi poljubne narodnosti. Svoja dela morajo reflektanti izročiti do 31. oktobra 1933, in sicer pisana v latinskem ali katerem modernem svetovnem jeziku. Prva nagrada znaša 10.000 lir.

„Mis Universum“ prodaja tobak...

Iz Pariza javljajo, da je »Miss universum« iz prejšnjega leta nastavila upravo turškega tobaka nega monopola za trgovskega potnika. Tako bo ta svetovna lepota poslej potovala po Nemčiji, Združenih državah, Egiptu in še nekaterih državah in nudila turški tobak. Vsi vzorci tobaka, ki jih bo imela ta turška agentinja na razpolago, bodo imeli napis »Miss universum 1932. letac«.

Smučar v planinah. »Očka, od česa pa prav za prav živite tu?« vpraša smučar kmela v planinah. — »To je odvisno od letnega časa. Poleti živimo od krav, pozimi pa od smučar-jev.«

MLADI SLOVENEČ

Južni veter potepuh...

Južni veter — potepuh
kar čez noč se na poljano
je priklatil in preganjal
zimsko radost v dalj neznanu.

Plunder, plunder — vsepovsod
pljuska zdaj nam pod nogami.
Smučarji vzdihujejo:
»Jojme, jojme, kaj bo z nami!«

V kotu smučke zdaj leže,
sanke in drsalke tudi...
Južni veter — potepuh,
na vso moč smo nate hudi!

Ni do tvojih nam darov:
nahoda in brozge... Raje
vzemi jih lepo nazaj
in se vrni v južne kraje!

Tonček in njegove orglice

Tonček je noč in dan sanjal o orglicah. O prelepih novih orglicah, ki tako lepo pojo, da bi jih angelci v nebesih poslušali... Pol leta je že vzdihoval po njih in prosil očeta, naj mu jih kupi. Oče pa sam hotel ničesar slišati o orglicah. Kaj bi z orglicami njegov sin, ki bo nekoč podedoval vso kmetijo za njim, si je menda mislil. Plug, sekira in lopata — to so koristne reči za kmečkega fanta!

Mimogrede povedano: Tončekov oče je bil od sile trd in skop mož. Najmanjšega veselja ni privoščil malemu Tončku, niti ene igrice mu še ni bil kupil. Ja pač pozabil Gorjančev oče, kako je bilo, ko je bil še sam mlad in poskočil in je imel v srcu toliko drobnih želja...

Ta skopost se je nad Gorjančevim očetom hudo maščevala. Tonček ni in ni mogel pozabiti orglic. Hej, kako bi se postavil pred drugimi fantiči, če bi jih imel! Sviral bi nanje, tako krasno bi sviral, da bi ga občudovali vsi. Na vsak način jih moram dobiti! je navadno zaključil svoje premišljevanje...

Nekega dne je Tonček slišal, da bo na trgu semen. Tam bo prav gotovo imela kakšna branjevka na prodaj tudi orglice. Vsaj ogledati si jih gre, če si jih že kupiti ne more.

Naskrivaj se je izmuznil od doma in jo mahnil na trg. Vse polno ljudi se je gnetlo tam. Stojnice so bile nakopčane s tako pisano robo, da takšne Tonček še ni videl svoj živ dan.

Ves majhen in droben je koracal od stojnice do stojnice in s poželjivimi očmi gledal, kako so drugi kupovali vse te lesketajoče se, lepe reči. Joj, kako srečni morajo biti! On pa takole sam in brez vsega kolovratu sem in tja in niti drobne podobice si ne more kupiti...

V Tončkovo srce se je prikradla črna zavist. Le kako more biti na svetu tako neumno urejeno, da si nekateri lahko kupijo vsega, on pa nič — čeprav je bogatega kmeta sin! Ne, to nikakor ni v redu!

Tako je prikoracal do stojnice, za katero je stala debela branjevka. Ošinil je s pogledom njeno robo — in oči so se mu zaiskrile. Glej tam — ali niso to prav takšne orglice, o kakršnih je sanjal noč in dan? Da, da, prav takšne so, prav za prav še mnogo, mnogo lepše...

Boječ se je približal stojnici in se zastrel v orglice kakor v največjo čudo sveta. Joj, kaj bi dal, da bi bile njegove! Vse. Še celo klobuček s krivcem, ki ga ima doma shranjenega v omari, bi dal... Ampak kaj bo branjevka s klobučkom, prosim vas? Branjevka hoče za svojo robo denar, denar — in tega Tonček nima. Niti prebite pare nima v žepu!

»No, fante, kaj bo dobrega?« ga je prijazno vprašala. »Kupi si kaj, kupi!«

»Takele orglice bi rad,« je pokazal Tonček na predmet svojih želja.

»Dobro znáš izbirati!« ga je pohvalila branjevka. »Takah orglic nima nihče na trgu. Na, poskusi, kako lepo pojo!«

Ves srečen je Tonček stisnil orglice v rokah in jih nastavljal na ustnice.

Orglice so zapele, tako čudovito mehko in sladko so zapele, da je Tonček pozabil na vse: na očeta, na branjevko, na denar. Stisnil je orglice tako krepko v rokah, kakor da jih noče nikoli več izpustiti. In že se mu je približal skušnjavec in mu šepnil v uho. »Tonček, kaj se obotavljaš? Steci z orglicami, steci — nihče ne bo nič zapazil. Samo pomisli: tvoje bodo potem orglice, za vse večne čase samo tvoje!«

In je skušnjavec dosegel svoj namen: Tonček se je mahoma spustil v dir.

»Primate ga, potepuha, primite tatu!« je začela branjevka na vsa usta kričati in kazati s prstom za njim. »Orglice mi je ukradel, pomislite, ljudje božji — takole mlad, pa že tat! Hej, hej, stražnik!«

Tonček je zaslišal kričanje razjariene žene za seboj in še hitreje je bežal. Bežal je, kakor da mu je sam peklenšček za petami.

Ko je pritekel do ogla visoke hiše in hotel zaviti v drugo ulico, pa se je zgodilo ono strašno, kar Tonček ne bo nikoli pozabil: z vso močjo se je zaletel v nekega človeka. In ni bil ta človek nihče drugi — kot stražnik s kruti brki pod nosom in debelo gumijevko v roki.

»Hej, kam pa ti tako hitro, dečko?« je zarohel nad njim in ga zgrabil za ramo. »Ali misliš, da si na gmajni, kali?«

Tonček ni mogel spraviti nobene besedice iz ust, tako se je bil prestrašil. Krčevito je stiskal orglice v rokah in sopal je kakor kovaški mehl.

Tedaj je budno oko gospoda stražnika že zagledalo branjevko, ki je oddalec mahala z roko in kričala:

»Držite ga, gospod stražnik, močno ga držite, da vam ne uide, razbojnik, tat, potepuh!«

»Aha,« je zabrundal stražnik in ostro pogledal fantiča: »Si ji kaj sunil, kaj? Hehe, dragi, to so pa grozne reči! Še obesili te bodo, boš videl!« In je tako ljuto pomagal z brki, da je Tončka obšla kurja polt.

Med tem jima je debela gospa branjevka že prisopihala naproti. Slabo bi se bilo godilo Tončku, če se ne bi med njega in njo postavila mogočna postava gospoda stražnika, ki je strogo dejal:

»Gospa, glede kazni bomo že mi odločili! Povejte vse po pravici in resnici, kaj je fantič storil, drugo bo uredila postava!«

Zenica je s črnimi besedami opisala Tončkovo pustolovščino in gospod stražnik si je vse vestno napisal v beležnico. Potem se je obrnil k Tončku in mu dejal:

»Čigav pa si prav za prav, frkolin, a?«

Tonček pa je bil še vedno tako prestrašen in zmeden, da ni mogel odpreti ust. S povešeno glavo je stal tam in stiskal orglice v rokah.

»Orglice vrni ženi, potem pa z menoj, če nočeš povedati, čigav si!« je zapovedal stražnik.

Molče je Tonček izročil predmet svojega greha in ponižanja branjevki v roke in dve debeli, vroči solzi sta mu privreli iz oči.

Stražnik je solzi opazil in zasmilil se mu je ubogi drobljanec, ki se je bil tako daleč spozabil... Prijel ga je za roko in mu z nekoliko mehkejšim glasom dejal:

»No, le pojdi z menoj, saj ne bo tako hudo! Če hočeš povedati, čigav si, te moram pač odgnati na policijo, da poizvemo, kako in kaj.«

Da bi Tonček v tem hipu povedal, čigav je? Za vse na svetu ne! Le kaj bo dejal njegov oče, ko bo izvedel za to sramoto...

Na policiji ga je neki gospod z naočniki na nosu izpraševal na vse načine, da bi kaj iztisnil iz njega. Tonček pa je samo polglasno ihtel predse in tako grozno mu je bilo pri srcu, da bi najrajši umrl.

Slednjič pa se je gospodu z zlatimi naočniki na nosu le posrečilo spraviti iz njega vse, kar je hotel vedeti.

In ni minilo pol ure, že je ves zaskrbljen in razjarjen prisopihal na policijo Tončkov oče. Kar za glavo se je prijel, ko je zagledal tam svojega mladega, edinega sina kot navadnega zločinca... Ze je stegnil roko, da bi ga privel k sebi in mu jih vprico vseh naštel po zadnji plati. To njegovo namero pa je preprečil gospod z zlatimi naočniki na nosu. Zamahnil je z roko in dejal:

»Če se vam zdi potreben kazni, mu jo nalozite doma. Po mojem mnenju bi bila tu na mestu skamo ena kazen.«

»Kakšna?« je vprašal Tončkov oče in grozeče pogledal malega grešnika.

»Takšna, da gresta oba še enkrat k oni branjevki in tam kupite svojemu fantiču orglice, zaradi katerih se je pregrešil zoper sedmo božjo zapoved: Ne kradi! Zapišite si, oče: skopost ni vedno na mestu, posebno pri otrocih ne. Fant mi je odkrito povedal vse. Takle premožen kmet — pa svojemu sinu niti orglic ne kupi! In pol leta vas je prosil zanje. Kupite mu orglice! Tako bo najlepše urejena tale neprijetna stvar za vse: — za vas, za nas, za branjevko in za Tončka!«

Tonček kar verjeti ni mogel, ko je slišal vse to. Namesto šibe — dobi zdaj orglice! Juhej! Če mu jih očeka res kupi, potem ima zlato srce in Tonček ga bo imel posled še bolj rad, tako rad, da ga nikoli več ne bo žalil...

In Gorjančev oče se je res udal. Prijel je Tončka za roko, se poslovil od prijaznega gospoda z zlatimi naočniki na nosu in odšel. Kam? Na trg po orglice...

In četrte ure kasneje je bil Tonček najsrečnejši človek na svetu.

Jurček in Mihee

Jurček: »Oče sem poreden, me položi mama brez večerje spat.«

Mihee: »Meni so pa to nikoli ne more zgoditi, ker moram vsak večer po večerji piti zdravilo...«

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev zlogovnice

1. Ime: Andrejček.
2. Zival: Zajec.
3. Mesto v Sloveniji: Skofja Loka.
4. Jed: Kaša.
5. Ptica: Vrabec.
6. Ulica v Ljubljani: Prešernova ulica.
7. Vzklik: Ziveli Slovenci!
8. Največji slovenski pisatelj: Cankar.

Pravilnih rešitev je bilo topot 186. Za nagrado je bil izžreban: Slavko Hartman, učenec III. razr. v Ljubljani, Vošnjakova ulica 4. Dobi knjigo: Mladost v džungli.

Izpolnjevalka: Zgodbica

Striček jež je sklenil:

»Branjevček postal bom!
Za denarcev možnjo
iglice prodal...«

In se je napotil

v daljno tuje mesto.

Čvrsto kakor mladec

meril, hej, je — —

Pa — buuu, buuu! — prituli

volk mu je naproti.

Jež se zvil je v klopčič:

»Zdaj se me pa — —!«

Ce bi bil brez igel,

volkec bi ga ham.

Jež zato je sklenil:

»Igel ne — —!«

Na mestih, kjer ležijo zdaj črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog.

Ena od pravilnih rešitev bo izžrebana na nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 9. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Mlada greda

Preljubi moj Kotičkov striček!

Ker vem, da jako dober si možiček —

uvrsti v svoje me krdele,

da srčace bo moje pelo,

da pesmice zmerom poln bo naš kotiček!

Zimi

Kaj letos se tako izmikaš

in jugu presladko dobrih klet?

Usnili se nas že, usnili,

ne zabi nas v tej strašni sili,

in blagoslovi brž nas s snegom

in kakor steklo gladkim ledom!

Drsalke, smučke čakajo,

po tebi bridko plakajo...

Dehlica toži

Kanarček davi, ljubi striček,

je ležal mrtev v tesni kletki.

Takoj sem stekla k dobri telki,

tožila jadao ji ko črček...

Li več, kaj meni bil je ptiček?

Ljubila bolj sem ga ko punčko

in bratec moj vojaka s puško —

zato je solzen moj ptiček...

Stana Novak,

učenka II. gimnazije v Ljubljani.

Konec junaškega smučarja

Stric Matič se je aprila s svojo ženo. Vsa jezen je pograbil smuča in se pripravil, da bi odšel od doma. Žena je požrla jezo in ga začela prositi, naj ostane doma, kajti čitala je vprav ta dan, kako se je neki smučar ubil. Stric Matič pa se ni dal preprositi. Kljubovalno si je nataknil kučmo na glavo in odšel.

Ko se je začel smučati, se je pozabil prekriti. Zdrčal je po hribu navzdol in se zaletel v trd štor. To je opazil sosedov pes. Zakadil se je za njim in mu raztrgal hlače. Smučarja je bilo sram, da bi šel podnevi z raztrganimi hlačami domov. Zato se je kljub tej nezgodi smučal dalje.

Ko je tako z veliko naglico drvel po strmih hribu navzdol, je nenadoma rekel: »štrbunk!« — in stric Matič je čofnil v potok. Led je zahreščal — in ubogi smučar se je pogreznil...

Kakšen božič je praznovala njegova žena, si lahko mislite!

Ta resnična zgodba naj bo v pouk vsem lahko-miselnim smučarjem.

Marija Jamšek, učenka IV. razr. v Svecini.

STRICKOV KOTIČEK

450. Dragi Kotičkov striček! — Veš, striček, midva sva si dobra prijatelja, čeprav Ti mene še ne poznaš, ker niš ne prideš v Belgrad. Jaz pa tako pridno prebiram Tvoj kotiček, da si v duhu že kar lahko predstavljam, kakšen si. Toda zdaj Te ne bom opisovala. Samo to Ti povem, da Te imam zelo rada in da se mi strašno dopadeš, ker znaš tako lepo kramljati z otroci — prav tako kakor naš stari očka, ki je imel dolgo sivo brado. Meni so strički z dolgo sivo brado zato tako všeč, ker me zmerom spominjajo na sv. Miklavža...

Veš, v Belgradu je vedno kaj novega, a tako lepo ni tukaj, kakor je v Ljubljani. Domači kraj je pač najlepši, kajne, striček?

Veš, pri nas imamo lepo muco. Včasih me tako ljubko po nosu poboža, da se skregava in stepeva... Če me uvrstiš med svoje kotičkarje, Ti ne bo žal. Pisala Ti bom v kratkem spet in Ti še kaj bolj lepega in imenitnega povedala.

Sprejmi lepe pozdrave od Tvoje Mimice Miris, učenke IV. razr. v Belgradu.

Draga Mimica! — Tvoje srčkano pismo me je prav posebno razveselilo. Saj iz Belgrada tako malo pisem dobim. Zato sem Ti napisal dolg odgovor in je bila v tem odgovoru marsikatera modrost skrita. Ampak žalosten je konec tega odgovora: v mojem košu leži in je križem-kražem ves pretrtan, tako da ga niti s povečevalnim steklom ni mogoe več prebrati... Kdo ga je tako zmrcvaril? boš vprašala. Najbrž tiskarski škrt, ki noč in dan v stavnici čepi in oprezuje, kje bi se dalo kaj škode narediti. O tiskarski škrt je od sile poreden po bi! Toda zdaj vsa jeza in vse tožbe ne pomagajo nič; odgovora ni...

Pa mi še kaj piši! Bog Te živi, Slovenka

mlada, tam v daljnem Belgradu! — Kotičkov striček!

451. Dragi Kotičkov striček! — Kakor je hitro skopnel prvi sneg, tako je skopnel tudi moj strah do Tvojega požrešnega koša. Mislim, da ne boš zavrnil mojega pisma.

Kaj pa delajo Požgančev oče? Gotovo jih nahuha zelo tare, ker se nič ne oglašajo v Tvojem kotičku. Najbolje bi bilo, da bi jih poslal na Dunaj k kakšnemu zdravniku, da bi jim pregledal nadoho. Morebiti so pa na luni, kjer je gotovo več snega, kakor v Ljubljani, in so zdaj smučajo tam gori. Vse je mogoče. Če jih slučajno kje srečaš, jim izroči moje pozdrave!

Bog Te živi! — Marjan Šavinšek, dijak II. b-razr. klas. gimn. v Ljubljani, Marjanišče.

Dragi Marjan! — Kaj zdaj Požgančev oče delajo, Ti pri najboljši volji ne morem povedati. Odkar so se zadnji oglašali z lune, ni ne duha ne sluha za njim. Močno mislim, da delajo na luni prav to, kar so delali na zemlji: palca na toistem trebušku vrtijo in lenobo pasejo... Ker so torej, kakor vse kaže, še vedno na luni, Ti tudi na druga vprašanja, ki so s prvimi v tesni zvezi, ne morem odgovoriti. Da jih nahuha tare, je že mogoče, ampak da bi se smučali na luni, je malo verjetno, ker so za takšne sorte sport in zabavo — kolikor jih jaz poznam — preleni. Glede pozdravov se obrni na profesorja Piccarda, ki bo v kratkem menda spet napravil s svojim balonom kratak sprehod v stratosfero. Ni izključeno, da se bo približal luni tako zelo, da bo Požgančevemu očetu lahko izročil Tvoje pozdrave. Saj sam praviš: »Vse je mogoče«.

Lepo pozdravljen! — Kotičkov striček.

452. Ljubi Kotičkov striček! — Mladega »Slovenca« prebiram, odkar znam čitati. Doslej Te nisem nadlegoval s pisanjem, ker sva si dopisovala s Požgančevim očetom, ki so vrl možakar. Zal sem zdaj izgubil njihov naslov, zato se obračam nate in Te prosim, da me postaviš v kotiček. Saj zmerom držim s Tabo. Fantje moramo skup držati! Jaz zelo rad pojem. Najljubša pesem mi je ona nar.: »Slovenec sem, Slovenec čem ostati... Ali več, kje stanujem? Na Glinah v družstvenem domu. Pri nas vedno igrajo kakšne lepe igre. Ali Ti je znana igra »Kralj na Betajnovic«? V tej igri sem jaz igral Francejina.

Pozdravlja Te Albin (pišem se pa Valentin), učenec III. razr. na Viču.

Dragi Albin! — Ti si mi tiček, ti! Najprej se pobahaj na ves glas, da sta si dopisovala s Požgančevim očetom, potem pa izjavljaj, da zmerom z mano držiš. Kje se pa to ujema? Če bi zmerom z mano držal, bi pač ne smel pisati in takšno grozovansko »hvalo« peti Požgančevemu očetu, temveč meni. Seveda zdaj, ko si naslov od Požgančevega očeta izgubil, sem Ti dober jaz, kajne? V silni sili se muhe že!

To, da moramo fantje skup držati, si pa kar možko in lepo povedal. Toda pri nas slovenskih fantih je že tako, da nikoli skup ne držimo. Eni vlečejo voz na to stran, drugi na nasprotno stran — Bog se nas usmili, le kako bomo voz spravili z mesta, če ga ne bomo vsi skupaj porinili naprej?

Da rad poješ in da Ti je ona prelepa narodna pesem »Slovenec sem, Slovenec čem ostati« najljubša, me močno veseli. Kajti tudi jaz od sile rad prepevam in tudi meni je ta pesem nadvse mila in draga. Saj je bila to prva pesem, ki mi jo je nekoč pela mama nad zibelko, zato sem si jo tako neizbrisno vtisnil v spomin. Pridi ob priliki k meni, je bova skupaj zapela, da bo odmevalo čez doline in goré!

Lepo Te pozdravlja — Kotičkov striček.

453. Dragi Kotičkov striček! — Veš, pri nas se sankamo kar po travi, ker ni snega. Smučarji nosijo smučke na ramah in iščejo sneg.

Ali se Požgančev oče še vedno niso vrnili z lune? Če moreš, jim sporoči, naj hitro odbržijo k vetrovom in naj jim naročijo, naj se nemudoma odpravijo proti Ljubljani in njeni okolici, s seboj pa naj prinesejo beli sneg in ga natrosijo vse-nokrog. Če mi to željo izpolniš, Ti bom iz srca hvaležen.

Srčno Te pozdravlja Marica Hojkar,

učenka I. razr. m. š. v št. Vidu nad Ljubljano.

Draga Marica! — Prečudni ste mi ljudje v št. Vidu! Pozimi se smučate po travi, poleti se pa najbrž kopljete v prahu... Narobe svet! Ampak nekaj pravih smučarjev pa le mora biti med vami, ko praviš, da nosijo smučke na ramah in iščejo sneg... Kako ga pa iščejo — ali s svetiljkami ali z daljnogledi? Ti sneg ti, da more biti tako poreden! Se mu je najbrž zahotelo igrati prelepo igro skrivalnice — in zdaj kuka izza takšne gore in se ubogim smučarjem smeji v pest in še korenček jim strže povrhu: »Slek, slek! Od srca želim vrlim smučarjem, da nagajivca kaj kmalu iztaknejo in mu pošteno navijejo uhlje!

Kako in kaj je zdaj z Požgančevim očetom, sem že fantiču nad Teboj natančno pojasnil. Tudi Ti se obrni s svojo željo glede vetrov na profesorja Piccarda, ki bo gotovo storil vse, kar je v njegovi moči, da Ti ustreže.

Pozdravljen! — Kotičkov striček.

457. Dragi Kotičkov striček! — Prav lepo se Ti zahvaljujem za poslano knjigo. Zelo sem je bila vesela. Prečitala sem jo že večkrat, pa se mi čedalje bolj dopade.

Če greš kdaj na sprehod proti Sv. Križu, me spotoma obišči. Stanujem v Zelni jami v ulici našega slavnega pesnika Prešerna, št. 18. Igrala bova igro jo-jo.

Te pozdravlja Vida Kante, učenka IV. b-razr. v Lichtenh. zavodu v Ljubljani.

Draga Vida! — Na sprehod proti Sv. Križu me kar nič ne vleče, kajti je med »sprehajalc« preveč takih, ki gredo tja, nazaj pa ne pridejo nikoli več... O da, saj si včasih tudi jaz iskreno zaželim takole kar na tihem oditi in se nikoli več vrniti, kadar sem le preveč žalosten in zagrenjen. Ampak zdaj pozimi mi ledeni domek pri Sv. Križu kar nič ne diši... Ze leta in leta prosim Boga, naj ukrene tako, da napravim svoj zadnji sprehod tja — ko prvi pomladni zvončki začnejo v ptički svoje prve pomladne pesmi zapojti. Takrat je pri Sv. Križu tako lepo...

Tudi z igrico jo-jo ne bo nič. Ne rečem, da je ne znam — o, pa še kako jo znam; se upam s samim ljutim gospodom ljudjoškim poglavarjem Rompompommomfidralaljahopsaridelidelindarašabumabomom kosati — ampak se bojim, da bi se vretence zapletlo v moje dolgo, častljivo brado tako hudo, da ga ne bi več mogel izmotati iz nje in bi si moral nazadnje brado celo ostrčiti. To je bil grozovit udarec zame in za vesoljno domovino, zato, kakor sem rekel in dejal: nič ne bo, draga moja, z obiskom, nič!

Te prav lepo pozdravlja Kotičkov striček.

Mati je stopila do moža: »Pa bi bilo vendar prav, če bi poslali po zdravnika. Janezek se mi zdi hudo bolan.« — On: »Beži, beži, saj je bil že večkrat tak, pa je bil kmalu spet dober.« — Mati: »Že res, ampak ne takrat, ko ima počitnice.«

DELA VSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Golgota lesnega delavca

Mase delavstva, katere je beda in brezposelnost prignala do vrhunca revščine, se kakor utopljenece oprijemljejo slamnate bilke, če dobe kakršen koli zaposlitev. Ne vprašujejo "kratki" t. p. delavci, kaj jim je treba, ampak le, da bi imeli kaj jesti. Vselej se skromnosti življenjski standard zaposlenih delavcev, vseh nizkih plač in dragih življenjskih potrebščin, stalno pada. Zato nam je razumljivo, da se v takih okoliščinah zgodi vedno več nesreč pri delu. Posebno nam je valed tega razumljivo žalostno stanje delavstva in pa statistika nesreč v lesni industriji. Duševna brezbržnost, katero povzroča beda, delovni čas, slabe zaščitne naprave so veliki vzroki za mnogo preveliko število nesreč pri delu.

Statistično je ugotovljeno, da se je v zadnjih petih letih v Bosni in Hercegovini, kjer je lesna industrija najbolj razvita v celi Jugoslaviji — smrtno ponesrečilo v enem letu 133 delavcev, težko se je ponesrečilo (da bodo trajno delarno-štetni) 502 lesnih delavcev, 3259 pa je takih slučajev nezgod, da bodo tudi težko kdaj popolnoma delazmožni. Vse to leto je torej poprečno v Bosni in Hercegovini v lesni industriji 3927 nezgod. Toliko žrtev sorazmerno po številu delavcev ne zahtevajo ali bolje rečeno ne požrejo niti vojne.

Največ nesreč se zgodi v gozdu pri podiranju, belanju in tesanju dreves, in sicer 24,80%. Nato pride delo pri spravljaju lesa na žage, bodisi potom železnice ali vozov z 18,97% vseh nesreč. Skoraj v vseh slučajih je delavec trajno za delo nesposoben, če se mu pripeti nesreča na ržah ali valjanju hlodov iz gozda. Najmanj nesreč trajnega značaja nastane pri valjanju hlodov na žago, pri padanju dreves itd. Te nesreče so zelo pogoste. V teh slučajih in pri delu na žagi s polnojarmeniki, je najmanj smrtnih nezgod.

Po statističnih podatkih morajo na vsakih 10 let vsaj zaposleni lesni delavci biti enkrat ranjeni, poškodovani ali smrtno ponesrečeni. — Kdo je tega kriv? Gotovo da delodajalec, ki pozna samo kapitalistična gospodarska načela. — delavca, človeka pa ne! Gotovo pa tudi družba, ki ne ve ali ne zna zaščititi pravice delavstva z dobro zaščitno socialno zakonodajo.

Kam z vajenci?

Pred nedavnim časom je izšla silno potrebna knjiga »Akademski poklici«. V tej knjigi more najti vsak mlad in izobražen Slovenec vsa navodila pri izbiri svojega poklica.

Taka knjiga bi bila prav zelo potrebna tudi našemu delovnemu naraščanju in našim staršem, ki svojih otrok ne morejo dati v šolo. Vajencem in eploh delovni mladini bi bila potrebna zato, da ji pokaže vse poklice in vse možnosti za zaposlitev s to in to izobrazbo, da pokaže, katera obrt je prenapolnjena in v kateri si je še mogoče zaslužiti vsaj vsakdanji kruh. Staršem pa zato, da bi mogli svojim otrokom prav svetovati. Toda take knjige še do danes nimamo.

Vprašanje poklica je za vsakega človeka eno najvažnejših in najosudnejših vprašanj. Napačen korak v tem oziru se maščuje nad človekom vse življenje. Posebno v današnjih časih — v stoletju tehnike in brezposelnosti — je to vprašanje prav posebno važno, pa tudi zelo težko. Pri roki imamo statistiko iz Nemčije, ki kaže usodo nemških vajencev po dovršeni učni dobi. Ne bo odveč, ako navedemo par ugotovitev, posebno radi tega, ker so pri nas razmere precej podobne onim v Nemčiji. Statistika pokaže, da je vajencem kaj lahko dobiti zaposlitev, dokler so vajenci in delajo brezplačno. Toda po dovršeni učni dobi ne ve mladi pomočnik ne kod ne kam. V Nemčiji so izračunali, da zapusti 34% ali dobra tretjina vseh vajencev svojega mojstra že v enem mesecu po preteku učne dobe, 18% jih ostane pri mojstru do enega leta, 26% pa preko enega leta, 22% pa jih postane takoj po končani učni dobi brezposelnih. Ko so po nekaj letih vprašali te mlade izučene vajence, kje se nahajajo in kakšna dela opravljajo, se je ugotovilo, da opravlja le 29% bivših vajencev svoj prvotni poklic, 6% jih je v tujem poklicu, 65% pa jih je brezposelnih. Dve tretjini vajencev mora torej v Nemčiji računati s tem, da ne bodo mogli dobiti nobenega dela.

Kako je pri nas, ne vemo, ker nimamo številk. Lahko pa smo prepričani, da ni nič boljše kot v Nemčiji. Prav redki so tudi pri nas tisti vajenci, ki ostanejo po dovršeni učni dobi pri svojem mojstru in redki so tudi tisti, ki se še po par letih nahajajo v tistem poklicu, za katerega so se izučili. Danes najdoh n. pr. ključavničarje prav povsod: pri zidarjih, v trgovinah, celo v pisarnah, kot navadne delavce ali služe i. dr., samo kot ključavničarske pomočnike ne. Prav tako je s šiviljimi in trgovskimi nameščenci. Tudi pri nas so v nekaterih strokah kar najmanjši izgledi za zaposlenost po dovršeni učni dobi.

Vprašanje kam z vajenci, je torej danes silno važno vprašanje. Rešitev ni lahka. Vendar smo prepričani, da se da z dobro voljo in z resnim delom marsikaj doseči.

Mnogo dobrega pa bi bilo mogoče v tem oziru doseči na sledeči način:

1. Z zakonom naj se določi primerno, zdravo razmerje med plačanimi pomočniki in vajenci pri enem mojstru.

2. Obrtna zbornica naj stalno obvešča javnost o obrtih, ki so prenapolnjeni s pomožnim osebjem in o obrtih, kjer bi se dala dobiti zaposlitev.

Kdo plačuje prispevke za OUZD?

V. T., Maribor. Na Vaše vprašanje, kdo mora plačevati prispevke za Okrožni urad, vam na tem mestu sporočamo to-le:

Po predpisih zakona o zavarovanju delavcev mora plačati prispevke v celoti delodajalec. Ta pa je upravičen, da delavcu po zakonu predpisani del prispevka v zakonitem roku odtegne in sicer sme delavcem nanje odpadajoči del prispevka odtegniti le ob prvem izplačilu zasluzka. Ako tega ob tem času ni storil, sme to storiti še v dobi enega meseca, ako pa je dobil delavce mesečno plačo, v dobi dveh mesecev. Na delavca odpadajoči del prispevka znaša polovico celotnega bolnišnega zavarovalnega prispevka. Neizplačani zavarovalni prispevek mora v celoti plačati podjetnik in ne sme delavcu tega naslova uidešar odtegniti.

Prispevki se predpisujejo za vsak prihodni dan zaposlenja izveniški nedelje. Predpisujejo se pa tudi za praznike, ne glede na to, ali se je delalo ali ne. Za čas, ko je delavec v staležu bolnikov, se prispevki ne predpisujejo.

V zvezi s temi prispevki predpisuje urad na

istem plačilnem nalogu tudi prispevke za delavsko zbornico in za borzo dela. Prispevek za delavsko zbornico plača delavec sam in mu ga sme delodajalec v celoti odtegniti, dočim pa plačata prispevek za borzo dela vsak polovico.

Koliko znašajo ti prispevki in koliko vam sme delodajalec odtegniti, vam ne moremo sporočiti, ker bi taka tabela vzela preveč prostora. Morete pa si nabaviti tako tabelo za malenkostno odškodnino pri OUZD, oziroma pri njegovih ekspoziturah.

Komu je treba prijaviti obratno nezgodo?

Zavarovani člani Okrožnega urada pridejo čisto ob svoje pravice, ker teh pravic ne uveljavljajo pravčasno in na pravem mestu. Posebno mnogokrat se to dogodi onim, ki se pri delu ponesrečijo, pa te nesreče ne prijavijo. Ko so po nekaj letih polavijo s pohabljenim roko ali nogo ali drugače pri OUZD, se jim mora odškodnina za nesrečo seveda odkloniti, ker so prišli prepozno. Res je, da mora vsako obratno nesrečo delodajalec sam javiti pri Okrožnem uradu in sicer v 24 urah. To se pa čisto ne zgodi, ker delodajalec za nesrečo niti ne ve, ali pa tudi on ne pozna predpisov. Da je nesreča javljena zdravniku OUZD, to ne zadostuje. Zato pa priporočamo, da vsak ponesrečenec sam takoj javi nesrečo Okrožnemu uradu.

Iz knjig in revij

Okrožni urad je izdal spominski spis »Zbornik delavskega zavarovanja 1922—1932«. V spisu se nahajajo dobri informativni članki o našem delavskem zavarovanju in pa tudi dobri, poljudno pisani članki zdravnikov Okrožnega urada. Prav potrebno bi bilo da bi vsak zavezanec in izobražen delavec to knjigo prečital, da bi mogel potem oceniti pomen zavarovanja za delavstvo. Tistim delodajalcem, ki govorijo o prevelikih socialnih bremenih in ki označujejo zavarovanje kot lukus, ki si ga naša revna država ne bi smela privoščiti, odgovarja Zbornik takole: Če izgubi delavec službo, izgubi več kot kmet, če bi ga zadele elementarne katastrofe in več kot obrtnik in industrijec, če ga zadene kaka nesreča. Pri prvem je ogrožena eksistenca s sto odstotki, pri drugih pa le z nekim majhnim odstotkom. Toda, kjer so ogrožena življenja, tam v etični zajednici, kakršna mora človeška družba nujno biti, sploh ne more biti stavljeno vprašanje, ali naj se tu pomaga ali ne. Razgovor je dovoljen le o načinu, kako naj se ta pomoč najprilneje nudi.

Opozoriti moramo tudi na najnovejšo številko glasila mednarodnega urada dela, ki se bori v svojih člankih z brezposelnostjo in tako zvanim nepretrganim delovnim časom, ki ga pa pri osemurnem delovniku nikakor ni priporočati. Priporočljiv je pa tam, kjer traja delovni čas 6—7 ur dnevno.

Nov pravilnik o voznih olajšavah za brezposelne delavce

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je v soglasju s prometnim ministrom spreminil in dopolnil pravilnik o voznih olajšavah za brezposelne delavce.

Vozne olajšave po uveljavljenju novega pravilnika ne bodo več omejene, kako je bilo dosedaj samo na industrijsko delavstvo, delavstvo trgovin, rudnikov in podobnih podjetij — temveč bodo veljale te olajšave za vse delavce in nameščence. Ko bo ta pravilnik objavljen v »Službenih novicah«, bo vsaka potna listina, katero izda Javna borza dela, veljavna samo 14 dni, računajoč dan izročitve kot prvi dan. Delavec potuje lahko po svoji volji vendar samo 14 dni. — Delavec je v smislu tega pravilnika vsak, ki da svojo telesno ali duševno delovno moč v najem proti nagradi ali za lastno izobrazbo.

Bodoči predsednik Združenih držav za starostno zavarovanje

Roosevelt, bodoči predsednik Združenih držav Severne Amerike se je že prej, ko je bil še guverner države New York, boril za državno preiskrbo starih delavcev in je leta 1930 podpisal zakon o starostnih rentah, na osnovi katerega je prejemalo v njegovi državi okoli 50.000 starčkov primerno starostno rento. V preteklih volitvah oziroma v volilnem okraju je bilo pri Rooseveltu starostno zavarovanje ena izmed glavnih točk programa za bodoče delo. Treba je poudariti, da se je v Ameriki prvič zgodilo, da bi državni predsednik vzel v svoj program tako izrazito socialno politično misel, in nekateri poznavalci ameriških razmer pravijo, da je prav ta točka programa pripomogla Rooseveltu do zmage.

Drobne vesti v duhu, treh vrstah

Pristaniški delavci v Le Havru v Franciji so prenehali s stavko, ker jim je bila obnovljena stara kolektivna pogodba.

Primanjkljaj v sovjetskem proračunu za leto 1933 znaša tri milijarde rubljev.

Na Danskem bo v februarju stopilo v generalno stavko nad 150.000 delavcev, radi 20% znižanja delavskih plač.

Število brezposelnih tudi v Franciji narašča dalje in je po uradnih podatkih število registriranih brezposelnih delavcev v prvi polovici januarja naraslo za 13.000 oseb.

Kljub krizi si še vedno nekateri dovoljujejo raznovrstni nepotrební luksus, n. pr. dražje inozemske nageljne, pomaranče (saj je domačega sadja dovolj) itd. — Naše nečelo mora biti, čim večje je pomanjkanje tem manjša mora biti razlika med bogatimi in revnimi — v razdelitvi dobrin.

Letošnja zima je dala povsod dovolj snega. V Lvovu v Poljski je zaposlenih pri snazenju ulic in cest čez 500 brezposelnih delavcev, na Dunaju čez 1000 in v naši slovenski Ljubljani sta zaposlena pri pospravljanju snega točno 102 delavca.

V zadnjih dveh tednih se je število brezposelnih v Nemčiji povečalo za 193.000 oseb tako, da je sedaj ogromna masa 5.970.000 delavcev brez zasluzka in kruha v nemški državi. Vlada je začela izvajati svoj program za zmanjšanje brezposelnosti s tem, da je podelila državnim železnicam in industriji za njima dela velike kredite; — proračun znaša 280 milijonov mark ali čez 3 in pol milijarde dinarjev.

1.129.654 so imeli v začetku januarja tega leta v Italiji brezposelnih delavcev in od teh prejema samo 298.000 oseb denarno državno podporo.

1.800.000 Din so znašale podpore Javne borze dela v Ljubljani za brezposelne delavce, 1 milij. Din banovine, občin in Delavske zbornice in 50 tisoč Din delavskih strokovnih organizacij.

Okus v kuhinjski umetnosti

Krekova gospodinja šola v Zgornji Šiški.

Kaj raznovrstnega užitka nam nudi okus! Že misel na najljubšo jed, spomin na otroška leta pri stari materi, v krušni peči pečena jabolka ali na ognjišču pečen krompir, vzbudi v nas celo vrsto zamotanih pojavov; pa ne le okusnih, marveč v globinah duše vstajajo ljubke slike iz davne preteklosti. Najnežnejše strune družinske ljubezni se začno oglašati. Vse veselje mladih let nam zopet srce zajame. In je morda bolj ko fizična navada ta tako razgibana duševnost vzrok, da nam jedi, ki smo jih uživali v mladosti, tudi v dozoreli dobi najbolj diše. Saj nam pričara njih okus prečudne privide nedolžne, brezskrbne mladosti.

Stara in znana resnica je, da že zunanost jedi, kakor barva, oblika itd. slast zviša ali zmanjša. In zopet kakšen vpliv na okus jedi ima duševno razpoloženje kakor n. pr. jeza, nervozno razdraženje, duševna in telesna preutrujenost, kako ta razpoloženja nekako stro slast do najbolj okusne jedi. Med jokom in stokom, med jezo in prepričkom, med nervoznim razdraženjem povžita jed, nima nobene veljave, okus ne pride nikakor do izraza pri še tako skrbno pripravljene obedi. In zopet kako veselo razpoloženje, mirno duševno ravnotežje, posladi najbolj priprsto jed.

Gospodinja naj ne pripravlja samo okusnih jedil po snoveh, ampak okusne tudi po skrbnem, prijaznem in ljubeznivem vedenju in besedi — ne samo nasproti tujim gostom, ampak tudi nasproti svojemu možu, svojim otrokom in družini, potem bo tudi pri njej prišel slovenski pregovor do veljave, ki pravi: Boljši močnik v miru, kakor pečenka v prepiru. Pomni naj tudi, da jed diši, naj je še tako preprosta, samo da je snažno pripravljena. Najdražja in najokusnejša jed v nesnažni posodi vzame človeku ves tek ter dostikrat povzroči nevoljo in prepir.

Čimbolj je človek olikan, tembolj pazi kako so pripravljene jedi. Visoko se je povzpela kuharska umetnost na Francoskem. Francoska kuhinja gospoduje med višjimi krogi še vedno neomejeno, na zapadu kakor na vzhodu, njeni izdelki se odlikujejo po blagem okusu. — Sicer pa ima malodane vsaka dežela in vsako ljudstvo svoj poseben okus, kateremu se trudi ustreči kuharska umetnost. Ne samo radi prebave se razna živila v kuhinji pečejo, cvrejo, parijo itd., ampak najvažnejša prememba, katero povzroča vročina je, da se razvijejo v živilih vsled vročine nove snovi, ki se odlikujejo po svojem duhu in okusu. Kakšna razlika je med surovim testom in med dobro pečnim kruhom, in zopet med surovim in pečenim krompirjem? Lahko rečemo, da postanejo nekatera živila, če se kuhajo ali pečejo itd. okusnejša in večkrat tudi lažje prebavljiva.

Kuhinjska umetnost uporablja v veliki meri raznovrstne snovi, da povzroči okus in vznjuje tek. Take snovi imenujemo posladila ali poživila. Posladila so neobhodno potrebna pri sestavi človeške hrane, tudi najrevnejši jih ne more pogrešati, ker brez posladil je težko sestaviti hrano, ki bi ugajala dalje časa. Posladila so snovi, katerih ne uživamo radi njihove redilne vrednosti, ampak, ker delujejo povoljno na okus, vonj, oko in občutek v ustih.

Dostikrat nastane neki prijeten okus šele po vplivu bakterij n. pr. pri siru, pri okisanju mleka, hogout divjačine! Posladila, h katerim spadajo raznovrstne dišave in začimbe, imajo namen prvotni okus jedi spremeniti in izboljšati, ne pa, kar se dostikrat pozablja, prvotni okus kakega živila popolnoma predrugačiti. Zato je treba te dodatke pametno uporabljati. Kuharica, ki zna pripravljati okusno in tečno hrano, zraven pa varčuje s takimi močno dišečimi in dražljivimi dodatki, skrbi najboljše za naše zdravje.

Omenim še, da pretirana kuharska umetnost krije v sebi nekako nevarnost za naše zdravje, ker vidi svojo glavno nalogo v tem, da pripravljata rezka in dražljiva jedila, ta dražijo sluznico, ovirajo delovanje kislin itd. Navaja pa tudi ljudi dostikrat k nezmernosti v jedi in pijači. O nezmernosti v jedi in pijači pa je znano, da izpodkopava zdravje.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Modne novosti

Večerna obleka iz nežno rožnate svile. Obe priži iz enakega blaga segata na hrbet, kjer se v višini pleč križata in končujeta v obliki pentlje na ramah.

Jedilnik za februar

(Krekova gosp. šola v Zg. Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 6. febr. Kosilo: Čmoki iz kuhane testa na juhi. Zelenjavna plošča. Rumena koleraba. Orebovi roglički iz krhkega testa. — Večerja: Krompirjevi svački in salata.

Torek, 7. febr. Kosilo: Pljučni štrukelj na kostni juhi. Telečje stegno. Omaka iz kislih kumar. Jabolčna pena. — Večerja: Jajnine z gnatjo in salata.

Sreda, 8. febr. Kosilo: Zdrobov kipnik na goveji juhi. Govedina, paradižnikova omaka, kruhovi čmoki. Rižve hruške z malinovcem. — Večerja: Široki rezanci. Mrzla krompirjeva omaka.

Četrtek, 9. febr. Kosilo: Kisla ječmenova juha. Makaronovo meso, posiljeno zelje. Vliht šartelj. — Večerja: Ajdovi žganci z mlekom ali kisló zelje.

Petek, 10. febr. Kosilo: Bavarska krompirjeva juha. Tirolski čmoki, čebulova omaka. Jabolčne rezine. — Večerja: Pretlačen kisel fižol in špehovka.

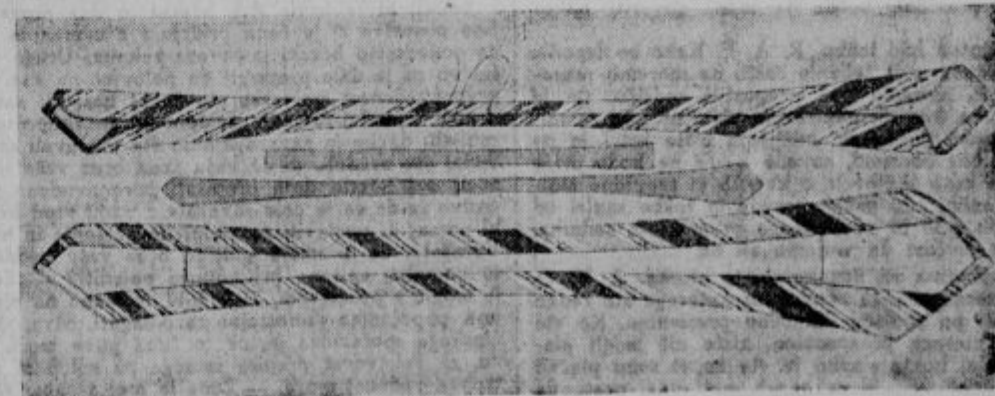
Sobota, 11. febr. Kosilo: Sirovi štrukelji v smetanovi juhi. Pražene svinjske zarnice, pretlačen krompir, praženo zelje. Rižev narastek. — Večerja: Krpice z gnatjo in presno zelje.

Nedelja, 12. febr. Kosilo: Sadje. Možganova juha z drobtinovimi čmoki. Judoveka pečenka, kuhan kruhovi hren, pražen riž, špehovka. Mešana salata. — Večerja: Narezek, salata, čaj.

Samoveznica

Samoveznica iz dobre svile je dokaj draga. Precej prihranimo, če jo napravimo sami, kar je zelo lahko, kakor kaže naša slika. Staro samoveznico razperemo, nekoliko zlikamo in položimo na poševno ukrojen kos svile (v nekaterih trgovinah imajo v ta namen posebno svilo,

vato brezhibno oblikujemo in vrhu tega prepreči, da bi šivi segali v podlogo ali celo v svilo. Ko je kravata dovršena, potegnemo lepenco na obeh koncih iz kravate in prešijemo kravato zadaj na sredi parkrat s strojem, da se vstavek ne premakne na en ali drugi konec.

ki jo režejo poševno) in po njej tremežemo novo samoveznico. Konec nove kravate obrobimo na stroju. Tudi vstavek (podlogo) urežemo po vzorcu iz stare kravate, in sicer tudi poševno; najboljše je flanela ali pa kako drugo mehko pralno blago. Iz tenke lepence urežemo potem še malo ožjo obliko vstavka, ki naj bo zadaj na sredi prerezana (srednji vzorec na sliki). Potem položimo vstavek na svilo za novo kravato, nanj pa obliko iz lepence. Sedaj upognemo svilo od obeh strani na znotraj in zašijemo. Oblika iz lepence nam omogoči, da kra-

Na opisani način moremo obnoviti tudi staro kravato, (če je iz dobre svile), ki jo razperemo, operemo, zlikamo in nato znova sešijemo; vstavke denimo vselej nov.

Črne usnjate torbice očistimo prahu, počrtnimo z dobro kremo za čevlje in nato do svetlega zdrgnemo.

Irhaste torbice najprej odrgnemo s jekleno krtačo, da postane usnje erhko, nato jih pobarvamo s primerno barvo za irhovino. Morebitne madeže odpravimo z benzinoformom.

„SLOVENEČE“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

J. V. — R. Soljenje ob vsakem količnjak pomembnem doživljanju vesele, žalostne ali samo rečne narave vas spravlja v zadrego. Mene tudi prav takšno moje soljenje. V knjigah ne morem najti navodil, kako naj se preobčutne solzne žleze vtrjujejo, da se ne bi odzivala na vsak malenkosten dražljaj čustvene narave; sam se tudi še nisem vtegnil poglobiti v to še nerešeno vprašanje, da bi poskusil najti kakšno dovoljno rešitev, zato »trpim« že dalje čepa ko vi radi prekomernega soljenja. Potrpajte še vi!

A. H. — T. Pnevmonotaks (s plinom stisnjena pljuča) in zakon? Zakaj ne vprašate zdravnika, ki vam bolna pljuča zdravi na ta način? Če bo leto potem, ko bo takšno zdravljenje odvisno, vaše zdravstveno stanje stalno ugodno, potem smete sačeti misliti na zakon. Za zakon treba vtrjenega zdravlja, zakon ni zdravilo, pač pa precej ostro prekušeno zdravilo.

M. K. — R. Gnoj v seču? Brez zdravniškega pregleda je vsak pameten nasvet nemogoč.

M. Z. Lj. Kolobaraste pleše pri mladem človeku mislo bogvekakšna nesreča. V bolnišnem ambulatoriju za kožne bolezni ali pa pri takšnem zdravniku-strokovnjaku se da nadlega odpraviti že ne v šestih, pa v dvanajstih mesecih.

J. K. — Lj. Ozeblina zdraviti zdaj, ko so »sredozimci« že za nami, ni posebna umetnost, saj izginjajo ozeblina same po sebi. Poklite k svojemu zdravniku, da vam predpiše kakšno mažo. Če vam bo ostala koža na rokah občutljiva in modrikasta, pišite prihodnjo jesen še pred Vsemi svetimi, da vam povem, kako si preprečite ozeblino.

V. P. S. — Zaprti nosnici vsako jutro in to že več let? Svetujem vam, da si daste nos temeljito pregledati po kakšnem veščaku, morda imate gobice (polipe) v njem ali kakšne druge bohotnice. Dotlej si izpirajte nos zjutraj in zvečer s toplim kamiličnim ali kaduljevim ali slezovim čajem, ki ga prav malo oolite. Izpiranje naj bo temeljito, da se vam vrne izpirak skozi golt in usta ven! Navadite se spati z zaprtimi usti!

Isti. — Tisti mozoljčki pod očmi so menda t. zv. »sojedičje, strjeni izločki žlez«. Odstranite jih naravno, kožo oterite s salicilnim cvetom.

M. H. — Lj. Vnetje dojke med dojenjem ne prihaja od prehlada, pač pa je navadno prisadno vnetje zavoljo razpokanih bradavic. Ako hočete tiste muke in nevšečnosti preprečiti, otirajte si nekaj tednov pred porodom bradavici vsaj enkrat na dan s kamiličnim čajem, nato pa s salicilnim cvetom. Če se pojavi najmanjša razpoka v bradavici, kar se takoj začuti, obrnite se do svojega zdravnika, da vam predpiše mazilo, ki ranico zaceli in onemogoči vnetje.

J. S. — Lj. Zdravilo za žolč? Poznam jih nekaj ducaov, vsega pa ne. V teh vrstah ne dajemo receptov in ne priporočamo nikakih specialitet iz načelnih razlogov, ki so bili že razloženi.

F. N. — Lj. Smola pri smučanju in turah? Nisem toliko izveden v tem sportu, da bi mogel presoditi, ali je vaša »smola« večja kakor pri drugih. Kakor silim od veščakov, spada med temeljne

pogoje uspešnega smučanja — zanesljiva izvežbanost in spretnost v padanju, da namreč smučar zna v vsakem položaju pasti tako, da se ne poškoduje preveč. Kako se lažje poškodbe zdravijo, je znano, pri zvijenih sklepkih pa že kaže povprašati za svet zdravnika, zakaj slabo ozdravljene sklepi se radi pohabijo iznova in za vedno.

M. J. — D. lahikardija — po naše naglo srčno utripanje — ni navadno bolezen sama zase, marveč znak katere druge živčne ali splošne bolezni; kako je pri vas, ne morem vedeti tako na daljavo, še manj pa dati kakšna navodila za zdravljenje. Vobče ta znak ne pomeni življenju nevarne srčne bolezni, vendar se s plača, da se posvetujete z bližnjim zdravnikom, kako vam je ravnati, da se ta motnja vsaj ne razpase in razraste, da bi vas ovirala pri vsakdanjem delu. Luknja v suknji je treba zakrpati, dokler je majhna, neznatna.

Isti. Glede mozoljev v obrazu je že gori vse potrebno povedano, menda že tritridesetlet, odkar prinaša »Slovenec« zdravniške nasvete.

T. G. — B. Boljši tek pri čiru v dvanajstniku? Za zdaj hvalite Boga, da nimate pravega teka do jedi, zakaj če bi bil vaš tek dober ali celo izvrsten, bi morale biti vaše težave hujše, ker je, kakor poročate, prehod skozi dvanajstnik oviran. Če je ta ovira trajna, povzročena po brazgotinah, ne morda po menjajočem se krču, potem je edino sredstvo, da pride do teka in dovolj zdravlja — operacija, ki omogoči nemoten prehod. Dotlej se pa zadovoljite s pičlim tekom, ki je zdraviljen!

M. M. — Z. Usoda bodočega otročka naj vas ne skrbi prav nič! Iz vašega pisma je razvidno, da je bil ves potek doslej popolnoma v redu, razdobje med prejšnjim in bodočim porodom znaša dvanajset mesecev, kar je tudi v redu. Kako je mogoče zanositi brez perila, ne morete umeti? Vaše naziranje o teh zadevah je zastarelo, dasi se v obče tako sodi in bere o tem v knjigah z najnovejšimi letnicami. Perilo namreč ne pomeni začetka, ampak konec nekega naravnega vršenja; perilo se pojavi, če je bila predhodna doba neplodna, sicer izostane. Pri vas se je to pripetilo šele v enajstem mesecu dojenja, kar potrjuje pravilo, da dojenje zadržuje drugovrstno vršenje. Kar brez skrbi in beganja nasproti bodočnosti, zvestim in vernim otrokom je priroda dobra in dareljiva mati!

Isti. Rak na mehurju? Huda zadeva, če je resnična; pomota v presojanju ni tako redka, v vašem primeru je celo verjetna, če je bolezen res rak, potem ne more več dolgo trajati, kvečjemu še do prihodnje zime, če pa ni rak, potem se nadloga vtegne zavleči na leto.

A. K. — C. Usodi čas je prav tisti, ki se vam zdi brezpomemben. Preberite in premislite praktično vodilo, ki je bilo napisano za razumne ljudi dovolj jasno. Sicer pa se obeta v bližnjem času obsejna objava o tej važni zadevi.

Nekomu. Grd je ta svet, kaj ne? Celo neprežni Martin Luter je baje sentimentalno vzdihnil: »Inter faeces et urinam nascimur! Drugi menijo, da »naturalia non sunt turpia. Jaz pravim bobu bob in popu pop.

Pravni nasveti

Dota, J. P. U. K. Poročili ste se pred 3 leti s privoljenjem staršev, vendar niste dobili nič dolžnega deleža, za katerega mislite, da so vam starši dolžni dati z ozirom na svoje premoženje. — Morda ste hoteli reči, da niste dobili nič dote, kajti dolžni delež imate pravico tirjati šele po smrti staršev. — Kot hčerka imate pravico, da zahtevate, ker ste se z vednostjo staršev poročili, primerno doto. Če vam je starši niso dali, jo lahko zahtevate, vendar ne s tožbo, pač pa v nespornem postopanju pri domačem okrajnem sodišču. Na vašo prošnjo bo sodišče po izvršenih poizvedbah odločilo, če in koliko so dolžni starši dati za doto.

Zalitev. A. F. P. Toženi ste bili tatvine. Pri razpravi so vam nasprotni priče po vašem prepričanju govorile nerazumno. To vas je ujezilo, tako da ste v razburjenosti priča rekli, da so vsi skupaj ene žlahte in da vsi skupaj lažejo. Sodnik vas je opomnil, da smete reči, da nerazumno govorijo, ne pa, da lažejo. Zastopnik nasprotnikov in priča pa je takoj predlagal, da se vas radi izrečenih besed kaznuje. Vprašate, če so vaše besede res žaljive. — Če komu rečete, da laže, mu s tem očitate, da namenoma, proti svojem prepričanju, ne govori resnice ter je to žaljivo in kaznivno. — Če pa rečete, da nerazumno govorijo, ste pa s tem le poudarili, da to, kar je bilo povedano, ne odgovarja resnici. Morda da je pozabil, kako je bilo, morda da se moti in je prepračen, da govori resnico, ki pa ni objektivna resnica. Tako ugotovitev, da izpovedba priča ne odgovarja resnici, je dovoljena in nezakazna, ker ni osebno žaljiva. V bodoče bodite previdni, boljše je manj govoriti kakor preveč.

Negotov izid tožbe. R. A. F. Kako bo izpadla vaša pravda radi žaljenja časti, ne moremo prerokovati in moramo pač prepustiti sodišču. Če je vse to res, kar ste napisali in niste ničesar zamolčali, potem po našem mišljenju niste krivi in ne morete biti obsojeni, seveda — če ne bodo priče potrdile take okoliščine, o katerih vi previdno molčite. Končni izid vsake pravde in tožbe zavisi od izpovedb priča in svobodnega prepričanja sodnika, katerim pričam da verjame ali ne.

Preživnina za nezakonskega otroka. J. H. G. Imate nezakonskega otroka, za katerega ste redno plačevali po sodišču določeno preživnino. Ko ste bili tri mesece brezposelen, niste nič mogli plačati. Sedaj imate službo in ste zopet sami plačali dolžni prispevek. Nezakonska mati vam preti, da bo za otrokovo vzdrževalnino za neplačane tri mesece nazaj dala zarubiti vašo plačo. Vprašate, če ste tudi dolžni plačevati otroku vzdrževalnino za čas, ko ste brez službe. — K osebni nezakonskega otroka zavezan je oče, dokler to zmore, t. j. dokler je sposoben, da kaj zasluži. Če tega n. pr. radi bolezni s trajnimi posledicami, radi invalidnosti itd., več ne zmore, potem preide dolžnost za oskrbo otroka na nezakonsko mater in po njej na materine starše. Če pa ti nič nimajo, preide skrb na občino. — Radi neplačane preživnine za tri mesece nazaj skrbnik otroka lahko predlaga izvršbo, ravno tako lahko predlaga izvršbo za za-

padlo preživnino za eno leto naprej. Seveda, če nič nimate, vam ne morejo ničesar vzeti.

Sporna meja. P. D. S. Sosed-mejaš gozda zahteva popravno mejo tako, da bi s tem izgubili pol gozda. On trdi, da je v tem delu gozda od leta 1900 dalje do danes mirno in nemoteno grabil listje, kosil stelo ter pobiral in klatil kostanj. Ker je to mlad gozd, niste sami v njem izvrševali nobenih opravil, niste niti sekali niste grabeli stelje same, da bi se gozd bolje razaral. Sosedja niste nikoli v njem zasačili. Mejniki, postavljeni pred 43 leti, so med tem zginiti. Kaj storiti, če vas sosed toži? — Če ni mejnikov, je treba predvsem ugotoviti mejo. S tem preprečite nadaljnje poseganje sosedja v vašo last. Če se s sosedom mirnim potom ne sporazumete za mejo, bo moralo mejo določiti sodišče na licu mesta po zadnjem mirnem uživanju. — Če bi tedaj sporna zemlja, ki bi jo sodišče prisodilo sosedu, bila cenjena, da je vredna več kot 125 l/n, potem lahko svojo pravico do te zemlje uveljavite z lastninsko tožbo. To tožbo bi zgubili, če bi sosed res dokazal, da je ta svet skozi 30 let javno in nemoteno užival v prepričanju, da je res njegov svet. — Take in slične spore se prepreči, če vsak gospodar pazi in pravočasno postavlja mejnike na mejo.

»Nezgodne rente« M. B. — Ne moremo na tem mestu izreči, kdo je kriv, da se niso prevedle vse žel. nezgodne rente. Obrnite se sami na upravo humanitarnih fondov. Morda vam tam pojasnijo to poredko vprašanje.

Ločena imovina žene. I. P. B. Priženili ste se k vdovi, ki je imela dve hčerki in dve posesti. Ena posestev si je žena pridržala z namenom, da ga podarimo hčerki iz prvega zakona. Drugo posestvo pa je dala prepustiti do polovice na vas. Na prvo posestvo posestvo ste takoj nasadili sadno drevje, ki sedaj že rodi, vse dohodke ste skupaj uporabljali, davke ste zavarovalnino ste plačevali sami. Sedaj ste zvedeli, da je vaša žena brez vaše vednosti eni hčerki dala prepustiti prvo posestvo in da se je s to zavezala z vami vred hčerki pomagati postaviti gospodarsko poslopje in hišo. Vprašate, če je smelo sodišče brez vaše vednosti to pogodbo spisano pri notariju potrditi? — Žena je mogla s posestvom, ki je bilo zapísano na njeno ime, popolnoma samostojno razpolagati. Stvar družinskega sporazuma je, če to žena pove možu ali ne, za veljavnost prepisa samega pa sploh ni potrebna vednost moža. — Žena je mogla samo sebe zavezati, da bo pomagala hčerki postaviti hišo s svojimi sredstvi, t. j. s sredstvi njene polovice vajnega skupnega posestva, ni mogla in tudi ne more vas zavezati za tako dajatev. — Dreves, nasajenih na ženinem, sedaj hčerkinem posestvu, ne smete izrjaviti. — Glede oporoke vam nič ne moremo svetovati, ker ne pišete, ali imate in koliko imate svojih otrok. — Svetujemo vam, da se zopet doma lepo sporazumete.

Plačilo dolga s hranilno knjižico. E. D. K. Imate dolg pri denarnem zavodu, ki se je poslužil zaščite po § 5 zakona o zaščiti kmetov. Od več strani vam svetujejo, da dobite vložno

knjižico tega zavoda in mu jo ponudite v kritje svojega dolga. Ako je ne bi sprejel pa, da jo deponirate pri sodišču. Ali bi bilo takso postopanje pravilno? — V normalnih razmerah bi bila mogoča kompenzacija na opisani način. Hranilnica odnosno banka bi bila dolžna izplačati vlogo vsakemu imetniku vložne knjižice. Če bi pa imetnik knjižice imel dolg v dotičnem zavodu, bi se medsebojne terjatve lahko pobotale, ako bi na obeh straneh že v plačilo zapale. V vašem slučaju pa navedenega načina kompenzacije ne bo tako lahko izvesti, ker se je zavod, pri katerem imate dolg, poslužil zaščite. Uredba, ki ureja izplačilne toke za vloge pri tem zavodu izrecno omejuje kompenzacijo in določa, da se pri izplačilu zavodskih terjatev dolžniki smejo služiti z zakonsko pravico pobotanja, a se ne morejo pobotavati po vložnih knjižicah, če je vloga učinjena (vložena) preden stopi ta uredba v veljavo (pred 26. majem 1952), a pridobi dotični dolžnik terjatve iz te knjižice potem, ko stopi ta uredba v veljavo, razen če jo je pridobil po dedovanju. Izjemoma se sme tudi s takimi terjatvami dovoliti pobotavanje, če je to v korist zavodu zaradi plačila njegovih terjatev. Tako pobotanje sme dovoliti ravnateljstvo samo po odobritvi komisarija, ki ga je postavil trgovski minister. Iz navedenega izhaja, da vaši svetovalci nimajo prav.

Kolkovanje pritožb proti občinskemu proračunu. N. A. Kakor smo vam že javili, sta banska uprava in finančna direkcija naziranj, da je treba prej omenjene pritožbe kolkovati. Kljub temu pa smo mnenja, da bi bilo sma-

trati take pritožbe za pritožbe v javnem interesu, ki so po čl. 6 taksnega zakona kolka prošne, kakor je to jasno obrazložil g. F. K. v 40. številu »Domoljuba« iz leta 1952. Če oblast zahteva kolkovanje, boste pač morali zahtevi ugoditi, da se pritožba zoper proračun vzame v delo, vendar vam priporočamo, da se istočasno zoper to zahtevo pritožite, kakor je bilo razloženo v navedeni številki »Domoljuba«.

Skrbnik. F. T. T. Očetu je postavljena za skrbnika popolnoma tuja oseba. Rad bi postal skrbnik sin, ki bi znal vsekakor bolje skrbeti za očeta in bolje upravljati njegovo imovino. Kako bi to dosegel? Kakšna je razlika med »začasnim pomočnikom« in »skrbnikom«? — Pri izbiri skrbnika za preklicano osebo sodišče sicer ni vezano na bližnje sorodnike, kakor pri postavitvi varuha mladoletni osebi. Gotovo pa bo sodišče vpoštevalo predlog, da se postavi za skrbnika sin, ako je to v prid preklicane osebe. Stavite torej pri sodišču obrazložen predlog v tem smislu: »Začasnega pomočnika postavi sodišče osebi, proti kateri teče preklicno postopanje, ako je to potrebno. Kakor hitro pa je preklicno postopanje pravomočno končano, preneha služba začasnega pomočnika. Začasnemu pomočniku ima enake pravice in dolžnosti, kakor skrbnik preklicane osebe.

Vsa vozila morajo voziti po desni strani ceste. D. C. S. Vprašujete, če se sme z vpreženo živino voziti po sredini ceste, kjer vozijo tudi avtomobili. — Vsa vozila, bodisi z živalsko vprego, bodisi z motornim pogonom, morajo voziti po desni strani ceste, tako da pušajo levo polovico prosto za promet v nasprotni smeri. Kar se tiče umikanja na ožjih cestah, se morajo prazna vozila ogibati tovrstnim vozilom; če pa je cesta jako tesna, se morajo ustaviti laže natočena vozila povsem ob strani ter pustiti mimo sebe druga, težje natočena vozila, ki prihajajo v nasprotni smeri.

Kmetijski nasveti

Vprašanje: Krmim govejo živino v zimi s pesom. Nekateri svetujejo rumeno krmno peso, drugi pa menijo, da ima rdeča krmna pesa v sebi več vrednosti za mlečnost krav. Kaj priporočate? — (A. V. T.)

Odgovor: Na vrednost krmne pese za mlečnost krav ne more vplivati barva same. Saj je lahko rdeča krmna pesa več ali manj vredna za mlečnost krav kakor rumena ali bela, rumena je lahko zopet več ali manj vredna kakor rdeča ali bela ter bela več ali manj vredna kakor rumena ali rdeča. Lahko je rumena krmna pesa tudi enakovredna za mlečnost krav kakor rdeča itd. Tako poznamo n. pr. rumeno in rdečo ekondorško krmno peso. V rumeni in rdeči ekondorški pesi je povprečno 90,5 odst. vode, 9,5 odst. suhih snovi (med suhimi snovmi je 5,5 odst. sladkorja). Barva sama torej ne more biti merodajna in odločilna za presojanje krmne pese na njeno vrednost za mlečnost krav. Ko bi bilo kaj na tem, bi se bile semenogojne postaje že davno odločile samo za vzgajanje krmne pese s tako barvo, ki bi bila največ vredna za mlečnost krav. Vrednost rumene, rdeče ali bele krmne pese za mlečnost krav in sploh njena redilna vrednost je odvisna zlasti od sorte in semena, dalje od podnebja in zemlje, kjer se prideluje, od vrstitev v kolobar, od gnojenja in pripravljanja zornje, od setve ter od oskrbovanja ali obdelovanja med raščo.

Vprašanje: Kakšna je redilna vrednost krvi goveje živine? F. L. v M.

Odgovor: V velikih klevnicah posušijo svežo kri zaklanih živali. Posušena kri prihaja na trg pod imenom »krvna moka«, ki je izvrstno beljakovinsko krmilo. Krvna moka, ki je od zdravih živali ter je čista in nepokvarjena, ima lahko 57 do 76% prebavljivih beljakovin. Tolsče je v krvni moki manj (2,5 odst.).

Gnojnica in Tomasova žlindra na travniku. I. K. v S. — Hočete pognojiti svoj travnik s Tomasovo žlindro in z gnojnico, pa ste slišali, da ti dve gnojili ne gresta brez škode skupaj. Želeli bi vedeti, kako vam je postopati, da bosta obe dosegli popoln učinek gnojenja. — Najprej moramo pojasniti, da vsebuje gnojnica amonijak, ki ne sme priti skupaj z apnom, ker ga to spremeni v plinasto obliko, ki izpuhti v zrak. Če torej potrosimo travnik s Tomasovo žlindro in ga na to polijemo z gnojnico, ali narobe, tedaj pride apno iz žlindre v dotiko z gnojnico in ji izžene amonijak. To pa pomeni izgubo na dušiku, tej najdragocenejši rastlinski redilni snovi. Če hočemo torej gnojiti z obema gnojili, moramo z njimi tako postopati, da preprečimo vsako izgubo na hranilih. Najbolje bi storiili, če bi že jeseni ali pred snegom potrosili Tomasovo žlindro po travniku, ker bi jo čez zimo vlaga enakomerno porazdelila v zemlji. Spomladaj pa, neposredno preden začne trava odganjati, bi zvozili na isto zemljišče gnojnico, ki bi takoj začela učinkovati. Še bolje bi storiili, če eno leto potrosili žlindro, drugo leto pa razvzgojimo gnojnico. Sedaj pozimi pa trositi žlindro na zamrznjeno zemljo in na to navoziti gnojnico ni priporočljivo.

Živinozdravstvo

Imam lepo razvito telico, ki je bila stara o Božiču dve leti. Čez poletje je bila na planini. Pripuščena je bila dvakrat k biku, a po pripustitvi in še par dni potem je bila zadaj vedno krvava. Pravijo, da je to znamenje vedne jalovosti telice. Kaj je na tem? (A. V. T.)

Odg. Vzroki jalovosti so zelo različni in ni še dokaz za vedno jalovost to, če se na po dveh pripustih Vaša telica obrežila. Vzrok, da se telica ne oplodi, so pogosto razne ovire: nabrekli na sluznicah srarnic, razni bradavičasti in mehurjasti izrastki, prevelik kajmen in druga različna vnetja sluznic spolovil. Najbolj razširjena bolezen spolovil je kužno srarnično vnetje. V začetku bolezn natečejo sluznice srarnic in vaginalnega kanala. Sluznice so bolj občutljive in se po dveh do treh dneh pojavijo rdečkasti mehurčki. Kasneje postanejo sluznice manj občutljive toda bolj debele, kronično vnetje. Vseled kisle reakcije je vanka oploditev jajčka s semenom bika zelo otežkočena in se oplodi krava šele po več brezuspešnih skokih. Bolezen prenaša bik pri skoku. Če enkrat krava preboli kužno srarnično vnetje, ni obvarovana pred ponovnim okuženjem.

Po Vašem opisu je krava krvavela samo par dni po pripustitvi in je v tem slučaju verjetno vzrok poškodba bodisi raznih nenormalnih

izrastkov na sluznicah srarnic po glidu bika ob priliki pripustitve in Vam v tem slučaju svetujemo, da se obrnete na živinozdravnika, ki bo ugotovil in zanesljivo lahko točno opisal in odstranil oviro neplodnosti Vaše telice. Če je pa zadaj večkrat krvava, je iskati vzrok v obolenju drugih notranjih organov spolovil odnosno ledvic skalnega mehurja in kanala.

A. B. v S. in A. V. G. — Iz opisa o stanju nekaterih Vaših mlečnih krav in o stanju nekaterih prašičkov je razvidno, da se v Vaših hlevih začneja pojavljati kostolomnica oziroma mehkokostnost. Odgovor na Vaša vprašanja najdete v današnjem članku pod naslovom »Pokladaj živini fosforovokislo kladno apno«.

Vprašanje: Pri kateri molži je največ tolsče v mleku, zjutraj, popoldne ali zvečer? J. L. v L.

Odgovor: Če molzete trikrat na dan, potem je navadno popoldne popolneno mleko najbolj tolsto, zvečer pomolženo mleko je manj tolsto nego opoldansko in zjutraj pomolženo manj tolsto nego zvečer. Je to navadno v zvezi s časom, ki preteče med posameznimi molžami. Čim krajši je prestanek med dvema molžama, tem bolj tolsto je mleko. Zato pa je pri trikratnem molženju navadno zjutranje mleko najmanj tolstvo (najdaljši prestanek), opoldansko pa najbolj tolsto (najkrajši prestanek).

Ing. A. P.

Ing. A. Podgornik:

Važnost travnikov

Travniki, pa tudi pašniki so danes tako važni, da tega ni treba še posebej poudarjati. Vendar pa se travnikom kljub temu ne posveča ona skrb in nega, kakoršna zasluži po vsi pravici. Vseled preslabega in nezadostnega gnojenja in oskrbovanja nam travniki donesajo le malo in manj vredno krmo. Brez dvoma pa je travnik najglavnejši in najcenejši dobavitelj krme. Dobava sene zahteva malo dela, mnogo manj nego njivska zemlja, pa še to le ob času, ko ni drugega nujnega dela. Dobri travniki so brezpogojna podlaga za dobičkanost žvino-reje, pa tudi pomoč poljedelstvu, so pravo bogastvo vsakega kmeta in dragulj kmetijskega gospodarstva. Slabi, zanemarjeni travniki pa niso v ponos kmetu, so v veliko škodo žvino-reji in v breme poljedelstvu. Le dobri travniki pripomorejo, da se zboljša tudi njivska zemlja. Ako pridelamo obilo in obenem tudi dovolj dobrega sene, potem lahko boljše prereditmo svojo žvino, dobimo več mesa in mleka pa tudi več in boljšega hlevskega gnoja, s katerim lahko boljše pognojimo njivsko zemljo in dosežemo lepše njivske pridelke. Zato moramo s primernim oskrbovanjem podpirati travništvo in pašništvo povsod tam, kjer so v to danj pogoj. Le če bomo dvignili in zboljšali krmni pridelok, potem bo možno pospeševati in dvigniti žvino-rejo ter jo napraviti dobičkanostno.

Najvernejši človek je kmet, kateremu primanjkuje krme za njegovo žvino. To zna pač le oni pravilno presojeti in uvaževati, ki je prišel sam v tak položaj iz kateregakoli vzroka, ki ga ni mogel odvrniti. Še mnogo huje pa mora čutiti takšen položaj oni, ki je kaj takega sam zakrivil ali pa si morda tudi le prebaciva, da bi takšno zlo lahko odvrnil ali vsaj omilil, če bi bil pravilno ravnal in pravočasno posegel vmes. Živina hoče imeti vsak dan krmo. Le pri dobri in obilni krmi nam bo donasala dohodke. Vse tako vemo prav ceniti šele tedaj, ko nam ni mogoče več pokladati sene in otave živini vseled slabe letine. Prav v tem slučaju spoznamo, koliko denarja moramo izdati za dragoceno krmo v kratkem času Poleg tega se da živina ob času pomanjkanja krme le težko ali le z veliko zgubo prodati. Zato je umestno, da o pravem času kolikor mogoče preprečimo in odvrnemo takšne neprijetnosti. Vseled tega pa moramo polagati večjo važnost na travnike in pašnike. Posvetiti jim moramo več pažnje pri obdelovanju in gnojenju. S primernim gnojenjem po naših travnikih bi lahko zvišali v največ slučajih donos sene povprečno za 15 stotov na hektarju. Vseled večjega pridelka sene bi lahko redili več živine mnogo boljše in ceneje nego zdaj. Prišli bi tudi do tega, da bi lahko iz dobrih letin prihranili seno tudi za alabe sušne letine.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

L. v. Campenhausen:

Strahovi nad močvirjem

Ne bi dejal, da je stari Sven Ivarson duhovidec. Vse skrivnostno mu je čisto tuje. S takimi stvarmi si ne beli glave.

Ce pripovedujejo nomadski Laponeci, ki pridejo na svojih pohodih po dvakrat na leto mimo njegove naselbine, čudne reči, potem se samo smehljajo in puha gost dim iz svoje čedre, ki je od dolge rabe že črnojavna. Njegovi živci ga nimajo za norca. Nak.

Ce ponoči v viharju in dežju išče po gozdu svoje severne jelene, ki so se izgubili ali so jih razkropili volčje, potem nikdar ne sreča besov in vravog, o katerih vedo Laponeci toliko povedati. Niti mrtvih brez glave, ki ob viharju tožeče hite nad vrhovi dreves, in ki jih vsak Laponec tako dobro pozna, ni bil še nikoli videl.

Ne sam ne Peter Pekki, njegov stari prijatelj, ki nekaj milj dalje na finski strani obdeluje majhno selišče.

Ce sede skupaj, kar se pogosto dogaja, oba prijatelja in Ebba, Sven Ivarsonova žena, pred rdečo pobarvano leseno hišico, in pijejo vročo kavo iz velikih, pisanih skodel, potem med njimi ni veliko besed. Na visokem severu postanejo ljudje malobesedni. Krčitelji divjine govore malo, počasi in preudarno, in nikdar svojih besed ne spremljajo s kretnjami.

Topel poletni večer. Vendar stoji solnce še visoko na nebu. Sven, Ebba in Peter sede pred hišo na dolgi jelovi klopi. Ob njihovih nogah leži Allik, ostrouhi laponski pes. Tačas nima nobenega opravka, kajti čreda severnih jelenov je zbrana in se mirno pase v bližini. Zleknil se je bil, globoko zavzdihnil in zaspal.

Njegove prijateljice Siri, dolgočlake prepelčarke, ni doma. Odšla je bila s svojim gospodom, dvajsetletnim Olejem, na lov na močvirski snežne jerebice. Na veliko barje, ki se razprostira za gozdom zelo na daleč.

»Kje neki je ostal Ole?« pravi Ebba in tiho kleplje s svojimi pletilnimi iglami.

Sven Ivarson popije požirek kave, odloži skodelo in skomigne z rameni: »Da — fant je pač našel malo petelinov, in šel potem prek barja in tam iskal dalje. Kajti,« se je obrnil na Petra, »kadar se petlini misijo, tle v obrobni goščah. Mladi so še premajhni, zato iztika pač za starimi.«

Peter, stari Finec, prikima in si mrmra nekaj pod nos. Razumeti je le besedi »vražje luknje«.

Ebba spusti pletenje v naročje: »Kaj praviš, Peter? Luknje? Da, da, saj vem, to so preraščeni tolmini. Laponeci pravijo, da teka prek njih hudič v podobni snežne jerebice, da bi tako zvalil lovca na goljufiva, z mahom preraščena tla. In če potem lovec —«

»Nehaj, no, s svojimi bajkami, o tem naj čenčajo Laponeci, če jih veseli. Naš Ola ni prvič na barju, vsa nevarna mesta pozna prav tako dobro ko jaz. In Siri jih nazadnje tudi pozna. Saj tla ne drže niti psa. To prav dobro ve.«

Ob imenu Siri se je Allik, laponski pes, zbudil. Vstal je, napel sluh in se s svojimi pametnimi očmi živahno oziral na vse strani. Ko pa je videl, da Siri še ni prišla, se je znova zleknil po tleh in spal dalje.

Stara trojica je umolknila. Vsak je zatopljen v svoje misli. Sonce se nevidno bliža obzoru, in rdeč sij se širi na severno zapadnem nebu. Iznenada šine Allik kvišku. Stoji in strmi proti gozdnemu robu. Ničesar ni videti.

»Allik,« zakliče Ebba, »kaj pa ti je?«

»Saj tamle prihaja Siri,« pravi Sven. »Zdaj bo tudi Ola skoro tu.«

In res. V dolgih skokih prihaja prepelčarka.

Zdaj je tu.

Malo korakov od hiše se ustavi in gleda vse po vrsti. Brez giba stoji, čudno, leseno in strmi vsem trem v oči.

Allik zavili, stisne rep med noge, zatuli in tresoč se zleze pod klop.

»Allik, kaj si nor? Ali Siri ne poznaš? Kaj pa je s teboj?«

Siri — da, kje pa je zdaj?

Ni je več. Nikjer več.

Pravkar je bila še tu. Ni stekla v gozd ne odšla v hišo. In vendar je izginila.

»Kakor bi se v zemljo vdrla,« pravi Peter. Vstal je počasi. Brazde na njegovem čelu so bile videti globlje.

»Pojdi, Sven! Zdaj greva na barje.«

In naglo, kakor hitro sta le mogla, sta moža koračila proti barju. Ebba je sledila. Po dobri uri so dospeli do njegovega robu.

Lahen, prozoren somrak je ležal nad ravnanjo. Kajti na severu sonce poleti ne zaide za obzor. Trojica se molče odpravi ven na barje. Trudoma gazijo njihovi podplati mehke mahove blazine. Ostro oprezujejo za preraščeni tolmini, da jih pravočasno obidejo. Zdaj pa zdaj se ustavijo, se ozirajo po širni planjavi in prisluškujejo ven v nočno močvirje.

Allik, ki se je bil takoj pomiril, kakor hitro je bila izginila Siri, teče zdaj pred ostalimi. Iznenada se ustavi. Našili uhlja, nagne glavo nazaj — potem pa z izrazi veselega razburjenja plane naprej.

Zdajci se Peter ustavi. Stisnivi Sveta za lakot, pokaže naravnost naprej.

»Tam, tam!« zakliče Ebba. To je Siri! Tuli! Cisto dobro razločim!«

In z brzino, ki jo dovoljuje mehki, žilavi mah, hite trije ljudje v smeri, od koder je prihajalo pasje tuljenje.

Snežna sova, čudno prozorna v svoji beli obleki sredi nočnega somračja, leti nizko nad močvirjem proti gozdu. Ko opazi dirajočega Allika, se okrene, šine proti njemu, ga parkrat obkroži, se potem zopet dvigne in vrne v svojo smer.

Toda zdaj zveni tuljenje že mnogo glasneje. Daleč ne more več biti.

Ebba zakliče: »Tam, tam! Poglejte! Siri-jina glava proti nebu.«

»Hitro dalje!« pravi Sven.

In res. Proti rumeno-rdečemu nebu poletne noči se jasno odraža pasja glava. Strmo dvignjena proti zenitu, gobec napol odprt. In tožeče prihajajo glasovi prek rjavo-rumenega barja. Z zadnjimi močmi in s strahom v srcu hite starci dalje.

»Halo, pomagajte, halo!«

»Ola! Ola kliče. Živ je. Allik je pri njem. Zdaj ve, da pridemo.«

»Da, da, že gremo. Se malo potrpljenja. Takoj smo pri tebi.«

In hlipaje, s klekajočimi koleno hite dalje. V malo minutah so pri njem. Takoj ga zgrabijo za laketi.

Tik ob robu preraslega tolmina je bil zdrsnil skozi rastlinje in se takoj udril. Toda v zadnjem hipu je vrgel puško predse in se je oprjel. Imel je srečo, da sta oba konca puške našla oporo na majhnih, kolikor toliko trdnih otočjih, in tako se je bil udril le do podpaduše. Rešen, rešen!

V tem skače Allik ves nor od veselja okrog tovarišice.

»Povej, Ola, ali je bila Siri ves čas pri tebi?«

»Da, oče, niti za trenotek me ni zapustila.«

W. Lichtenberger:

Točen račun

Pred kratkim sem stopil v gledališko blagajno. Mislim, da ni treba imenovati tega gledališča. Saj vsa enako dobro uspevajo. A kaj sem hotel? Potreboval sem drobiža in prišel razmenjat stotak. Kaj bi sicer hotel pri gledališki blagajni, zdaj leta 1953?

Notri je že stal neki mož. Na moje nepopisno začudenje sem se kmalu prepračil, da ni prišel zavoljo drobiža. Zahteval je... Čujte in strmite! Zahteval je gledališko vetopnico! Torej se še najde bela vrana na svetu... Vprašal je blagajničarko:

»Koliko stane sedež v prvi vrsti?«

Blagajničarka je od razburjenja zardela, ko je čula te redke besede in spoštljivo odgovorila:

»Trinajst frankov.«

Gospod je zadržel od ogorčenja in zavpil: »Kaj? Trinajst frankov, pravite? Ali niste znoreli? Za trinajst frankov lahko dobim najboljši prostor pri mednarodni nogometni tekmi!«

Blagajničarka je obupno pritikala in krotko odgovorila:

»Seveda. Saj imamo tudi cenejše prostore. Sedeži od šeste do osme vrste stanejo samo 10 frankov. Za osem frankov lahko sedite v deveti do dvanajsti vrsti. In zadnji sedeži stanejo samo 6 frankov, to so vrste...«

Gospod je ledeno odvrnil:

»Ne maram izdati več kakor šest frankov. Toda vajen sem sedeža v prvi vrsti. Če ga ne dobim, sploh ne grem k predstavi.«

Gospodična je molče zmajala z glavo. Gospod je hotel jezno oditi. A blagajničarka ga je ustavila:

»Oprostite... Počakajte, prosim... Samo en trenutek. Govorila bom z ravnateljem.«

Gospod se je malomarno naslonil na blagajniško okence.

Blagajničarka je odločila telefonsko slušalo in v ljudno zašepetala redkemu gostu:

»Gospod ravnatelj vam je pripravljen prepušiti sedež v prvi vrsti za šest frankov.«

Plaho mu je pomolila vetopnico v dvomu, ali bo res plačal. Videti je bilo, da ni zupala sreči in seveda se ni motila. Gospod je sicer odprl listnico in od tod vzel neki papirček. A to ni bil noben bankovec, temveč samo potrdilo o plačani pristojbini za radio aparat. Spustil ga je na marmornato ploščo pred okencem in izizzval naznanil:

»Če se ne motim, imajo stalni radio naročniki pri vašem gledališču polovični popust, ker ste sklenili pogodbo o prenosu predstav?«

Blagajničarka je prebledela, potem zardela in zamolklo odgovorila:

»Imate prav. Kot radio poslušalec boste plačali samo tri franke.«

Izročila mu je vetopnico in milo vzdihnila:

»Prosim lepo...«

A gledalec je zopet pobrskal v listnico in namesto bankovcev izročil potrdi gospodični neko člansko izkaznico:

»Naglica ni prida. Poglejte prej to. Kot član društva ljubiteljev papir in kanarčkov imam pri vašem gledališču dvajset odstotkov popusta.«

Blagajničarka je zlezla od groze na kup in široko odprla oči. Z največjim naporom je naposled volto izgovorila:

»Imate prav. Tudi vaše društvo je med onimi socialno koristnimi ustanovami, ki uživajo pri nas dvajset odstotkov popusta. Vaša vetopnica bo stala samo 2 franka 40.«

Gospod se je namuznil. Ali je bil vesel, da bo tako poceni sedel v prvi vrsti? Kaj šel Nasprotno se mu je smešna zdelo domneva, da bo plačal 2 franka 40 za gledališki sedež.

E. Dahlquist:

Če mačke ni doma...

Bilo je krasno sobotno jutro. Gospodična Smela je dospela v pisarno s polurno zamudo. Že v dvigalu je slišala, kako brni telefon. Tak torej... je vendarle še prva... nikomur se seve ni zdelo potrebno, da bi bil konec tedna točen.

»Jaz sam sem, gospodična Smela,« je zaglasala glas svojega šefa v aparatu. »Ali je bilo danes zjutraj kaj posebnega...? Tako, tako, no, tak ostanem kar tu znoj. Se itak ne počutim posebno dobro. Saj pošto lahko reši gospod Črednik, da in... no, če bi kaj bilo, me lahko telefonično obvestite. Na svidenje, gospodična.«

Takoj nato je zopet pozvonilo.

»Halo, ali je tam gospodična Smela? Tukaj Črednik. Je stari že tu? Ah, tako, danes ostane zunaj? Da, glejte, gospodična Smela, danes moram obiskati še par odjemalcev, težko bom vse opravil, da bi prišel še v pisarno. Saj pošto lahko sami pregledate, če bi kaj bilo. Če kdo vpraša po meni, povejte, da sem po opravih odsoten.«

Vrata se burno odpro in pokaže se gospod Kreda:

Zavese, posteljna pregrinjala

namizne prte, prtiče itd., krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
(poleg hotela Štrukelj).

Vezenje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entlanje, ašuriranje in predstiskanje. Velika izbira predstiskanih ženskih ročnih del.

»Le počakajte, gospodična! 2 franka 40 pravi? A v moji trgovini je dnevno razobešen vaš gledališki list.«

»Naš list?« je plašno zastokala blagajničarka.

»Da, da, vaš dnevni spored. In vaš nastavljenec, ki mi ga je natvezil, cni je obljubil kot protiuslugo 30 odstotkov popusta pri vsakem sedežu in predstavi. Nikoli se še nisem poslužil svoje pravice, kajti — odkrito povedano — nisem bogve kako vnet za gledališče. A zdaj sem čital v dnevnikih, da ste izredno lepo opremili novo igro, imate prave prizore iz cirkusa na odru. Baj je vaša drama skoro tako zanimiva kakor kinematograf. Sklenil sem jo pogledati. Koliko bo torej stala vetopnica za 2 franka 40 s 30 odstotki popusta?«

Blagajničarka se je prijala z rokami za glavo. Njena usta so nekaj neslišno šepetala. Najbrž je poskušala ugotoviti, koliko bo ostalo od 2 franka 40 pri 30 odstotkih popusta. V zmedu je pričela iskati svinčnik, ga naposled našla in pokrila polo papirja s številkami. Dolgo je pisala preden je spodaj potegnila sklepno črto. V usodo vdana je bodočemu gledalcu naznanila zaključek:

»Vstopnica bo stala samo 1 fr. 68, prosim.«

»Že prav,« je rekel kandidat za obiskovalca gledališča in sem napeto pričakoval, ali res ne bo plačal tega zneska. A namesto tega je samo rekel:

»En frank 68 centimov, pravite? od tega bo ostalo 84 centimov, če bomo naredili 30 odstotkov popusta, ali ni res? Saj itak ne plača pri vas nihče polne vetopnine. Dobro vem, da prodajate pred začetkom predstave vetopnice navadno za polovično ceno. Upam, da mi z ozirom na naše poslovne zveze in moje nedvomne pravice ne boste dovolili manj ugodnosti kakor poprečnemu slučajnemu obiskovalcu. Koliko bom torej plačal?«

Zdaj je izgubila blagajničarka vsako razsodnost, ki bi jo morala narekovati izredna prilika. Planila je na noge in zahtevala:

»Gospod, to je pa že preveč. Saj ste vendar prišli v gledališče, a barantate kakor pri starinarju!!!«

Gospod pred blagajno se je vzravnaval in se še bolj glasno zadržal nanjo:

»Kaj? Kako se upate, da me žalite? Res lepo sprejemate gledalca, ki hoče pošteno plačati vetopnico! In jaz sem mislil, da boste veseli pa objavili mojo sliko v prihodnji številki gledališkega lista! No, na ta način res ne boste pobijali krize. Glej ga no! Prišel sem in hočem žrtvovati zadnje novce, da bi pomagal vaši blagajni. A če mislite, da vam bom tebi nič, meni nič plačal polovično vetopnico, se zelo motite. Nisem tako neumen. Ali veste, da je moja služkinja najboljša prijateljica lišne pri vaši najboljši zvezdnici? In ta zvezdnica je lišni rekla, da bom dobil, če bom res prišel k predstavi, najmanj 70 odstotkov popusta! Ali ste razumeli? Le vzemite svinčnik in računajte, gospodična! Sedemdeset odstotkov, vam pravim.«

Blagajničarka se je zgrudila na stol. Misli sem, da bo omedlela. A se je premagala, vzela iz miznice zadnji bankovec za 10 frankov, vso gotovino, ki jo je imela in ga gospodu izročila z vetopnico vred.

»Prosim,« je rekla in se prijazno nasmehnila kakor prava mučenica. »Žalibog vam ne morem izplačati večje nagrade za to, da boste gledališče počastili s svojo navzočnostjo. Saj vidite, da je blagajna prazna.«

Pozneje sem čul, da je bil gledalec zadovoljen s predstavo. Zvedel je namreč, da je imelo gledališče ta večer 208.000 frankov režijskih stroškov.

»Ali je stari že tu...? Sijajno, in Črednik tudi ne. Tak torej, saj potem ste pa sami šel v pisarno. Hotel sem namreč prositi, da bi mi dali danes prosto... in tako kar zopet grem. Na svidenje, mala!«

Telefon kliče.

»To sem jaz, Jaka. Hotel sem samo reči, da sem prehladen, in potem so tudi naša mati bolni. In tako bi imel rad danes prosto... Lepo zahvalim, gospodična.«

Gospodična Smela šteje na prstih: Ta je na dopustu in ta tudi in ta enako, ta ima prosto in oni je bolan. Potem takem bi bila blagajničarka edina, ki si danes še ni napravila prosto. Aha, tu je.

»Oh gospodična Smela, samo pomislite... moja teta je prišla danes iz svojega gnezda na obisk... kaj neki naj storim? In šefa ni tu in gospoda Črednika tudi ne. Saj potem ne snem manjkati. Ampak na drugi strani je pa neumnost, da bi človek ves dan sedel tu, ko vendar žive duše ne bo. Gospodična Smela, ali ne bi hoteli vi te čudenosti opraviti? Saj me pošteno peče vest, ampak poznam vas, kako zanesljivi ste... Hvala lepa, ljuba gospodična. Ampak ne izdajte me.«

Gospodična Smela se je smehljala. Vsi odstotki. Razen nje. Pogledala je na uro: pol enajstih. Pogledala je na nebo: sinje v sinjem. Pogledala je v zrcalo: vse, kakor treba. Nato je skrbno napisala na kos lepenke par besed, vzela ročno torbico in klobuk in odprla vrata. Na zunanjo stran je pritrdila lepenko z naznanilom:

»Danes zaradi čiščenja zaprto!«

Čisto čedno napisano.

Nato je smehljaje odšla v lepo, sončno soboto.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvet-ska cesta 16, »Pri Levi«

izvršuje vsa kleparska in lesocementna dela pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih, najsolidnejše, po zmernih cenah.

Čoščenko:

Zvišana produktivnost

Vrše se oglašuje zvonček na stopnišču. Planem k vratom, da bi odprl. Tedaj se nekdo siloma prerine v prednjo sobo. Možno tovo ni pri pameti. Usta so mu odprta, brki mu vise nizdol, oči mu gledajo blodno in pot mu lije s čela. Napol oblečen jopič je raztrgan. »Plinska ura?!« zahrope divje. »Brzo! Kje?«

Jeknil sem od strahu in pokazal s prstom proti stopnišču. Možno skoči na mizico, pohodi nov damski klobuk in pogleda plinsko uro.

»Tovariš,« vprašam prestrašeno, »kdo pa ste, prosim? Morda kontroler?«

»Kontroler,« pravi hripavo. »Sedaj pregledujem in moram kaj leteti dalje...« Skoči na tla, sune z nogo v ogel skrinje in plane ves zasopel k vratom.

»Tovariš... bratec...« pravim, »sedite vendar... počijte si... tako slab ste videti...«

Kontroler postane, se oddahne in reče: »Tu... Res je... Do smrti sem utrujen danes... Saj je sto stanovanj... Prej smo jih imeli le po 60 po kontrolo, sedaj pa po 80... In če človek naredi več, dobi nagrado... Danes bi jih rad kontroliral 150, nič več in nič manj... Ne potrebujem veliko. Nisem lakomen.«

L. S.:

Kaj je doživel

Pot me je vsak dan vodila mimo njega. Naslonjen na zid in opri na berglje je včasih iztegnil roko proti mimoidočemu, ko bi ga hotel opozoriti: »Človek, glej to roko! Nekdo je krivila železo, dobila kamenje, danes pa je ovenela, brez mišic — njeno kri je izpila krogla. Človek, glej, desno nogo so mi ukradli, tatovi pa se svobodno sprehajajo po najlepših ulicah in nikdo jih ne ustavi in ne kliče na odgovor. Človek, počakaj, ali ne vidiš mojega zakrpanega telesa pod cunjami, katerih se drži vonj po hlevu mojega ležišča. Ne vidiš ti tega, kakor ne vidijo drugi mimoidoči, čeprav se spodaknejo nad vsakim še tako malenkostnim madežem na oblekah promenadnih šetalcev. Le hitite dalje in če me jutri zopet tukaj srečate, je bolje, da se me izognete.« Se en zakasneli pasant. Lepa dama v svileni obleki stopa počasnih korakov mimo njega, iskaje po torbici drobiž, in ko mu ga da, zavije na nasprotno stran v kavarno. Ko prejme ovenela roka dar od te dame, se telo polčloveka narahlo strese, glava pa mu klone na prsi. Polagoma pa jo zopet dvigne, oči pa nemo srme v okno kavarne, pri katerem sedi dama.

Leta 1915. je došel z novim »maršbataljonom« tudi lep mlac mož. Dodeljen je bil kompaniji, pri kateri sem bil tudi jaz. Spodetka se nisem dosti zmenil zanj, časoma pa mi je s svojo molčečnostjo in ubogljivostjo zbudil pozornost. Vedno sam zase. Je vporabljal ves prosti čas samo s korespondenco.

Nekoč dobim povelje, naj si izberem pet mož in odričem o mraku na patruljo. Pri izbiranju določim tudi njega in ko ga hočem obvestiti, ga najdem v njegovem skrivališču, sedečega in plakajočega s pismom v roki. Čeravno uklenjen v otopelo občutke o ničnosti človeškega življenja, so me solze tega moža močno presunile. Nemo sem stal pred njim in med grmenjem topov sva oba nekaj časa molčala. »Tovariša sva,« spregovori slednjič s tihim glasom, »slutim nekaj strašnega in predno se to zgodi, bi vam rad zaupal svojo boleost, ki je hujša od krogle in granate, s katerimi nas obipava sovražnik.« »Zaupaj mi, rad ti pomagam, kolikor je v moji moči,« sem mu odgovoril.

»Očeta nisem poznal,« nadaljuje, »mati pa mi je umrla, ko sem bil star komaj pet let. V sirotišnici sem bil vzgojen in izučen rokodelske obrti, nato pa sem delal kot pomočnik pri raznih mojstrih, dokler si nisem prihranil toliko, da sem si postavil lastno delavnico. Obrt mi je uspevala in prihranki v hranilnici so se večali. Sezidal sem si hišo, v katero sem pripeljal kot ženo hčerko nekega revnega delavca. Ne bom vam popisoval sreče, katero sem užival z njo. Bila mi je otroško vdana in njena duša polna razumevanja zakonskega življenja. Da bi bil kdo takrat stopil pred mene in mi hotel okraštiti le eno tisočinko tega bogastva, bi mu z mirno roko porinil nož v srce. Pa zgodilo se je — ukradli so mene. Bilo je ravno takrat, ko sem zaslišal prvič glas svojega otroka. Otroci so par mesecih umrli, dopusta k pogrebu mi niso dali. Žena mi je od začetka pisala obupna pisma, katera pa so sčasoma postala vedno redkejša, dokler niso popolnoma izostala. Neki znanec pa mi danes med drugimi novicami poroča, da zahajajo v mojo hišo že dalj časa razni madjarski in nemški oficirji. Sedaj mi je jasen njen molk in solza, katero ste pravkar videli v svojih očeh, je bila zadnja. Ne bom se maščeval ne nad njo, ne nad tatovi, ki so mi ukradli srečo; tudi si ne želim več vrnitve v svoj domači kraj. Le smrt bo edina moja rešitev, čutim, da že prihaja. Pohitel ji bom v naročje. Ko se bo to zgodilo, sporočite moji ženi moj poslednji pozdrav!«

S tesnimi občutki sem mu stisnil roko, oblubljal, da mu izpolnim željo. Sovražni topovi pa so vedno močnejše peli svojo smrtinostno pesem.

Naslednji dan se oglašuje povelje: »Naprej!« Smrt se reži, njen plen je obilen. Krik na levi in desni, zdi se mi, ko da vsak kliče: »Zemlja, odprsi se in zagri nas, strašnejše kot tu ne more biti nikjer!« Človek je prenehal biti človek, njegova čutila so se spreminila v mehanizem robota, ki brez usmiljenja bije okrog sebe in zasaja nož v podivjano zverjalo. Pred sabo zagledam naenkrat cel ducat bajonetov, obrnjenih proti meni, na njih se je kadila še sveža kri. Vdati se ali bežati — ne! Sprejeti boj — nesmiselno. Za trenutek me je spreletel mrz, bajoneta sta se zaizkrila. V istem hipu pa skoči nekdo predme

»Pa imate dovolj časa za to?« vprašam previdno in zravnam zmečkani klobuk.

»Da, da,« odgovori kontroler.

»Samo občinstvo se še ni navadilo na zvišano produktivnost. Ustraši se hitrosti... Včeraj sem priletel v neko stanovanje, pa so mislili, da sem ropar. Kričali so. Drugod sem polomil mizico — zopet kričanje in zlovoljnost. V sednji hiši sem po neprevidnosti strgal plinsko uro s stropa. Stanovalec mi je hotel dati klobuko. Oh, državljani, kako se ljudje težko prilagode. Samo v Vašem stanovanju je mirno in gosposko... Ali je klobuk še poraben?... Ali sem ga na krajeh zmečkal?«

»Kajpak,« rečem delikatno in začnem poravnati polomljena peresa na klobuku.

»Da, da, ti damski klobuki,« pravi kontroler, nedoločno in očituje zmaje z glavo.

Požene se k vratom in dostavi: »Križ je s to zvišano produktivnostjo. Človek se trudi na vse pretege, občinstvo pa se nad tem spotika... Tu... moram leteti naprej... Na svidenje...«

Planil je z mesta, se potapljal po kolenih in skokoma je bil na stopnicah.

Produktivnost je rasla.

in že je omahnil nazaj. Slišal sem še, kako mi je zaklical: »Ne pozabite sporočiti pozdravov moji ženi.« S pomočjo močne rezerve, ki nam je prišla v zadnjem trenutku na pomoč, smo pregnali sovražnika.

Sveža trupla leže naokrog kot trudna karavana v puščavi, pričakujoč, da jih zdaj zdaj zakrije pušavski pesek. Kje si, mož bolec? Naj ti še enkrat stisnem roko, naj ti še enkrat pogledam v tvoje otožne oči in trpeči obraz, ti svoj in moj rešitelj. Med mrtvimi ga ne najdem; morda je še tlel v njem iskrica življenja in so ga odnesli na obvezovališče. Poizvedovati po njem nisem imel več časa, ker se je bojni metej zopet obnovil.

Tedaj sem postal tudi sam plen sovražne granate in nje posledice so se v vsej svoji grozoti pokazale šele na operacijski mizi. Človek se nerad spominja onih trenutkov, kateri so zarezali njegovo usodo v telo z neizbrisnim pečatom operacijskega noža. V pozabljenju pešade marsikaj, kar je v zvezi z valovi življenja neprijetnih spominov. Tako sem tudi jaz pozabil na obljubo, katera mi je vstala v spomin šele takrat, ko sem ga po večkratnem srečanju spoznal tam ob zidu slovečega in strmečega v okno kavarne.

Bilo je o Vseh Svetih. Vse hiti na pokopališče, da uredi, pospravi in prebavi v teku leta razpadajoče fasade na stavbah onih, ki venomer kličejo: »Memento mori!« Tam v kotu na najbolj zapuščenem prostoru pokopališča brska ovenela roka po prsti svežega groba. Lesen križ kup rjave zemlje priča o novem stanovalcu. Mala svečka boječe zaplola, ustnice moža pa se narahlo premikajo v tihi molitvi.

»Mož, komu ste prižgali svečo?« sem ga nagovoril. Iste otožne oči kot tam na fronti so se zazrle vame, z globokim vzdihom mi odgovori isti glas: »Moji ženi. V vrtincu življenja jo je pobrala jetika. Gledal sem jo, kako je pri oknu kavarne presedala dan za dnem, korakala počasnih korakov mimo mene, največkrat v družbi moških in slišal njen razigran smeh. Ni me poznala. Njen zasluženi denar, katerega mi je včasih vrgla v klobuk, pa sem zagnal čez plot.«

»Zdaj leži tu, jaz pa kličem mater zemljo, naj se še skoraj odpre tudi zame in naju združi zopet v oni ljubezni, s katero sva bila stopila pred oltar.«

Nič več ne sloni ob zidu, na pokopališču pa je usajen nov lesen križ z napisom: »Tu počiva vojna žrtev R. K.«

Šah

»Ljubljanski šahovski klub« je imel 26. januarja 1953 svoj redni občni zbor, na katerem je bil za letošnje leto izvoljen zelo agilen odbor in so bila sprejeta po vzoru nemških šahovskih klubov prirejena pravila. Klub deluje sedaj zelo živahno in ima v kavarni Evropa vsak večer dobro obiskane igralne večere, pri katerih sodeluje čisto tudi naš in jugoslovanski prvak prof. dr. Milan Vidmar. Dostop k igralnim večerom imajo vsi šahisti, člani in tudi nečlani, o katerih pa upamo, da bodo kmalu postali tudi člani. »Ljubljanski šahovski klub« bo z veseljem sprejel vsakega, kdor se zanima za šah, pa čeprav ne pozna niti najosnovnejših pravil šahovske igre. Namen kluba je, propagirati šah med Slovenci in klubovi najmočnejših igralci bodo vedno pripravljeni, začetnikom pomagati z nasveti in poukom. V februarju bo odigran klubov splošni turnir in če se kdo ni prijavil, ker je ali pozabil ali misli, da ne zna še dovolj, naj pride kljub temu k igralnim večerom, kjer bo lahko našel sebi enakega, slabjšega in seveda tudi močnejšega igralca, sploh se mu bo nudila prilika, da v svojem znanju napreduje. Tisti pa, ki zvečer ne morejo ali neredi pridejo, naj pridejo popoldne, ker mnogi klubovi igralci igrajo tudi popoldne. Ljubljanski šahovski klub je eden najmočnejših v državi in ni daleč čas, ko si bo osvojil tudi prvenstvo države, zato se vpišite tisti, ki še niste člani, da boste klubu pomagali obdržati pozicijo, ki jo ima in da bo klub iz vaših vrst vzgojil še več mojstrov in močnejših igralcev, kot jih ima sedaj.

Naslednja partija iz turnirja v Hastingsu je bila igrana v zadnjem kolu in nam kaže, kako lepo je znal mojster Vasja Pirc, častni član in odbornik »Ljubljanskega šahovskega kluba« izkoristiti nasprotnikovo oslabiljeno kraljevo

krilo. Njegov nasprotnik je bil mladi in zelo nadarjeni angleški mojster Alexander.

Sicilska obramba

Alexander: Pirc

1. e2—e4, c7—c5, 2. Sb1—c3, Sb8—c6, 3. g2—g3 (To je po drugi potezi belega Sb1—g3 popolnoma logično: Fianketiranje kraljevega lovca nadaljuje pritisk na točko d5). 3. ... Sg8—f6, 4. Lf1—g2, g7—g6 (Črni si je izbral točko d4). 5. Sg1—e2, Lf8—g7, 6. d2—d3, d7—d6, 7. 0—0, 0—0 (Črni je zelo dobro mobiliziral in če po duhoviti metodi prof. Vidmarja, katero je razložil v svoji knjigi »Šah«, hočemo pozicijo oceniti, vidimo, da ima črna pozicija več udarcev, kot bela). 8. h2—h3 (prepreči Sg4, toda slabi kraljevo krilo). 8. ... Sf6—e8, 9. Le1—c3, Sc6—d4 (Točka d4 je slabost bele pozicije in tja se je vsedel črni skakač). 10. f2—f4 (Ta poteza ni dobra. Bolje bi bilo uporabiti znani sistem: Dd1—d2 in Le3—h6, potem pa Sc3—d1 in c2—c3). 10. ... f7—f5! (Črni je moral napredovanje belega pešca f ustaviti. Pešec f4 sedaj znatno ovira bele figure). 11. Kg1—h2, Ta8—b8, 12. a2—a4, Se8—c7, 13. e4×f5, Sd4×f5, 14. Le3—g1, e7—e5! (To je Pirc! Objekt napada, slaba točka g5 je tukaj in oster napad mora uspeti). 15. Dd1—d2, Kg8—h8 (Potrebna pripravljena poteza). 16. Sc3—d1, e5×f4, 17. Se2×f4, Lg7—e5, 18. Sd1—c3, Sc7—e6 (S×g3 sedaj ne bi šlo radi S×g6—f4). 19. Ta1—e1, Dd8—e7, 20. Sc5—e4, Lc8—d7, 21. c2—c3, De7—g7 (Pirc pripravlja zelo previdno odločilni napad). 22. d5—d4? (Beli ne vidi odgovora črnega. Potrebno je bilo S×e6). 22. ... Sf5×g3!! (Odločilna poteza! Na S×g3 sledi L×f4). 23. d4×e5, Sg3×f1+. 24. Te1×f1, Dg7×e5 (Skakač f4 bo padel in črni bo imel kvaliteto več). 25. Se4×c5 (še najboljši poskus). 25. ... d6×c5, 26. Dd2×d7, Se6×f4, 27. Tf1—e1

(Alexander Pircu še pošteno nagaja in mora igrati Pirc zelo previdno). 27. ... De5×e1, 28. Lg1×c5, De1—e6! (Najboljši odgovor! Slabo bi bilo Se6 radi 29. Ld4+, S×d4 30. D×d4+, Kg8 31. Ld5+, Tf7 32. L×f7+, K×f7 33. Df4+ z napadom na trdnjavo b8). 29. Le5—d4+, Tf8—f6, 30. Dd7—c7, Tb8—f8, 31. De7×f4, b7—b6, 32. Df4—g5, De6—f5, 33. Dg5—h6, Kh8—g8, 34. Ld4×f6, Tf8×f6 (S tem je boj končan. Beli ne more več zabraniti menjave dam). 35. c3—c4, Df5—f4+ in črni je hitro zmagal.

A. Kraemer.

Beli: Kb6, Ta1, f6, La4, Sd7, P: b4, b5 (7 fig.) — Črni: Ka8, De1, Td1, Sg8, P: c3, d2, e6, f7, g4, h6 (10 fig.).

Rešitev problema št. 4. 1. a7—a8S.

Mat v treh potezah.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Sternajst dni sm premišlvala, a sa strgan kmečk škornj in pa sestradan purman la, eh, kar puveji, sej beseda ni koju. Kdur neče brat, nej s pa ušesa zamaši.

Veste, za praznike me je prsou ubiskat moj švoger, ke ma u Hudejn vas dol u škocjansk far ena mejhna kmetija. Se enga kumeruga purmana m je prnesu za praznike. Ke sm jest tega purmana, ke ni biu dost več, ket kašn grabe, suh pa ket treka, ugledvala, m je pa kar pudo mače puvedu, de m ga je zatu prnesu, ke ga on na more redit. »Zvau se m pa smil, de b stradala,« je reku, »sej je dost de morma mi stradat. Veš, Neška, en čas ga dej pitat, pa u tak kerle, de ga u vesele za pugledat.«

„BOGOLJUB“

Marijansko glasilo — Družinski list — Vzgojni mesečnik — je dovršil 30 leto.

Kongreganisti, sinovi in hčere Marijine!

Naša družbena dolžnost je, da vsi naročimo in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«.

Družinski očetje in matere!

Oskrbite si v »BOGOLJUB«-u izdatno pomoč pri resnično težki in odgovorni nalogi krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je »BOGOLJUB« najlepši cerkveni list, ki prinaša v vsaki številki celo vrsto izbranih in krasno izdelanih slik v bakrotisku.

Cena Din 20— letno.

Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabiratelci in nabiralke novih naročnikov dobe lepe nagrade — Povejte to osem, kjer »BOGOLJUB«-a še nimajo — Naroča se v Jugoslovanske tiskarni v Ljubljani ali pa pri vodstvu Marijine družbe.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozilov, triciklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Zavese - brezplačno

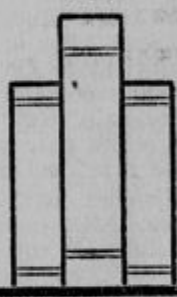
strokovnjaško izvršim vsakemu, ki kupi blago v mojem novootvorenem oddelku za dekoracije. Konkurenčne cene — najnovejši vzorci — poslužite se ugodne prilike.

Rudolf Sever Ljubljana, Marijin trg 2

Za neveste

voljeno blago od 20 Din naprej, perilo in drugo blago po najnižjih cenah dobite v TRPINOVEM BAZARJU, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenec«, »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Pri neki dobrodelni prireditvi je neka priletna gospa pela in igrala na glasovir. Pozneje se je obrnila do v bližini stoječe deklice, rekoč: »No, mala, ali bi ti rada tako pela in igrala kot jaz?« — »Ne,« je dekletce hitro odgovorilo. — »Zakaj pa ne, dragica moja?« — »Zato, ker ne maram, da bi ljudje slabo govorili o meni in delali opazke.«

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mline Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Kulturni obzornik

Tone Seliškar: Nasedli brod

Roman v treh delih — Ljubljana 1932
Tiskovna Zadruga

Trije deli — tri dobe romana: predvojna, vojna in povojna doba. Justin Zeleznik, sin delavca in kmetice, se izučil v trgovski stroki in z groši, ki si jih je mati odtrgala od ust, začne trgovati samostojno nekje na Stajerskem. Trgovina sprva uspeva in Justin se polakomni do te, ki jo bo nemara imela Ana, hči lesnega trgovca Dolinarja, v čigar hiši ima Justin svoj lokal. Kmalu po poroki propade Dolinar in tudi trgovina propada, ker se je čez cesto ustanovil »klerikalni konzum«, ki mu pred nosom pobere vse odjemalce. Čudno je samo to, da je po Seliškariju kraj »izrazitoc liberalen, kljub temu pa uspeva »klerikalni konzum« tako sijajno, da kupi celo hišo, v kateri ima Justin svojo trgovino. Tamle nekaj v Seliškarijevem pripovedovanju ni v redu — ne glede na avtorjevo stališče, ki je antiklerikalno ne samo v dispoziciji in izpeljavi posameznih značajev, marveč v razmerju do dogodkov in predmetov, ki jih opisuje... Dejstvo je, da napove Justin razprodajo in se seli v Ljubljano — z ženo in otrokom — da bi tu začel na novo. Glavno kar izvem v prvem delu romana, ki se konča z izbruhom svetovne vojne in seveda s prekižanim računom Justinovih nad, je, da vez med Ano in Justinom nikakor ni zrela za zakonsko življenje, ker je dobil Justin mesto dote sramoto lastovega propada in njegovega nečloveškega konca, Ana pa je v Justinu spoznala brezsrčneža, nevednega vsake ljubezni. Otročiček Bogo za silo vzdružuje vez med njima, zakaj oba ga močno ljubita.

Vojna doba razdruži zakonca še bolj. Justin je po nekaj mesecih fronte srečno ranjen, tako da mu ni treba nazaj na bojišče, marveč postane oskrbnik taborišča ruskih ujetnikov in začne sumljivo goljufivo barantanje, ki mu prinese nekaj lepših denarcev in se sit ter zadovoljen počuti na svojem mestu tako dobro, da ne mara niti na dopust v bojazni, da bi mu kdo ne zasedel ugodnega mesta. Dasi se boji okuženja — nezvestoba mu je stranskega pomena — naveže vendarle previdno razmerje z neko begunko, pri kateri kljub vsej previdnosti iztakne lues. To izve prav tisti dan, ko dobi anonimno pismo iz Ljubljane, da se njegova žena Ana sumljivo smuka okrog nekega češkega oficirja (Wydra) kateremu je oddala prazno sobo v najem, da bi se laže preživljala v vojni etiski. Ana je medtem doživela svoj roman, svojo idealno ljubezen s Čehom, in ko se z možem, ki je prišel na dopust, sestane, nosi v svojem telesu sad te prepovedane ljubezni. Obojestranska grešnost zlepi za silo Justinovo in Anino usodo zopet vkup za kratke dni dopusta. V resnici pa se med njima prepad od dne do dne veča. Ana kopni po ljubezni, Justin po denarju.

Po vojni postane Justin verižnik in razdaja denar prav tako lahko, kakor ga »zaslužil«. Gradi vilo, kupuje pohištvo, potuje in se čezdalej bolj udaja pijači; Ana, ki je spočetka bila vsa zaposlena z urejanjem novega doma in z opravi, ki so segali skoraj v poslovni svet, nenadoma zdrkne — zdaj že štiridesetletna — v objem nekemu vlačugarskemu medicinu, ki postaja v hiši gospod, medtem ko leze Justin čezdalej bolj v propast — radi rednih razmer, v katere se vrača svet, radi svoje boleznii in svojega pijanstva. Do zadnjega pa sta oba navezana na otroke — samo Justin začrti čisto pred koncem Darinko, o kateri sumi, da ni njegov otrok. A Justinu grozi neizogibna propast — ne samo finančna, tudi telesna. Istega dne, ko opehatri medicinu Ano za poslednje denarje in brez slovesa pobegne iz mesta, da bi se je odkrižal, pridejo Justinu v bolnišnico — zgubljenega, znorelega. Ana ostane na ruševinah z otrokom Bogom, ter se odloči odpotovati k svoji sestri Marti, kjer je itak že Darinka, ter začeti novo življenje.

Marta in Justinov drugi drug Jošt — to pa je par, ki ga Seliškar postavlja proti temu v razsulo drevčemu, kot vzor. Proti negativu pozitiv. Le da je orisal negativ obširno in v vse potankosti, pozitiv pa samo z nekaterimi označbami — sonce, zemlja, sad itd.: zdravje.

Takšni so glavni obrisi zgodbe, ki jo Seliškar pripoveduje na 432 straneh. Pripovedovanje je naturalistično, poljubno sega v podrobnosti — brez strogega načrta — zakaj marsikatero poglavje je očividno preveč razvlečeno, marsikatero niti napisano. Uspejo mu je, podati proti koncu drugega dela v Justinovem vojnem dopustu, močno dramatično zagazdo, uspelo mu je tu in tam živo in pristno opisati kakšen prizor, vendar uporablja svoje pripovedniški talent — o katerem ni dvoma, da ga ima — zelo neenakomerno. Zelo šibko je njegovo spremljanje dogodkov v svetu, zlasti vojnih, nehoti zleze v »naključja«, o katerih ne tajim, da so mogoča, pač pa kvarijo učinek romana, (koincidence), nehoti se poplavit sam kot objektivni pripovedovalec, ko opisuje plitkosti.

Prvi del romana, ki naj bi podal obraz predvojne dobe, je Seliškariju nedvomno najslabše uspel. Ne glede na to in ono nelogičnost (ono o »klerikalnem konzumu« v »liberalnem trgu« sem že omenil), se mi vidi ekspozicija z začetkom vred šibka. Oni prizor v javni hiši pa že ni tako nemaren kakor je slab zaključek tiste romantične pustolovščine, ki se odigrava v drugem delu, v vojni bolnici. Kar drugega dela tiče, mu je očitati najprej docela žurnalistično poročanje o vojnih dogodkih in pomanjkanje vsake objektivneje poglobitve v dobo, dočim se pripovedniško proti svojem koncu (kakor sem zgoraj omenil) presenetljivo dobro razvije. Tretji del je pripovedniško zopet šibak. Razvoj dogodkov je podan po svojem zunanem videzu, ne po svojih notranjih nujnostih, zgublja se v poročilih in se samo enkrat dvigne v dramatičnost — v opis Justinove duševne zmede, ki ga privede v umobolnico. Sploh je opaziti, da Seliškar le redko ustvarja polno vredno; premnogo je stvari, ki s pripovedno umetnostjo nimajo nobene podobnosti, marveč spominjajo prav živo na razne »judske povesti« najslabše kakovosti. — Naturalistični način pisanja zahteva mnogo koncentracije in dobrega okusa, česar pa Seliškar v tej svoji knjigi ni pokazal v zadostni meri. — Kljub vsemu navedenim pomanjkljivostim, katerih najmanjša gotovo ni Seliškarijeva dosti izrazita materialistična miselnost, ki se očituje v vseh knjigi, moramo zabeležiti, da se nam je Seliškar, ki smo ga cenili kot pesnika, razodel tudi kot pripovedovalec sicer naurenjenih, vendar nedvomnih kvalitiet.

FOTOAPARATE

svetovnih trvdč Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte ceniki!

Reorganizacija kmetijskega kredita in zadružništva

Kmetijski minister J. Demetrovič je podal o novi uredbi glede kmetijskega kredita važne izjave, ki jih priobčujemo v izveščku.

Namesto šest oblastnih zadrug se ustanovi pet banovinskih zadrug za kmetijski kredit, katerih področje se bo raztezalo na eno ali več banovin. Ščasoma bo vsaka banovina imela lastno banovinsko zadrugo za kmetijski kredit, za enkrat pa se osnuje samo pet banovinskih zadrug zaradi varčevanja. Donavska banovina (s 303 krajevnimi zadrugami) in moravska (s 329) bosta imeli svoje posebne banovinske zadruge, medtem ko bo za drinsko in primorsko banovino (339 zadrug), kakor tudi za vardarsko in zetsko banovino (303) po ena banovinska zadruga za dve banovini; savska, vrhaska in dravska banovina (217 zadrug) pa bodo imele samo eno banovinsko zadrugo za kmetijski kredit za vse tri banovine. Kakor rečeno bo pozneje vsaka banovina dobila lastno banovinsko zadrugo, ko se število krajevnih zadrug dovolj dvigne in sicer vsaj do števila 200.

Banovinske zadruge za kmetijski kredit bodo svobodne zadruge, to se pravi, da ne bo v njihovih odborih ne v nadzorstvih državnih predstavnikov. Zadruge za kmetijski kredit torej ne bodo pod državno kontrolo.

Vse banovinske zadruge bodo združene v »Zemaljski savez zadruga za poljoprivredni kredit«. Z

zakon iz l. 1925. je predvideval ustanovitev takšne centralne ustanove za zadružništvo. V smislu zakona iz leta 1931. o izpremembah pri privilegirani agrarni banki bo državna razredna loterija izročila vse dohodke iz dividend na delnice Privilegirane agrarne banke tej zadružni zvezi (Zemaljski savez), da ji tako pripomore do snižanja obrestne mere. Kmetijski minister bo izdelal za to poseben pravilnik. Dosedanje oblastne zadruge so se vzdrževale z razliko 1% v obrestih in sicer tako, da so dajale posojila za 1% višje obresti, kakor so prejemala denar od Privilegirane agrarne banke. Z dohodki iz dividend na delnice Privilegirane agrarne banke, ki jih bo državna loterija izročila zvezi, odnosno po njej ostalim zadrugam za kmetijski kredit, bodo te zadruge živlele. Tudi masa »Sredinske zemaljske pozajmionice«, ki se sedaj nahaja pri Privilegirani agrarni banki, se prenese na zadružno zvezo.

Svoja pojasnila je minister Demetrovič zaključil takole: Z nove uredbo bomo dosegli to, da se zadružni kreditni organizem, ki naj se oprostí verskega, plemenskega in krajevnega značaja, še bolj stabilizira in da se z njim stvori še zdrava in solidna podlaga za ustvaritev edinstvenega jugoslovanskega kreditnega zadružništva v državi, kar je za današnjo gospodarsko in finančno krizo velike važnosti in velike koristi.

Za povzdigo domače obrti

Zveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu se je lotila hvalovredne akcije, ki stremi za tem, da bi rešila malega obrtnika propasti, ki mu grozi radi splošne gospodarske krize in pa radi industrializacije. Na njeno pobudo se bo vršila na zagrebskem velesejmu (od 27. maja do 6. junija) obrtniška razstava, ki naj bi javnost opozorila na domačo obrt in pokazala, kako se je ta izpopolnila; za tujo prav nič ne zastaja; samo domače prebivalstvo jo podcenjuje in bolj ceni tujo. Našo javnost je treba tako vzgojiti, da pride vendar enkrat do zavesti, da vrši domači obrtnik tudi veliko narodno nalogo in da ni njegovo blago prav nič slabše kakor tuje. Razstava se bo vršila pod geslom: Svoji k svojim! Pobuda Zveze hrvatskih obrtnikov je posnemanja vredna!

Izpopolnite napise na trgovinah

Združene trgovcev v Ljubljani obvešča vse gg. člane po nalogu mestnega načelnika z dne 9. jan. 1933, št. 50.515 in odredbe banske uprave, da morajo vsi trgovci svoje napise na obrtnih lokalih prilagoditi zahtevam § 128. obrtnega zakona, ki določa, da lokal, v katerem se izvršuje obrt, mora biti vidno in razločno označen na vnanji strani glavnega vhoda. Ta napis mora navajati popolno rodbinsko in rojstno ime imetnika obrta. Rok za izvršitev teh napisov je določil mestni magistrat do konca meseca februarja t. l. Po tem roku bo mestno načelstvo uvedlo proti vsakomur, ki napisa ne bo namestil ali bo imel nepravilen napis, kazensko postopanje. Vsa nadaljnja pojasnila daje uprava Združenja. — Predsedstvo uprave.

Teden ljubljanske borze

V soboto, nedeljo in na svečnico ni bilo borznega sestanka. Devizni promet je znašal 1.891.402 Din 32 par.

Elektro tržišča

TENDENCA SLABA. BREZ ZAKLJUČKOV.

S spreminjajočo se tendenco je beležila v tekočem tednu vojna škoda tako v povpraševanju kakor tudi v ponudbi. Kajti začetkom tedna je bila notica za denar še 200 Din, včeraj pa za tri točke višja (203 Din), dočim je v istem razdobju oslabil ponudbeni tečaj tudi za tri točke in sicer od 210 Din 30. jan. na 207 Din 3. febr.

Slučno pot je šel tečaj 7% investicijskega posojila, ki pa je tekom tega tedna popustil le za eno točko (od 49 Din na 48 Din v ponudbi), dočim je bilo za ta papir nudeno na vseh borznih sestankih tekočega tedna 46 Din.

V Blerovih posojilih ni bilo prometa. Za 8% Bler se je v tem tednu nudilo 39, za 7% Bler pa 37, medtem ko je beležil ta efekt v ponudbi 38, včeraj pa za točko nižje t. j. 37, a 8% Bler od ponedeljka naprej: 40, 41, 42, 39.

Trboveljska premogokopna družba je notirala neizpremenjeno do včeraj, ko je ponudbeni tečaj oslabil za deset točk in beležil 165 Din za komad.

Lesno tržišče

TENDENCA MLAČNA — POMANJKANJE TESANEGA LESA.

Kakor v preteklem tednu, tako so se tudi ta teden iskali trami, seveda le določenih dimenzij. Pojavilo pa se je zanimanje tudi za tramiče, kateri se zadnje leto sploh niso mogli oddati. Ker pa je bila produkcija tesanega lesa v lanskem letu zelo majhna, sedaj tega lesa že skoro primanjkuje. V splošnem se na produkcijo tramov polaga sedaj več pazljivosti kakor v preteklih sezonah. Posvečati pa je več pažnje zlasti spraviljanju tramov, da se jih zavaruje proti vremenskim neprilikam. Kajti le tako ohranijo trami lepo barvo in niso izpostavljeni kvarljivosti. Dobro konservirane trame — čeprav starejše sečnje — se vedno lažje proda.

V mehkem lesu ne moremo zaznamovati nobenih večjih sprememb. V bukovini se je produkcija že dokaj povečala, zlasti se zelo izdelujejo testoni.

Na ljubljanski borzi je bilo v tem tednu zaključeno: dva vagona tramov, en vagon rezane jelovine in en vagon parjene bukovine.

Zahvala

Za vse dokaze sočustvovanja ob izgubi moje drage sestre

Zofije Pirc

se vsem najiskrenejše zahvaljujem. Zahvalo sem dolžna posebno č. duhovščini za vsa tolažila za časa njene dolgotrajne boleznii. Zahvaljujem se tudi Mr. družbi darovalcem cvetja in vsem, ki so pokojno spremili na zadnji poti. Bog plačaj!

Tržič, 4. februarja 1933.

Serafina Pirc.

Vrednostni papirji

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 65.85, Aussiger Chemische 133, Alpine 12.60, Trboveljska 18.70, Ri-ma Murany 19.75.

Žitni trg

Novi Sad. Ječmen bač. 64-65 kg 107.50—112.50, pomladni 66-67 kg 115—120, koruza bač. srem., gar. kval. 64—66, za marec, april, maj 72—74, ban. gar. kval. 63—65. Ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet 48 vagonov.

Chicago. Pšenica marec 46.625, maj 47.125, julij 48.125, koruza marec 25.50, maj 27.25, julij 28.50, oves marec 16.50, rž marec 23.625.

Winnipeg. Pšenica marec 46.875, maj 47.50, julij 48.625.

Zivina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 3. februarja je bilo pripeljanih 45 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad 150—200, 3 do 4 mesece 250—380, 5 do 7 mesecev 430—460, 8 do 10 mesecev 500—580, 1 leto 750—850 Din. 1 kg žive teže 7—7.60, mrtve teže 10—11 Din. Prodanih je bilo 45 svinj.

Hmelj

Na vseh hmeljskih tržiščih je položaj neizpremenjen miren. Prometa je prav malo. Cene pa se nominalno š e precej držijo in notira hmelj pridelka 1932 na Češkoslovaškem 30—32 Din, v Nemčiji 45—63, v Franciji 25-50, v Belgiji 25-30, v Angliji 40 do 90 Din in v Ameriki 24—48 Din za kg. Tudi za starejše letnike ni zanimanja in so cene le nominalne. Pri nas povpraševanje za letnik 1933 v prodaji še vedno traja po neizpremenjenih cenah. Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Kamnik

Tako da bo vsem prav! Poročali smo že, da posestniki zemljišč ob obeh bregovih Nevljice od mestnega kopališča pa gorj do neveljskega mostu prejeti naredbo, da morajo čim prej posekati vse blizu struge rastoče drevje in grmovje, kakor tudi ono grmovje, ki sega v vodo in ovira nagel odtok vode. Naredba se utemeljuje z motivacijo, da drevje zaslanja strugo pred sončnimi žarki, radi česar se voda v kopališču ne segreje do one mere, kakor bi lahko, če bi ne bilo drevja. To je vse res in potrebno, vendar pa govori proti celotni izvedbi naredbe važna okoliščina, ki napravlja posestnikom mnogo škode, ker izpodjeda bregove in odnaša zemljo. Nekateri posestniki zemljišč ob Nevljici so s precejšnjimi žrtvami zavarovali bregove pred pogubonosnim delovanjem divjega elementa ob velikem deževju. Ponekod so morali napraviti cele obrambne stene. Na najenostavnejši način pa se zavarujejo bregovi, če jih zasadiš z gormovjem in drevjem, ki požene globoke navpične korenine. Tako so napravili tudi posestniki ob Nevljici, kar se je dobro izkazalo. Zdaj naj pa vse drevje posekamo in pustimo, da nam čez par let prične voda odnašati cele kose travnikov in njiv? (Prizadeti posestniki prosijo, da se v splošnem interesu spremeni naredba v toliko, da se poseka vse grmovje, ki sega v vodo in ovira odtok, vrbe in ostalo drevje, ki tvori obrambo proti razdiralni sili Nevljice, pa se samo oklesti do dopustne meje. S tem bo obrežje ostalo zavarovano, voda v strugi pa bo tudi dovolj izpostavljena soncu.

Borza

Dne 4. februarja 1933.

Denar

Curli. Pariz 20.235, London 17.615, Newyork 518.25, Bruselj 72.125, Milan 26.32, Madrid 42.475, Amsterdam 208.30, Berlin 123.125, Dunaj 73 (59.5), Stockholm 95.30, Oslo 90.30, Kopenhagen 78.65, Sotija 3.76, Praga 15.33, Varšava 58, Atene 2.93, Carigrad 2.475, Bukarešta 3.08.

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš dobri oče, stari oče, gospod

MAKS HROVATIN

zasebnik

danes za vedno zatisnil svoje oči.

K večnemu počitku ga spremimo v ponedeljek 6. februarja ob pol 3 popoldne iz mrtvašnice v Leonišču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. februarja 1933.

Žalujoči ostali.

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naš ljubljani očka, stari očka, tast, stric, gospod

Martin Tomšič

posestnik

v soboto, dne 4. februarja ob 12 dopoldne, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb ljubljene očka bo v ponedeljek dopoldne, iz pred hiše žalosti v Volčjem potoku, na pokopališče na Zahal v Kamniku, z daritvijo sv. maše, ki se bo vršila ob 10.

Volčji potok, dne 4. februarja 1933.

Terezika Tomšič, Fani Frey, Minka Stiligoj, Ivanka Jagrič, Helena Adamič, Rezka Bezenšek, Angelca Nardin, hčere; Martin Tomšič, sin; zeti, vnuki in ostali sorodniki.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti značko.

Službe iščejo

Hotelska kuharica

ki je več let kuhala po hotelih za več sto gostov, sprejme službo tudi v privatni rodbini. Pišite na upravo »Slovenca« pod št. 1086.

Kuhar

išče mesto v hotelsko restavracijo. Gre tudi h kakemu gospodu ali družini. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1267. (a)

Kovač in šofer

avtogeni varilec več let prakse v podkovstvu išče službo najraje pri kakem podjetju, če je treba — zmožen kavicje. Naslov pove uprava »Slovenca« v Celju. (a)

Kuharica gospodinja srednjih let, služila 10 let kot gospodinja, išče mesto pri orožnikih, finančarjih ali v župnišču. Pišite na ime: Enica, kuharica, Ljubljana, Križevniška ulica 2. (a)

Dekle - šivilja

za perilo, išče delo. Gre tudi na dom. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1250. a

Mladenič

star 20 let, izkušen tapetnik in dekorater, želi zaposlenje v tej obrti. Gre tudi za vestnega in vsestransko zanesljivega slugo ali kaj primernega. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1246. (a)

Mlejša gospodična ki je več let samostojno vodila penzionce, dovsila trgovski tečaj in ima prakso v gospodinjstvu, z znanjem, nemškega in slovenskega jezika, želi primerne nameščenju. Cenji ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1241. (a)

Glasbeno društvo

ki bi rado kapelnika, naj bi obrne na kvalificiranega strokovnjaka, učitelja glasbe. Vodica, p. Lokve, Goriški kotar. (a)

Maserka

dobro izveščana, se priporoča. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1211.

Organist

ceciljanec, mlad, z večletno prakso, želi prenesti službo v lep kraj, ker želi kupiti posestvo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1172. (a)

Gospodična

iz dobre kršćanske hiše, zmožna slovenske, nemške, srbo-hrvaščine, ročnih del, življaja, vajena vseh del išče mesto sobarice ali vzgojiteljice. Naslov v upravi »Slovenca«, Maribor, 1924.

Odlična absolventinja

trgovske in obrtne šole z dveletno prakso v Parizu, prvotna moč, s perfektnim znanjem srbo-hrvaščine, nemške in francoščine, iz ugledne kršćanske družine, išče primerno trgovsko službo. Skromna v zahtevah. Naslov v upravi »Slovenca« 1206. (a)

Gospodična

zmožna vseh pisarniških del, z daljšo prakso, išče primerne zaposlitve. Cenjene ponudbe pod »Trgovsko naobrazbo« 1166 na upravo »Slovenca«.

Službodobe

Poslovodjo

(poslovodkinjo) za podružnico v Novem mestu, sprejem takoj v stalno službo. — Samo kavicje zmožni, naj se javijo osebno. Prešern, tovarna čevljev, Kranj. (b)

Služkinjo,

ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela — sprejem. Ponudbe pod »Zdrava in snažna« št. 1255 na upravo »Slovenca«.

Delavnega zastopnika

za Novo mesto in okolico išče zavarovalnico. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Visoka provizija« št. 1257. (b)

Mlinar

se sprejme takoj v valjni umetni mlin. Vič 26. (b)

Služkinjo

pridno in pošteno iščem. Znat mora vsa hišna dela in kuhati mešanico hrano. — Prednost imajo one, ki znajo šivati in dobro likati. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Čednost« 1170. (b)

Gozdni čuvaj

oženjen, več gozdnih in poljedelskih del se išče. — Nastop meseca najnika. — Ponudbe z zahtevki na »Lesna«, Ljubljana, poštni predal 153. (b)

Pridno žensko

snažno, srednjih let, ki ima rada otroke in je vajena vsega gospodinjstva, išče za takoj Jemec. Verovškova ulica podaljšana vila Joška. (l)

Vajenci

Deklica

pridna, poštena, z 8 raz. ljudsko šolo, išče mesto učenke v trgovini, najraje na deželi. Cenji ponudbe pod: Marija Poniž, Ljubljana, Cegačarjeva ul. 12. v

Učenca

za špec. trgovino sprejem. — Naslov v upravi »Slovenca« po št. 1218. v

Pouk

Šoferska šola

E. Čeh

(bivša Camerunova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 3. Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pisanila zastoj in franko.

Oblastv. koncesijonirana šoferska šola

I. Gabersčik

bivši komisar za šoferske izpite — Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 52.

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najbolje pri Komand družbi M. JANKOLE Ljubljana, Selenburgova ulica 6 II. Telefon 30-52. (d)

Posojila podeljuje

»Zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Sprejme poverjenike.

Do 50.000 Din

posojila iščem v svrhu patentiranja in poskusov važnega izuma. Za pogoje se obrnite po naslov na upr. »Slov.« pod št. 889.

Posojilo

100.000 Din najmanj za 5 let iščem na dobro podjetje. Dopisi pod »Podjetje na upravo »Slov.« št. 1293, Maribor. (d)

Posojila

daje Kreditna zadruga — Ljubljana, poštni predal št. 49. Sprejemmo poverjenike.

Ženitbe

Poročiti se želim

s pristnim kmečkim dekletom, starim od 18 do 26 let, ki ima primerno gotovino. Vrednosti imam ca. 400.000 Din. Resne ponudbe s sliko je poslati na upravo »Slov.« pod »Sreča 1221«. (z)

Inserati

v »Slovenca«

imajo največji uspeh.

Dijaki

Dijaka

sprejem na stanovanje proti nizki najemnini. Zelena jama, Prešernova ulica št. 28. (D)

Stanovanja

ISČEJO:

Stanovanje

dveh do treh sob s pritliklinami in vrtom iščem v Ljubljani. V ta namen kupim tudi manjšo vilo z vrtom oziroma jo vzamem v najem. Ponudbe na upr. »Slov.« pod št. 942. (c)

Stanovanje

sobe in kuhinje išče triletna družina v bližini Šmartinske ceste ali Sv. Kristofa. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Marec« št. 1276. (c)

Stanovanje

eno- ali dvosobno, iščem za maj. Plačevanje z jamčeno. Ponudbe pod »Triletna družina 1248« na upravo »Slovenca«. (c)

Stanovanje

sobe, kuhinje, kabineta in pritlikliniščem za maj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Državni nameščenec 1208«. (c)

Stanovanje

sobo in kuhinjo iščeta dve mirni, starejši ženski v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Snažnost« 1181

Stanovanje

večje, v sredini mesta pritlikliniščem ali I. nadstropje iščem. Ponudbe pod »Čimprej« 1104 na upravo »Slovenca«. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

3 sob, kuhinje, kabineta in kopalne s plinom, s souporabo pralnice — oddam takoj ali pozneje po dogovoru. Paulič, Kocanova 9. (c)

Stanovanje

se odda dobri in snažni stranki v Zg. Sisk, blizu tramvaja, v I. nadst., dve sobi, predsoba, kuhinja z balkonom, zaprta veranda, soba za služkinjo ter vse pritlikline in uporaba vrta. Krasen razgled na planine in okoliške hribe. 850 Din mesečno. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 1280. (c)

Solčno stanovanje

lepo, 2 sobi, kabinet, kuhinja, kopalnica, del vrta, z vsemi pritliklinami, poceni oddam takoj ali za marec. Področnik c. I. št. 22. (c)

Enosobno stanovanje takoj oddam za 300 Din. Einsiedlerjeva 17, Bežigrad. (c)

Stanovanje

podprilčno, se takoj odda. Verovškova 57, Sp. Siska. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja se takoj odda. — Dev. Mar. Polje št. 64. (c)

Stanovanje

sobe, kuhinje, tik postaje, se takoj odda za 100 Din mesečno. Črnuče št. 1. c

Stanovanje

trisosobno in enosobno, s predsobo, kuhinjo, nemontirano kopalnico, s pritliklinami, se odda za marec. Povšetova cesta 35, Kodeljevo. (c)

Enosobno stanovanje oddam s 1. marcem. — Tovarniška 23, Moste. (c)

Trisosobno stanovanje popolnoma separirano — celo pritliklinje, poleg nove cerkve v Sisk, se s prvim aprilom solidni stranki ugodno odda. Primerno je eventuelno tudi za kak drugo svrhu. Vprašati v upravi »Slovenca« pod št. 1227. (c)

Z malimi in velikimi oglašji v »Slovenca«!

Kdor išče natakario, kdor hoče kaj vzeti v najem ali dati v najem, kupiti ali prodati, posoditi, zamenjati ali sprejeti koga v službo, najde vse, kar išče, z malimi in velikimi oglašji v »Slovenca«!

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in pritliklinami, solčno — oddam. Riharjeva ulica 1. (c)

Komfortno stanovanje

treh sob in vseh pritliklin je takoj oddati. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 1261. (c)

Dosmrtno stanovanje

prodam samski ali zakoncem za 8000 Din. Trice-tri ure od Ljubli, Tržaška 45, Podsmreka. (c)

Stanovanje

za takoj se odda v novi hiši, celo I. nadstropje, soba, kabinet (parkef), kuhinja, pritlikline. Voda, dovodna cesta 48. (c)

Suho stanovanje

velika soba, kuhinja, predsoba, shramba, se odda mirni stranki v D. M. v Polju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošten« 1182. (c)

Več stanovanj

krasnih oddam poceni pri kolodvoru v okolici Ljubljane. Vodovod in elektrika v hiši. Naslov v upr. »Slovenca« 1173.

Opremljeno sobo

s prostim vvhodom snažno in svetlo v središču mesta se odda enemu ali dvema stalnima gospodoma ali gospodini. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba« (s)

Prvovrstno sobo

opremljeno, v krasni vili, prav mirno, blizu cerkve sv. Jožeta, elektrika, telefon, souporaba kopalne, oddam zelo solidni stranki. Ponudbe pod »Obojestranski zanesljivo« št. 787 na upravo »Slovenca«. (s)

Opremljena soba

lepa, s posebnim vvhodom, se odda. Poljanska c. 18. Informacije v trgovini istotam. (s)

Priprosta soba

z vso oskrbo, se odda eni osebi. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1214. (c)

Prazno sobo

oddam takoj. Šmartinska cesta 6. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Lep lokal

v sredini mesta iščem. — Panudbe na upr. »Slov.« pod »Lokal 1288«. (m)

Gostilno

na prometnem mestu iščem v najem. Najemnina, kavicja, ako je potrebno naprej v gotovini. Ponudbe pod »Gotovina« št. 1099 na podružnico »Slovenca« v Celju. (m)

Mlin

na močni in stalni vodi, na prometnem kraju, se vzame v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Mlin 1230«. (m)

ODDAJO:

Lokal

primeren za trgovino — obrtnika ali za stanovanjsko sobo — oddam. Kettejeva 7 — Ljubljana VII. Kovachič. (n)

Gostilna

pri »Vipavcu« se odda v najem. Zglasiti se pri lastniku Maribor, Frankopanska 11. (n)

Pisarniški lokal

treh sob je takoj oddati. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 1262. (n)

Posestva

bač kupca ti s knjižico da če želiš z gotovim denarjem posestvo ti hitro prodam.

Dvostanovanjsko hišo

z vrtom prodam. Guncleje št. 36, Št. Vid nad Ljubljano. (p)

Tovarna

kovinske stroke, na zelo ugodni točki v Ljubljani, se prodaja ali zamenja za drugačno posest v Ljubljani. Vrednost 800.000 dinarjev. Dopisi pod »Tovarna« št. 1048 na upravo »Slovenca«. (p)

Hiša s pekarno

na prometnem kraju, se radi selitve takoj prodam. naslov v upr. »Slov.« pod št. 940. (p)

Trgovska hiša

nova, v Ljubljani ob Dunajski cesti pri Stadionu, 225 m² zazidane površine, vse podkleteno, enonadstropna, trgovski lokali, moderno urejena pekarija, 6 sob z vsemi pritliklinami, 3250 m² stavbenih parcel, najpomembnejša točka prihodnosti, ugodno napredaj. Pojasnila daje F. Jerko, Črnuče, p. Ježica. (p)

Parceli

520 in 1033 m², na Viču ob Tržaški cesti, poleg banovinske garaže, napredaj. — Pojasnila daje dr. Alojzij Vrtičnik, advokat, Selenburgova 7. p

Posestvo

6 oralov prodam. Dolgoše 75, Maribor. (p)

Hišo

enodružinsko prodam poceni. Stožice št. 99, Ježica. (p)

Trgovsko hišo

izdelano, enonadstropno, prodam radi selitve. Rožna dolina V/33. (p)

Novozidana hiša

na periferiji, 6 sob, 4 kuhinje in kopalnica, pred-sobe, pritlikline, vodovod, elektrika, parket, 500 m² vrta, napredaj za 140.000 dinarjev. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1251. (p)

Restavracija

stara, renomirana, v strogem centru Zagreba — se prodaja radi preoblike dela. Ponudbe na Frank Albin, Mošinskoga 5/II. (p)

Nepremičnine!

Parcela v Glinški ulici, tik tramvaja — površina 1372 m², navoženega gramozna 120—130 m³, ob Tyrševi cesti 900 m², centrum mesta, vogalna, nad 1400 m², ugodne cene, plačila deloma s knjižico. Prodajam lepo ležeče vile, novejša stavba, stanovanjske hiše z dobrim donosom, v Ljubljani. Pojasnila: Ivan Sušnik, Krekov trg 10. (p)

Posestvo

na 30—40 jehov s stavbnimi in gospodarskimi poslopi med Celjem in Zagrebom kupim. Posredovalci izključeni. Pismene ponudbe na dr. Dražič Marjan, odvetnik, Zagreb, Gajeva ul. 21-II. (p)

Majhno posestvo

pri Lescah, pripravno za vsako obrt ali upokojenje, okrog 6000 m² sveta, sadni in zelenjadni vrt, vse v najboljšem stanju, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1244. (p)

Majhno hišo

v Ljubljani ali na periferiji, tudi nedograjeno, do 120.000 Din vredno, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Solidna hiša« št. 1152. (p)

Posestva, hiše,

gostilne, parno pekarno, mlin, trgovine — prodaja Posredovalnica Maribor, Franciškanska ulica 21. p

Vogalna parcela

ob glavni cesti v bližini remize napredaj. Ugodna cena proti gotovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod 1180 (p)

Hišo

z manjšim trgovskim lokalom na deželi v prometnem kraju kupim za 50—75 tisoč, vzamem tudi lokal v najem ali obstoječo trgovino. Ponudbe pod značko »Osmosvojitev« 1202 na upravo »Slovenca«. (p)

Dve parceli

na lepem kraju, se prodaja. Poizve se v gostilni pri »Tičku na gričku«.

Travnik

v Mestnem logu se prodaja. Poizve se v gostilni pri »Tičku na gričku«. (p)

Auto-motor

Motorno kolo

skoraj novo — znamke A. J.

Naznanilo.

Svojim cenjenim odjemalcem naznanjamo, da je tvrdka PHILIPS-Jugosl. trg d. d. prevzela našo prodajno organizacijo in s tem zvezano tehniško službo.

C. H. F. Müller d. d.
tvornica röntgenovih cevi.

Čast nam je s tem naznaniti, da smo z današnjim dnem prevzeli prodajo Philips-ovih röntgen aparatov, Müllerjevih röntgen cevi in ostalih röntgen potrebščin. Dospeli so najnovejši modeli na področju röntgena ter najvljudneje vabimo na ogled istih v naših izložbenih prostorih.

PHILIPS - Jugosl. trgov. d. d.
Beograd
Vuka Karadžića 14
Zagreb
Martičeva 14

Pohišstvo

Vrednost

vašega denarja najbolje naložite, če vam opremi Vašo spalnico, obednico, delavno sobo, poslovne prostore itd., s vojnimi priznanimi solidnimi izdelki po najugodnejših pogojih tvrdka Remec - Co., tovarna upogojenega pohištva, lesna industrija, Ljubljana, Kersnikova ul. št. 7. (8)

Hrastova jedilnica

lepa, in klub garnitura v usnju se prodaja. Naslov: Zarnikova 17. (8)

Kuhinjsko opravilo

in eno orehovo posteljo prodam za 900 Din. Ogleda se pri Jugu, Cankarjevo nabrežje 23. (8)

Spalnica

zelo lepa, ugodno napredaj. Celovška cesta 41. 8

Pohišstvo

Spalnice, trde in mehke, pleskane, moderne, solidno izdelane, dobite po nizkih cenah pri Androvi, zaloga pohištva, Komenskega ulica 34. (8)

Spalnica

nova, politirana, z ogledalom, ugodno napredaj. Franc Iskra, tapetnik, Vič št. 16. (8)

Razno

Okrajni zastop

za Kamnik, za Litijo in za Vrhniko odda

zavarovalnica **DUNAV** v Ljubljani

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajaš al' motorja bi znebil se rad. Brž kupcev ti mnogo prižene Slovencev najmanjši inšerat

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po nainižih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana - Židovska ul. in Stari trg

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene samo pri **PETELINC-u**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Usnjati izdelki

ročne torbice, kovčke, listnice denarnice, gamaše, nahrbtniki itd. priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (1)

Premog, drva, koks prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Kislo zelje

novi, prvovrstni, rezano in cele glavice, za sarmo v sodčkih, v vsaki množini, dobavljajo po naročilu in po nainižji ceni Gustav Erklavec, Kodeljevo 10 - Ljubljana. Telefon 2591. 1

Sedlarsko

in tapetniško orodje in stroji se radi opustitve obrti prodaja. — Vpraša in ogleda se pri Mariji Pavko v Ptuj.

Moko pšenico koruzo

dobite iz prve roke po borzni dnevni ceni, ako pišete dopisnico na naslov: Hotel Miklič, Ljubljana, soba št. 61 št. 16.

Mast

za športne, gorske čevlje in vsako drugo usnje, kot nepremočljivo sredstvo, »garantirano« neprekosljivo se dobi pri Zupančič Franc, Smarintska cesta 6. (1)

Perje

kg 9 Din, belo čohano 36 Din kg, sivo čohano 34 Din in 24 Din kg, čisto belo puh perje 150 Din kg. Razpošiljam po poštni povzetju, L. Brozovič, Zagreb Ilica 82.

Zelje

Nekaj 1000 kg finega kislega zelja prodamo po 2 Din kg. Izidor Florjančič, Dravljica, p. St. Vid nad Ljubljano. (1)

Prodaj

koštanjeve šprajce, verje in smrekove late. Kušar Anton, Rasica 1. St. Vid nad Ljubljano.

Puhasto perje

15 Din, čohano 32 Din, puh 140 Din kg, ter volno in žimo za madrace prodaja izredno poceni Sega, Wolfova 12. dvorišče. (1)

Črne suknje

naiboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Gasilski voz

za 16 oseb, nov, ugodno napredaj. Franc Iskra, Vič št. 16. (1)

Mayer-jev leksikon

najnovejša izdaja, popolnoma nov (nerazmolana pošiljka) se zelo ugodno prodaja. Naslov upr. »Sl.« pod št. 1289. (1)

Otroški voziček

pol leta rabljen, napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 1265. (1)

Dve harmoniki

trovrstni, nemški — delo Fr. Goloba — prodam. Ivana Golob, Cegnarjeva št. 10. (1)

Perje

puhasto . . . kg 32 Din
belo . . . kg 45 Din
beli puh . . . kg 140 Din
razpošilja tudi povzetjem; lepo volno in žimo poceni prodaja

SEVER

Marijin trg št. 2.

Pile la R. Schm. & Co.

večjo množino kovaških in ključavničarskih, posebno ugodno prodaja. Koutny, Ljubljana, Medvedova 28 (Šiška). (1)

Mlatilnico

skoraj novo, na motorni pogon, prodam ali zamenjam za močnega konja. Pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod »Zamenjam 1242«. (1)

Naumann

S. Rebolj & drug

Ljubljana, Vošnjakova ulica 4
Šivalni stroji, kolesa, otroški vozički

Opozarjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

ZAVARUJE: 1. požar. 2. vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonove. 3. življenjska zavarovanja v vseh modernih kombinacijah, posmrtninsko zavarovanje »Karitas«.

Zavarujte sebe in svoje imetje edino pri domači slovenski zavarovalnici.

Kavita Maslita Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Sadvita Mlekita

P. C. Wren:

Lepi Mihael

Prav, starina, je dejal Digby in pogledal na svojo uro, ali moreš oditi takoj po obedu? Jaz bi zelo rad skočil v mesto navzlic tetinemu mnenju — za tako dolgo, da se zadeva razčisti.

Storim, kar bo v mojih močeh, da te ubogam, je odgovoril Mihael, ko sem jaz tiho smuknil iz sobe, da izvršim namero, ki sem si jo zamislil.

Sel sem do medeninate sklede. Na njenem svetlem pokrovu sem mogel opaziti zelo slabotne odtise prstov. Stopil sem v umivalnico ob sosednem hodniku, namočil svoj robec v vodo ter ga namazal z milom. Ko sem se vrnil, sem pričel čistiti škaflo. V neki vdolbini v zidu sem našel pod težko zaveso ponošeno obleko in razno šaro in med drugim svileno Digbyjevo ovratno ruto, ki je bila prav primerna zame.

Kmalu sem vrnil skledi njen prejšnji sijaj, slednjič sem jo odrgnil z ruto, ko so se vrata v hodnik odprla in je vstopil Mihael, ki me je tako zalotil pri delu.

Opazil sem v njegovi roki kos usnja za čiščenje in brisače.

»A!« je dejal. »Opravljajš sledove svojega zločina?«

»Upam, da sem jih, Beau,« sem odgovoril.

»Zelo pametna misel,« je pripomnil. »Sem pravkar hotel storiti isto,« je dejal in šel dalje.

Ko sem končal brisanje, sem pritisnil prste desne roke na skledin pokrov, da jih je bilo lepo opaziti.

Kaj se mi je moglo zgoditi, ako bi jih kak detektiv spoznal za moje? Jaz nisem vzel dragulja in nihče mi ni mogel ničesar dokazati...

Teta Patricia ni prišla k obedu, tudi Klavdija ne. Kaplan je bil še vedno bolan in v postelji.

Ker sta Burdon in drugi sluga med obedom stregla, se nam ni bilo moči pogovarjati o predmetu, ki je bil najbolj zanimiv za nas vse. Bil je to mučen obed, vsaj zame, dasi je bil Digby očito popolnoma srečen in Mihael ravnodušen. Edina prilika za pogovor o tatvini je bila med kratko odsotnostjo slug.

»Ali si povedala teti, kar si nameravala? In kaj je odgovorila?« je vprašal Mihael Izabelo.

»Da... Dejala je nekako skrivnostno, »Čednost je sama sebi plačilo!« in ničesar drugega,« je izjavila Izabela.

»Gust,« je rekel Digby. »Izabela je šla k teti, da ji je povedala, da si ti popolnoma nedolžen in vzvišen nad vsakim sumom.«

»Kaj meniš s tem?« se je obregnil Avgust.

»Ona je bila tako prijazna, da je šla v tetin brlog,« je nadaljeval Digby, »in ji povedala, da je snoči zagrabila tebe in te ljubeznivo držala, dokler luči niso gorele — in da zato nisi bil mogel oditi k mizi in zmakniti safirja, ker te je objemala za roko. Odkrito te prosim oprostjenja, Gust, in upam, da mi boš odpustil!«

»Mojo roko?« je dejal Avgust ves presenečen in prešlišal opravičilo, potem pa hitro dodal: »Oh, da — hm — razumljivo. Hvala ti, Izabela!«

Vsi smo se ozrli vanj. Opazoval sem ga med govorjenjem, toda meni se je zdelo njegovo presenečenje vseskozi pristno.

»Torej teta ve, da nisem jaz tega storil?« je rekel dalje.

»Da, Gust,« mu je zagotovila Izabela, »in hudo obžalujem, da nisem tega takoj snoči povedala.«

»Res — to bi bila lahko naredila,« je odvrnil naš Avgust.

»Izabela pač ni stremela za tem, da bi se oprala krivde, ali ne razumeš,« sem mu rekel in ga divje pogledal. »Ako je držala tebe za roko, vendar sama ni mogla iti k mizi. Z dokazom tvoje nedolžnosti je dokazala tudi lastno.«

»Prav, vsekakor bi bila lahko mislila name,« je godrnjal.

»Saj je, Gust,« je pristavil Mihael; »Mi vsi se tega dobro zavedamo, sem prepričan... Pa bodi, žal nam je, da smo bili s teboj neprijazni in da smo te sumničili.«

»Sumničili! Vi!« je vzkliknil Avgust. »Hu!«

»Kakopak — grozni, žal mi je, da sem te tako preiskaval,« se je vmešal Digby... »Ako pa se ne paziš, te bom polagoma zopet pretipal,« je dostavil s poudarkom.

Ta hip sta prinesla David in Burdon naslednjo jed, in utihnili smo.

Po obedu sem bil utrujen in potr, zato sem šel v igralnico, da bi malo igral biljard. Toda Avgust je bil že tam in obrnil sem se, kajti nikakor nisem bil razpoložen, da bi ga mirno gledal.

»Redarjev še ni?« se je ponorčeval Avgust, ko me je zagledal.

»Ne — začasno si še varen pred njimi,« sem ga zavrnil.

»Mar nisi slišal, kaj je povedala Izabela pri obedu se je ustil.«

»Seveda,« sem mu rekel odhajajoč, »ti naibže lastnim ušesom nisi mogel verjeti?«

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Lovrenčič: Publius in Hissala, povest, broš. 28 Din. — Pierre L'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš. 30 Din. — Bigger: Kitajceva papiga, povest, broš. 35 Din. — Jules: 20.000 milij pod morjem, povest, broš. 32 Din. — Verne: Jules: 20.000 milij pod morjem, povest, broš. 40 Din.

Plesni čevlji
Maja
iz salona in baržuna
Mehanična tvornica opank Pater M. Dumitrov, Pančevo

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov Din.

Prporočamo Vam
naiboliše šivalne stroje
in kolesa

**Adler -
GRITZNER**

Švicaarski
pletilni
stroji

DUBIED

edino le pri trvdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2913 sa vodo. Telef. št. 2913
Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik

Prostovolna javna dražba

posest. Vrhovcu Alojziju iz Ljubljane, lastne gozdne parcele št. 312 kat. obč. Rudnik se bo vršila dne 10. februarja 1933 ob 9 dop.

v moji pisarni v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2. Izklicna cena 26.000 Din. Varščina v znesku 2600 Din. se mora položiti v gotovini.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo. Drazbeni pogoji so na vpogled v moji pisarni. V Ljubljani, dne 21. jan. 1933.

L. S. Karl Pleiweiss l. r.
javni notar kot sodni komisar.

V zakup se daje HOTEL UNION KRALJEVICA

tik ob pristanišču, popolnoma renoviran, brez inventarja. Informacije: Ing. Z. Cihlar, Zagreb, Zvonimirova 27

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Doma ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030

LIPSKI DOMLADANSKI VELESEJEM 1933

Začetek dne 5. marca
Vse informacije daje

LIPSKI SEJMSKI URAD

ali: častni zastopnik

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3, telefon 2762

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in izplačuje na novo vložene takoj v vsakem znesku.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članovposesnikov z vsem svojim premoženjem.

Po dolgotrajni bolezni je umrla naša dobra skrbna mama, gospa

Antonija Koutny

posestnica in gostilničarka

Pogreb bo v ponedeljek, dne 6. februarja 1933 ob 4 pop. iz hiše žalosti, Tyrševa cesta 71, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja ob izgubi moje nad vse ljubljene žene

HELENE GORJUP

se tem potom vsem prav prirčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa izrekamo č. duhovščini, Marijini družbi, sestanovalcem in vsem darovalcem vencev in cvetja, dalje vsem in vsakemu posebej, ki so jo v tako častnem številu spremili na njeno zadnji poti, in vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali. Bog plačaj!

Trbovlje, dne 4. februarja 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi
fotooddelek Jugoslov. knjigarne
Ljubljana Zahtevajte cenik!

ZAHVALA. V težki boli vsled izgube našega nadvse ljubljenega ateka, gosp.

Janeza Zupančiča

posestnika

ki nas je tako nepričakovano zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za premnoge dokaze sočutja. Zahvaljujemo se gas. druš. Lipoglav, škocijanski godbi za v srce segajoče žalostinke, sploh vsem, ki so spremili blažega pokojnika na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo č. oo. jezuitom in č. duhovščini, zlasti pa domačemu župniku č. g. M. Pečarič, ki je bil pokojniku vedno na razpolago.

Da ga ohranite v lepem spominu.

Vel. Lipoglav, dne 3. febr. 1933.

Zalujoči ostali.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Vsemoččni poklical k Sebi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta, svaka in strica, gospoda

MARTINA BOHINC

posestnika

danes ob 4 zjutraj, previdenega s tolažili sv. vere za umirajoče, v 74. letu svoje starosti, po kratki mučni bolezni.

Pogreb predragga pokojnika se bo vršil v ponedeljek 6. februarja 1933 ob 10 dopoldne, iz hiše žalosti na Brezjah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v torek in sredo na Brezjah.

Blažega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Brezje, dne 4. februarja 1933.

Marija Bohinc roj. Jesenko, soproga. Lovrenc in Janez Bohinc, sinova.
Marija por. Langus, Frančiška por. Novak, Cecilija por. Golmajer, Nežka por. Pangerc, Katarina, Gabrijela por. Vogelnik, hčere. Vsi vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Vreme je spremenljivo

Preskrbite se z

DIANA

francoskim žganjem.

Priporočamo Vam najtopljeje: **Izpirajte usta in grlo pogosto z**

DIANA

francoskim žganjem.

Zahvala

Za mnogovrstne plemenite izraze sočustvovanja ob smrti naše preljube mame, babice, tašče, sestre, svakinje in tete, gospe

Loizike Kersnikove

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Predvsem se zahvaljujemo gg. zdravnikom primariju dr. Jenku in dr. Komatarju za vso požrtvovalnost ob dolgi bolezni rajnice. Zahvaljujemo se posebno preč. duhovščini, šolskemu vodstvu, gasilnemu društvu in pevskemu zboru na Brdu, ter vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so nepozabno pokojnico spremili k večnemu počitku.

Maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 8. februarja 1933 na Brdu ob 7 in v četrtek, dne 9. februarja 1933 v frančiškanski cerkvi v Ljubljani ob 10.

Brdo, dne 1. februarja 1933.

Zalujoči ostali.

Važno! Času primerno! Važno!

Pri nakupu angleškega in češkega sukna, modnega blaga in svile jemliemo v račun (do preklica) tudi HRANILNE KNJIŽICE prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA

DAJEMO POSOJILA

do dvjetretjinske velikoprodajne vrednosti na živinske transporte, borzne predmete, kakor želne pridelke, mast, olje itd., ki se nahajajo v javnih skladiščih in pri spediterju. Kupujemo in dajemo posojila na državne papirje, zlat, srebrn denar. Samo pismene ponudbe na Zastopstvo Gradjanske štedionice, Maribor, Gregorčičeva 6.

Zupanstvo občine Moste pri Ljubljani razpisuje

meso praktikanta občinskih tajniških poslov

Potrebna je srednješolska izobrazba. — Prednost imajo oni s trgovsko akademijo. Lastnorocno pisane prošnje je vlagati pri županstvu v Mostah do 15. februarja t. l. do 12 opoldne.

ZARADI INVENTURE

se prodaja po globoko znižanih cenah naslednje blago:

Crepe de Chine, čista svila Din 40-	Blago za plašče od Din 60- naprej
Crepe mongol Din 43-	Blago za obleke " " 25-
Crepe flamisol Din 95-	Blago za moške obleke od Din 55- napr.
Svileni georgette Din 50-	Blago za pohištvo od Din 50- naprej
Velourchiffon Din 89-	Barbenti " " 7-
Svileni georgette Imprime Din 50-	Piatno, šifoni i t.d. " " 7-
Crepe de Chine Din 50-	Blago za srajce " " 12-

Velika izbira raznih vzorčastih žametov, gladkih, flanel, pralnega blaga, blaga za zavese, blaga za kopalne plašče, popelinov i. t. d.

DOLČEK & MARINI, Maribor, Gosposka ul. 27